

vrede

TIJDSCHRIFT VOOR INTERNATIONALE POLITIEK EN VREDESPROBLEMEN

vrede

Tijdschrift -
6 nummers per jaar
"Vrede"
Studie- en informatiecentrum voor
vredes- en
ontwikkelingsproblematiek v.z.w.

REDACTIE-BEHEER PUBLICITEIT:

Knokkestraat 44 - 9000 Gent
Prk. 000-0956015-80
Vrede v.z.w. - 9000 Gent -
Tel. (091) 21 18 39

LEESGELD:

500 Fr. per jaar
600 Fr. instellingen met faktuur
700 Fr. Nederland

STEUNABONNEMENT: 1.000 Fr.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Michel Vandorborcht
Beukendreef 15,
9401 POLLARE - NINOVE

MEDEWERKERS:

Ludo Abicht, Hugo Benoy, Hendrik Braem,
Martin Braem, Paula Burghgraeve, Urbain
Camerlijnck, Toon Colpaert, Rik Coolsaet,
Willy Courteaux, Eric De Bleckere, Carine
De Bruin, William De Bruyne, Albert De-
coninck, Robert De Gendt, Dr. Jef Deloof,
Danny Demely, Gerry De Mol, Chantal De
Smet, Erik Dupont, Eric Geukens, Noël
Gijbels, Alfons Goossens (Goal), Paul
Hoste, Ignaas Lindemans, Jan Olsen, Peter
Rombaut, Ward Ruyslinck, Guus Snijkers,
Kalleen Steel, Freddy Tack, Michel Tanret,
Jan Van Calsteren, Jozef Van Dromme,
René Van Nerum, Jan Verwest, Bart Vonck,
Generaal M.H. von Meyenfell, Mich Van
Opstal, Walter Weydts, Walter Zinzen.

EINDREDAKTIE:

Lucien Bollaert, André De Smet, Jan Olsen,
Peter Rombaut, René Van Nerum, Linda
Vanneste.

REDAKTIESECRETARIS:

Lucien Bollaert.

HOOFDREDAKTEUR:

André De Smet.

ABONNEMENTDIENST:

Lotty Verwest.

Overname van artikels en tekeningen is
slechts toegelaten mits bronvermelding en
toezending van een presentemplaar.

"Vrede" wil de spreekbuis zijn van al diege-
nen die - door degelijke informatie of voor-
stellen - een bijdrage willen brengen tot de
internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook een beroep op de
medewerking van al diegenen die hiertoe
kunnen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoorden
dan ook niet noodzakelijkerwijze aan het
standpunt van de redactie.

OFFSET DRUK:

"Nevalland", B.W.,
9840 Nevele (Landegem).

Het kan ...

We zeggen niets nieuw wanneer we schrijven dat, ook voor de vredesbeweging, informatie van kapitaal belang is. Lezers winnen voor ons tijdschrift VREDE blijft dus een van onze belangrijke opdachten. De medewerking van onze lezers is hierbij onontbeerlijk. Iedereen kan zeker rond zich enkele mensen aanspreken om hen te overtuigen zich op VREDE te abonneren. We verheugen ons dat er in de voorbije dagen opnieuw een aantal nieuwe lezers onze rangen zijn komen vervoegen. Onze vriend Etienne Cool bewees eveneens dat het niet aan mogelijkheden ontbreekt. Op acht huisbezoeken wist hij vier nieuwe abonnees voor VREDE te werven. Het bewijs is dus geleverd dat het kan. Wie volgt dit goede voorbeeld?

INHOUD

EDITORIAAL	Een kernwapenvrij België in een kernwapenvrij Europa	3
UITKIJK	In naam van het Westen - Bedenkingen van een Westering	4
KERNWAPENVRIJE ZONES	Berlijn: Succesvol forum voor kernwapenvrije zones	6
KORTOM		7-10-22
BEWAPENING & ONTWAPENING	De top Gorbatsjov-Reagan Hoe echt zijn de twijfels van de kruisvaarders?	8 11
BELGIË EN DE V.N.	Ontwapeningsresoluties	12
BELGIË	Het regeerakkoord en het platform van de vredesbeweging	13
TURKIJE	Inquisitie in Ankara	16
NIEW-CALEDONIË	Wat aan het drama van Ouvea voorafging	17
DOSSIER	Het conventioneel militair evenwicht van de blokken	19
EERLIJKHEIDSHALVE		23
ZUID-AFRIKA	Brandpunten VS en Groot-Brittannië verzetten zich tegen en/of onthouden zich bij alle resoluties tegen apartheid	24 25
INTERVIEW	Filosofen vechten de vrede vreedzaam uit Praten met prof. Rudolf Boehm (Gent)	26
PERSONALIA		29
OPVOEDEN TOT VREDE	Reizen, paspoort voor vrede en ontwikkelingshulp	30
ISRAËL	Gewelddaden tegen Palestijnen	31
AFGHANISTAN	Verzoening zonder alternatief	32
BOEKBESPREKINGEN		33-39
VREDESINITIATIEVEN	Internationaal - Nationaal	34
VREDE	Beeldbuisdemocratie - Mercurius-Sparen of ... Vredesfonds - Najaarskampagne	35
KRUISWOORDRAADSEL - 1/4 EEUW GELEDEN IN VREDE		37
TE ZOT ... OM LOS TE LOPEN		40

Werkten aan dit nummer mee:

André De Smet - prof. G.A. Astré - Noël Gijbels - Lucien Bollaert - Victor Stuyck - Koen Billion - Robert De Gendt - René Van Nerum - Albert De Coninck - Jan Olsen - Jo Clauwaert - Jan Van Calsteren - Jan De Brouwere en Linde Vanneste - Leo Oostvogels.

Een kernwapenvrij België in een kernwapenvrij Europa

Het zopas beëindigd Internationaal Treffen voor Kernwapenvrije Zones - in Berlijn - plaatste eens te meer de duidelijke vraag van de verschillende volkeren naar een kernwapenvrije wereld in het daglicht.

De pluralistische samenstelling van dit forum gaande van vertegenwoordigers van regeringen, woordvoerders van de meeste verschillende politieke partijen, wetenschappers tot afgevaardigden van vredesbewegingen en andere massa-organisaties, heeft aan deze bijeenkomst een speciale klank gegeven. De tussenkomsten en gesprekken getuigden van het feit dat doorheen de strijd voor vrede en ontwapening fundamentele veranderingen merkbaar geworden zijn.

Het is ook bemoedigend vast te stellen dat uit ons land vertegenwoordigers van verschillende partijen en grote organisaties eraan gehouden hebben deze bijeenkomst bij te wonen.

Iedereen blijkt er zich van bewust te zijn dat na de ratificering van het I.N.F.-akkoord, de recente top Gorbatsjov-Reagan en op het moment dat de ontmanteling van de Euroraketten een feit wordt, nieuwe objectieven voor de vredeskrachten een dringende noodzaak zijn.

Belangrijk en dringend zijn ongetwijfeld de verwezenlijking van kernwapenvrije zones en de realisatie van de derde nuloptie d.w.z. de ontmanteling van de korte afstands-raketten in Europa. De vraag naar kernwapenvrije zones is niet nieuw. In de voorbije jaren was dit tijdens vredesbetogingen in Oost en West één van de eisen die centraal werden gesteld. Reeds in oktober 1955 werd door de toenmalige Poolse Minister van Buitenlandse Zaken Rapacki de oprichting van een kernwapenvrije zone in Centraal-Europa naar voor geschoven als het middel dat ontwapening en ontspanning aanzienlijk zou kunnen bevorderen. Het valt niet te ontkennen dat juist in Midden-Europa, waar NAVO en Warschaupakt rechtstreeks tegenover elkaar staan en waar de grootste militaire krachten geconcentreerd zijn, de grootste gevaren dreigen. Sindsdien heeft het idee van kernwapenvrije zones zijn weg gemaakt: het Zuidpoolverdrag (1/12/59), het Kernstopverdrag (5/8/63), het Ruimteverdrag (1/12/59), het Maanverdrag (5/12/79), het Non-proliferatieverdrag (1/7/68), het Zeebodenvverdrag (11/2/71), het verbod van kernwapens in Latijns-Amerika (14/2/67), en meer recent het kernwapenvrij verklaren van het zuiden van de Stille Oceaan (7/85) waren belangrijke stappen in de goede richting. Er gaan ook meer en meer stemmen op om de Balkan, Noord-Europa, Afrika, de Indische Oceaan, het Midden-Oosten e.a. regio's kernwapenvrij te verklaren. Het overnemen van het voorstel van de Olof Palme Commissie ('82) door de SPD (BRD), SED (DDR) en KPT (Tsjecho-Slovaakije) voor de oprichting van een kernwapenvrije korridor in Centraal-Europa (150 km langs beide kanten van de landsgrens) wijst erop dat concrete initiatieven kunnen worden uitgewerkt.

Ook in ons land leeft het idee van de kernwapenvrije zones. 288 steden en gemeenten (45 % van de bevolking) verklaarden zich in de voorbije jaren kernwapenvrij. Tijdens het recent OCV-VAKA Forum (4/6/88) kwam het voorstel aan bod om in 1989 een vredesbetoging te organiseren met als thema „Een kernwapenvrij België in een kernwapenvrij Europa“.

Dat de NAVO, de Verenigde Staten en onze regering dit idee geen warm hart toedragen is algemeen bekend. De vraag blijft echter hoe de S.P. en de V.U. die in het verleden steeds positief hebben gestaan t.o.v. kernwapenvrije zones, zich als regeringspartners zullen gedragen. Men weet dat de NAVO en de VS er nog steeds van uitgaan dat kernwapens een onmisbaar instrument zijn om de vrede te handhaven. Sommigen beweren zelfs dat het dank zij de kernwapens is dat sinds 1945 de vrede in Europa werd bewaard. Vraag blijft dan natuurlijk waarom ze zich zo hardnekkig verzetten tegen de proliferatie van kernwapens in andere regionen als het dan toch zo'n doeltreffend vredesinstrument is.

Er blijft dus nog heel wat informatie, verduidelijking en inspanning nodig om van de noodzaak van kernwapenvrije zones een prioriteit te maken voor de openbare opinie teneinde de regering van het belang van dit objectief te overtuigen.

Na de verwezenlijking van het I.N.F.-akkoord, waartoe de vredesbeweging aanzienlijk heeft bijgedragen, is het tot stand komen van een kernwapenvrije zone in Europa ongetwijfeld het belangrijkste objectief dat de vredeskrachten zich kunnen stellen.

André De Smet

In naam van het Westen - Bedenkingen van een Westerling

Zullen de kruistochten ooit tot het verleden behoren? Spijtig genoeg niet. Reagan's kruistocht tegen „the empire of evil“ leverde in Europa grotendeels hoon-gelach op. Maar veel ernstiger en minder bekend zijn de campagnes in elitaire clubs, think-tanks en andere (meestal) invloedrijke kringen ter verdediging van „het vrije Westen“. Datzelfde Westen, waarvan Oswald Spengler 65 jaar geleden de ondergang aankondigde. In hogergenoemde kringen is het weer „bon ton“ om in plaats van met wroeging met fiere blik het koloniale verleden en de verwezenlijkingen van het blanke ras te verkondigen. Recente colloquia, met de steun van de oerkonservatieve Heritage Foundation, staven dat soort opvattingen.

Trouwens, over welk Westen heeft men het daar eigenlijk? Behoort de man uit Poitiers ertoe? En ook die uit Kyoto (Japan), Dallas (USA) Canberra (Australië) of misschien eerder die uit Johannesburg? Geografisch lijken de grenzen van dat Westen niet helemaal vast te liggen. Ook wordt er uitgebreid gefantaseerd over de waarden van die prestigieuze Westerse beschaving die konstant „door de Oosteuropese barbaren wordt bedreigd“. En derdewereldlanden misten duidelijk maturiteit toen ze de onmisbare voogdij van hun koloniatoren afwezen en zich door socialistische ideeën lieten verleiden.

In Santiago of Pretoria verdedigen de regeringen de „echte beschaving“ en heerst er „echte levendige cultuur“. In Moskou, Boedapest of Sofia spot men met de echte Westerse christelijke waarden. Over de niet-gebonden landen spreken ze zich minder eenduidig uit; hun bondgenoten mogen zeker niet voor het hoofd gestolen worden.

Maar waar komen die gruwelijke symplifikaties vandaan?

Een nieuw type oorlog ter verdediging van „het vrije Westen“

Ieder van ons kent de functies van ideologieën. Men weet best dat zonder deze „kapstok“ de publieke opinie onmogelijk

de ongelooflijke militaire budgetten zou slikken. Erger nog, ze zouden wel eens kunnen weigeren zich te verzetten tegen „de barbaarse bedreiging“. Pseudo-wetenschappelijke tijdschriften en symposia (een verzamelplaats voor besluitvormers, technokraten, militairen en kaderleden met min of meer gelijke opvattingen) overstelpen ons met hun zeer tendentieuze berichtgeving van het Reader's Digest-type. Men wil ons er vooral van overtuigen dat de oorlog reeds op verschillende fronten losgebarsten is. Het is onze plicht ons in te zetten voor de vrijwaring van het Westen.

Clausewitz' retoriek - oorlog is de voortzetting van politiek met andere middelen - wordt door hen makkelijk in de mond genomen en als bijbelse waarheid beleiden. Men redeneert als volgt: Politiek en oorlog zijn nog moeilijk te scheiden, het ene is een verlengstuk van het andere geworden in een wereld waar een konfliktituatie als iets normaal wordt beschouwd. Dit wordt onderstreept door een geest van competitie en strijd op alle maatschappelijke vlakken (kantoor, fabriek, bedrijven onderling, ...). De rol die marketing-bureaus en reclame-agent-schappen hierbij spelen is op zijn minst bedenkelijk. Vermits de ontwikkeling van „een gevoel van onveiligheid, een geest van verdediging“ centraal staat zijn de vergelijkingen tussen kantoor/fabriek en slachtveld niet onschuldig. Het is handig maar tevens zeer gevaarlijk de oorlog te banaliseren door oorlogsgegevens nu eens niet in de traditionele vorm van een gewapende konfrontatie, maar in het geheel van de normale maatschappelijke gedragingen te introduceren. De Amerikaanse ideologie exploiteert de Darwinistische beginselen reeds lang op die manier.

De enige mogelijkheid om de „bedreiging der barbaren“ te counteren is deze „weerstandsgesest“ onophoudelijk te voederen. Systematisch grijpt men terug naar berichten uit bepaalde (massa-)media en ageert men binnen universiteiten en kerken (tegen de pacifistische houding die de christelijke mens te weinig bescherming biedt).

Er wordt trouwens gesuggereerd dat de

Atlantische Alliantie, zoals door strategen in Washington is gevraagd, zou vervangen worden door een meer uitgebreide coalitie die de hele „vrije wereld“ zou omvatten. Deze coalitie zou optreden daar waar de belangen van het Westen bedreigd zouden worden.

Wedergeboorte van het McCarthysme

Conform aan de Reagandoktrine i.v.m. oorlogsvoering op beperkte schaal, moet de Westerse wereld de bevrijdingsbewegingen bestrijden. In de media zou men deze bevrijdingsbewegingen stelselmatig als subversieve en destabiliserende stromingen moeten betitelen.

Dit is een voorbeeld van de „Accuracy in the media“-campagne in de VS. Bedoeling van deze campagne is te strijden tegen „desinformatie“, d.w.z. alle informatie die ervan kan verdacht worden (de wedergeboorte van) de weerstandsgesest te verzwakken. Hierbij besteedt men zeer veel aandacht aan de morele kwaliteit (brainwash) van de publieke opinie. Journalisten die sympathie betonen t.o.v. ideeën die mogelijks maar even door het communisme bezoedeld werden, zullen door uiterst strenge selectienormen niet meer aan de bak komen. Je reinste waanzin natuurlijk. Kritische journalistiek wordt op die manier reeds op voorhand verdacht. De wedergeboorte van een Maccarthysme in de VS kondigt zich ondubbelzinnig aan.

Zal West-Europa eveneens bezwijken onder de druk van dat extreem-rechtse deel van Amerika? Bevinden Europa en het Westen zich wel in eenzelfde beschavingsstadium rekening houdend met de naar voren geschoven ideologieën en met de mediacampagnes?

Aanvallen tegen de UNESCO

Een poging tot cultuurhervorming (en cultuurimperialisme) zonder voorgaande wordt op dit moment ondernomen om tegelijk de kulturele identiteit van Europa te onderdrukken en om de onmisbare dialoog tussen verschillende cultuurvormen uit te schakelen. Bij dit laatste speelt

de UNESCO een beschermende en ontwikkelende rol.

Concentratie van multimediale ondernemingen, satelliet-TV in handen van bepaalde consortiums (denken we maar aan de rol van R. Maxwell en konsoorten) vormen op dit ogenblik een bedreiging voor alle werelddelen die door één ideologie overspoeld zouden kunnen worden. Gevaarlijk wordt de assimilatie voor de niet-kritische kijker/lezer die Amerikaanse cultuur gelijkstelt met alles wat modern, fast, great, ... is en automatisch geschikt vindt als universele modelcultuur.

Het kulturele Imperialisme van de VS en het proces van verwesterlijking

Vanzelfsprekend dient er hier een onderscheid gemaakt te worden tussen de werkelijke Amerikaanse cultuur die voor geen andere ter wereld hoeft onder te doen op het vlak van kwaliteit, originaliteit, enz. En anderzijds de gevaarlijke terugval op stereotypes; Rambo, Dynasty, Dallas. In naam van de eeuwige Westerse waarden worden wij hier opgezadeld met een produkt dat perfect de zucht naar de grootste gemene deler, de grootste gemene ledigheid weerspiegelt.

In een uitstekende studie stelt professor Ralph Brown vast: „De essentiële nieuwheid van het Amerikaanse kulturele imperialisme is vervat in het quasi totaal ontbreken van elke bewuste kulturele boodschap”. (Omdat er eigenlijk maar 1 massakultuur overblijft, onderworpen aan de markteisen en aan de normen van het winstbejag, vorderend via massaproductie en massale distributie en zich verder als een reusachtige kwal met enorme tentakels ontplooiend over de hele wereld.)

„Vandaar”, vervolgt Brown, „dat de marketability de essentiële sleutel is om de massakultuur te begrijpen. Deze is blijkbaar bestemd om de eerste echte wereldcultuur in de menselijke geschiedenis te worden”.

Het is deze werkelijkheid die zich verbergt achter ieder verwesterlijgingsproces, precies afgestemd op een niet minder uitgebreid ideologisch-politiek-ekonomisch projekt.

De mythe van het Westen

De mythe van het „Westen” heeft als

belangrijkste doel West-Europa op te zetten tegen het „niet-Westerse Oost-Europa der barbaren”. De ekonomische concurrentie van onze Europese burens wordt namelijk meer gevreesd dan de militaire oorlogszucht.

Daarom lijkt het tijd om te herinneren aan de werkelijkheid van een grote Europese kulturele gemeenschap, waarop een noodzakelijke coëxistentie Oost-West, kan geënt worden. Het respect voor de akkoorden van Helsinki verloopt ook langs uitwisselingen op dat vlak. Daarbij aansluitend stelde het slotrapport van de Eurocult-konferentie van 1972 in Helsinki vast dat „een diepgaande kulturele gemeenschappelijkheid tussen de landen bestaat, naast een gemeenschappelijke problematiek”.

De UNESCO heeft er trouwens vaak op gewezen dat het uiterst belangrijk is, zowel in Oost als in West, alle functies van de cultuur (informatie over leefwijzen, gebruiken, symboliek, kunst, evaluatieve, ...) in waarde te vermeerderen door o.e. onderlinge kontakten.

Daarbij aansluitend wordt het gemakkelijk om de idee van een Paneuropees humanisme te bevestigen of opnieuw te onderstrepen. Hierbij dient zeker niet gestreefd te worden naar eenmaking, maar eerder naar behoud van de verscheidenheid, naar wederzijdse aanvulling, naar nationale kulturen; kortom naar een permanente dialoog.

Daarbij sluit, ondanks de duidelijke telooringang, de werkelijkheid van een politieke cultuur aan.

De pseudo-kultuur van het VS-type in Europa dient afgewezen

Tijdens een samenkomst van experts over de ontwikkeling van kulturele vormen van „politiek bedrijven” (1982 Helsinki, onder bescherming van de Finlandse kommissie bij de UNESCO) preciseerde André Girard (hoofd van de studie- en opzoekingsdienst bij het Ministerie voor Kultuur en Kommunikatie te Parijs): „Het doel van de kommunikatie bestaat erin een gemeenschappelijk onderzoek te beginnen naar wegen en middelen die een doeltreffende politiek van nationale kulturele onafhankelijkheid kan inpassen binnen de onderlinge afhankelijkheid der wereldkulturen. Om de kulturele identiteit van een natie te verdedigen, baat het niet de grenzen te sluiten voor kosmopolitische invloeden. Men

moet echter maximaal de binnenlandse kulturele produktie stimuleren, het betreft immers het kreatieve proces van alle socio-ekonomische geledingen en de kreatieve inbreng van alle bevolkingslagen.

Dat was, zoveel is duidelijk, de tijd van de Mondiacult-conferentie, gehouden in dat zelfde jaar te Mexico, met de erg opportune toespraak van Jack Lang: „Wij weten vandaag goed, dat de wereld der cultuur niet eenvormig is ... Laat ons fier zijn over onze identiteiten en over onze eigenheden en laat ons met bewondering kijken naar het spektakel van onze verschillen”. Het is niet overbodig terug te denken aan deze vermaningen op een ogenblik, dat velen de mythe van de Westerse mens opwekken, hem tot universeel model uitroepend, met het doel alle rijkdom der kulturele persoonlijkheden uit het „grote Europa” te verdunnen, dat alles binnen een multinationalaal televisierijk, waar de berichtgeving vooral zou geproduceerd en geprefabriceerd worden door de handhavers van een pseudo-cultuur op z'n Amerikaans.

De aanvallen, waaraan de UNESCO vandaag onderhevig is, hebben diverse oorzaken. Maar ze viseren vooral de roeping die de organisatie zich had opgelegd, te weten de verdediging van een noodzakelijk pluralisme, van een gediversifieerde communicatie, een kreatieve wereld ten dienste van de menselijke gemeenschappen, gebaseerd op dialoog en niet op uniformiteit.

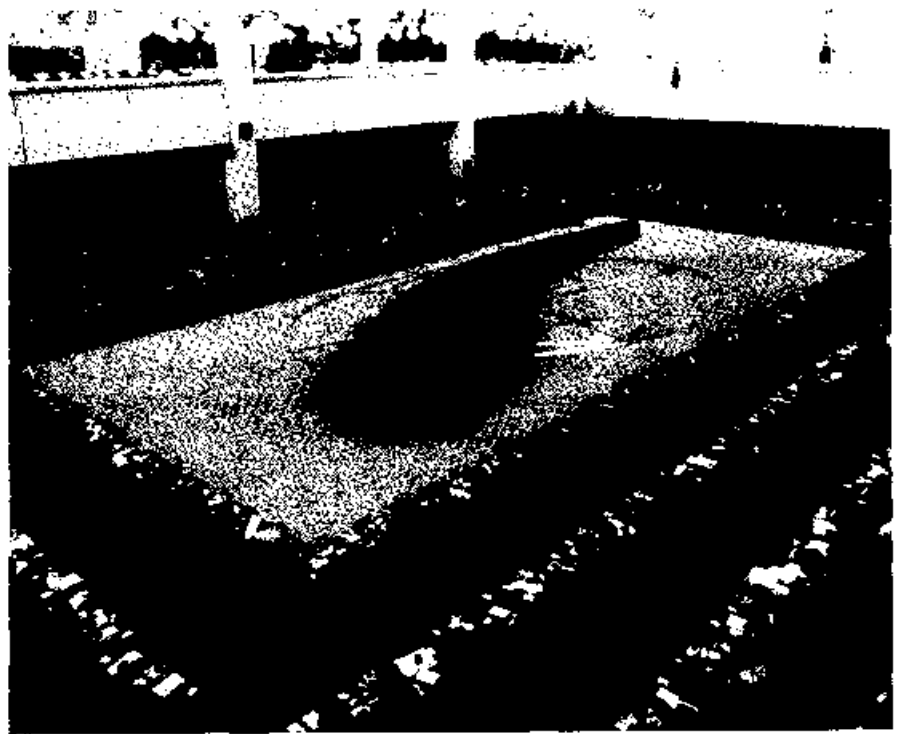
Mag ik er aan toevoegen, dat de niet-gouvernementele organisaties in dit geval een overwegende rol hebben gespeeld, een rol, die ze moeten spelen naast universiteiten en intellectuelen uit alle landen, bewust van de noodzaak een „verwesterlijgingsnood” te ontluisteren, een kunstmatige ingreep in onze kulturen en ideologieën.

Bewerking van een artikel van prof. Georges Albert Astre

Berlijn: Succesvol forum voor kernwapenvrije zones

Van 20 tot 22 juni ging te Berlijn (DDR) een Internationaal Treffen voor Kernwapenvrije Zones door. Het werd het meest pluralistische Vredesforum dat tijdens de voorbije jaren plaats had. 1.034 representatieve deelnemers uit 111 landen: vertegenwoordigers van regeringen, parlementairen van de meest verschillende partijen, wetenschappers en afgevaardigden van vredes- e.a. organisaties namen aan deze belangrijke ontmoeting deel.

Tijdens de openingszitting in het „Palast der Republik“ (zie foto) werden inleidende toespraken gehouden door: Erich HONECKER - Voorzitter van de Staatsraad van de DDR; Jan MARTENSON - namens V.N. algemeen sekretaris Pérez de Cuéllar; Masura TAJAWA (Japan) namens de Burgemeester van Nagasaki; Piotr DEMITSCHEW (S.U.) Ondervoorzitter van de Opperste Sovjet; Chedli KLIBI - Algemeen Sekretaris van de Arabische Liga; UWE RONNEBURGER (BRD) Fractievoorzitter van de Liberale Partij-FDP; Minister KAPSIS (Griekenland) - namens Premier Papandreu; Buranech CHATEIRVERDI (India) namens Eerste Minister R. Gandhi; Zhou PEUJUAN (China) - fysicus - Voorzitter van de Vredesbeweging; Eghon BAHR (SPD) Voorzitter van de Ontwapeningscommissie van de Bundesrat; Bruce CHILDS (Australië) lid van de Commissie Buitenland namens de Premier; William MONNIN (VS) Directeur van de Internationale artsenvereniging tegen kernwapens; Brigadegeneraal Michael HARBOTTLE (Groot-Brittannië) namens de Generaals voor de Vrede; Dr. Antonio de STEMPEL PARIS (Argentinië) Algemeen Sekretaris van de organisatie voor het verbod van kernwapens in Latijns-Amerika; Ho DAM (N.-Korea) namens President Kim Il Sung; Edith BALLANTINE - voorzitter van het Ontwapeningskomitee van de N.G.O.'s te Genève; Prof. Wole SOYINKA (Nigeria) Nobelprijs voor Litteratuur; Jorge CASTENADA Y ALVAREZ de la ROSA (Mexico) namens President Miguel de la Madrid; en Karl KELTSCH - woordvoerder van de Inter-

nationale Kommissie voor Atoomenergie te Wenen.

De deelnemers bespraken in negen commissies de verschillende aspecten met betrekking tot kernwapenvrije zones: controle, garanties, kernproefnemingen, regionale conflicten, ontwikkeling, vredeseconomie e.a. zoals tevens de mogelijkheden voor de voortzetting van het ontwapeningsproces na het I.N.F.-akkoord. Meer dan 600 deelnemers namen aan deze discussies deel.

Speciale afzonderlijke ontmoetingen gingen door tussen de vertegenwoordigers van het inrichtend comité en de deelnemende regeringsafgevaardigden, parlementsleden, wetenschappers, syndicalisten, kunstenaars en de afgevaardigden van de vredes-, vrouwen-, jeugd- en kerkelijke organisaties.

Tijdens een speciale informatievergadering onder voorzitterschap van onze medewerker Generaal M. von Meyenfeldt, stonden delegaties van de SPD uit de BRD onder leiding van Egon Bahr, de

SED uit de DDR onder leiding van Hermann Axen en van de Tsjechische K.P. onder leiding van Josef Kempney de deelnemers te woord over het door hen afgesloten akkoord voor een kernwapenen chemisch vrije korridor van 150 km langs beide grenzen van hun onderscheiden landen.

Tijdens de plenaire slotzitting waarin de verslagen van de onderscheiden commissies werden voorgedragen besloot President Erich Honecker deze uiterst interessante en belangrijke internationale bijeenkomst.

Van Belgische zijde werd aan dat Internationaal Forum voor Kernwapenvrije Zones deelgenomen door:

de parlementairen: Hans de BELDER (Volksunie); Nelly MAES (Volksunie); Jean LECLERCQ (S.P.) Jos Wijninckx (S.P.) - die het voorzitterschap van een Commissies waarnam - en Hubert Van WAMBEKE (CVP). Verder Prof. Willy CALEWAERT (Vereniging België-DDR); Luc DELANGHE (ACW), André DE SMET (Vrede vzw), Ignaas LINDEMANS (Pax Christi), Hugo ONGENA (VAKA),

Louis VAN GEYT (KPB), Leo COX (Agalev), Dr. Mich VAN OPSTAL en Dr. Stephan GRYSEELS (Medeci tegen Atoomwapens), Pierre DEVOS (J.S.), Klaus FORMESYN (J.K.), Robert DE-GENDT (Europese Veiligheid), Pierre GALAND (CPD) en een aantal vertegenwoordigers van Franstalige organisaties.

Eens te meer hebben onze media, T.V., radio en pers, die er nochtans als de kippen bij zijn om akties van enkele individuen in de verf te zetten als het maar kan dienen om het „vijandsbeeld“ aan te scherpen, het nogmaals niet nodig geoordeeld onze openbare opinie ook maar enige informatie te verschaffen over dit belangrijk Internationaal Forum.

Een bijeenkomst van meer dan 1.000 mensen van alle politieke en wijsgerige overtuigingen uit 111 landen waar, in een geest van pluralisme, dagenlang over vrede en ontwapening gedia-logeerd wordt, blijkt voor onze media geen enkele nieuwswaarde te hebben. De noodzaak van een nieuwe benadering om het ontwapeningsproces verder te zetten en de internationale ontspanning te bevorderen, blijkt in onze media nog niet te zijn doorgedrongen.

België: De Vlaamse Raad sprak zich op 27/5 vrijwel unaniem uit tegen de aanwezigheid van chemische wapens op Vlaams grondgebied. De aangenomen resolutie (ingediend door V. Anciaux (VU)), verzoekt de nationale regering om aan alle NAVO-partners, duidelijk te maken dat binnen de Vlaamse grenzen, onder geen enkele voorwaarde, in vredes- noch in oorlogstijd, binaire of andere chemische wapens mogen opgeslagen worden. Omdat het een bevoegdheid betreft die de Vlaamse Raad overstijgt, zal AGALEV een verdergaande resolutie indienen in het nationale Parlement.

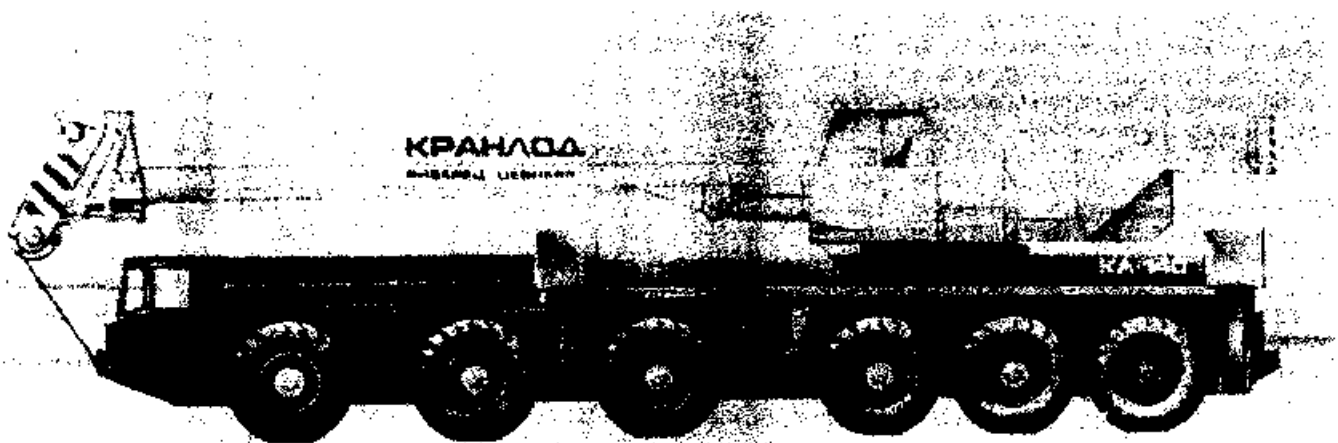
En Minister van Buitenlandse Betrekkingen Tindemans heeft zich op de sociale zitting van de UNO-vergadering voor ontwapening achter de idee voor een chemiewapenvrije zone in Europa geschaard. Brussel werd voorgesteld als „standplaats“ van waaruit controlemaatregelen kunnen uitgevoerd worden met betrekking tot de naleving van een eventueel verdrag. Een prachtig initiatief. Maar ogenblikkelijk stelt zich de vraag waarom men niet een stap verder kan gaan. Uit de chemiewapenvrije zone zouden tevens alle kerntuigen verwijderd en assymetrische reducties van de konventionele strijdkrachten doorgevoerd kunnen worden.

Vredescruise Kiev-Odessa: Op initiatief van het Vredeskomitee van de Sovjetunie ging van op de Dnjeper een Vredescruise van Kiev naar Odessa door.

Vredesmilitanten uit 26 landen die de meest verschillende vredesbewegingen vertegenwoordigden namen aan deze bootreis deel.

Dagelijks gingen aan boord vergaderingen van vier verschillende werkgroepen door. In een viertal steden werden de deelnemers door een enthousiaste en gastvrije bevolking ontvangen. Na de verwelkoming met muziek, dans en bloemen had steeds een feest plaats waarop, naast de lokale mensen personen uit verschillende landen het woord voerden. Hierna werden ook bezoeken gebracht aan scholen en de bezienswaardigheden van de stad.

De Belgische groep bestond uit A. De Smet, J. Provost, (Vrede) J. Lamote en R. Peeters (Agalev) P. Lambert (MOC en Rencontre p.l. Paix) en M. Brisbois (Rassemblement Liégeois p.l. Paix).

De firma Liebherr uit Ehingen in de Duitse Bondsrepubliek - gespecialiseerd in de vervaardiging van mobiele kranen, heeft met de productie-eenheid voor zware kranen „Januari Opstand“ in Odessa (Sovjetunie), een akkoord afgesloten voor de ombouw van de vrachtwagens die voorheen van dienst waren voor de SS-20-raketten. Hiermee is een bedrag gemoeid van 1,8 miljoen D. Mark. De ombouw van de 400 wagens tot mobiele kranen zou een belangrijke opdracht zijn.

(Uit de Deutsche Volkszeitung - BRD).

De top Gorbatsjov-Reagan

Van zondag 29 mei tot en met donderdag 2 juni konden alle wereldburgers zien en lezen hoe de topontmoeting van Sovjet-algemeen sekretaris Mikhail Gorbatsjov en de Amerikaanse president Ronald Reagan met lachende gezichten, vele handdrukken en evenveel speeche het wereldgebeuren beheerste. Reeds vooraf stond bijna vast dat deze 4de topontmoeting, na eerdere mislukkingen in Genève (november '85) en Reykjavik (oktobor '86) en gezien het I.N.F.-succes van de Washington-top (december '87) en de politieke aktualiteit, niet mocht mislukken. Nochtans was vooraf ook reeds duidelijk dat deze top weinig concrete resultaten zou boeken. Toch spreekt de gezamenlijke eindverklaring van „een grote stap in het tot standkomen van een productievere en stabielere basis van de Sovjet-Amerikaanse betrekkingen”.

Geen START-overeenkomst

Wanneer we achteraf het resultaat bekijken, kunnen we niets anders konkluderen dan dat er niets wezenlijks werd bereikt. Wat de ontwapeningsproblematiek betreft was er helemaal geen doorbraak te bespeuren. Reeds lang is er sprake van een halvering van het aantal interkontinentale kernkoppen, een optie die reeds in Genève '85 door beide kanten principieel aanvaard werd. Inmiddels zijn de START-onderhandelingen („Strategic Arms Reduction Talks”) alles behalve vlot verlopen.

Beide zijden gaan nochtans akkoord hun huidig aantal lange-afstandskernraketten (12.000) tot elk 6.000 te brengen. In Reykjavik werd daarbij zelfs een totaal aantal van 1.600 lanceerinstallaties (of dragers zoals raketten) overeengekomen. Gorbatsjov ging er ook expliciet mee akkoord de afbouw niet symmetrisch uit te tellen. Iedereen weet immers dat de kernarsenalen van beide grootmachten niet parallel samengesteld zijn. De Sovjetunie (SU) telt meer van de grond-afgevuurde raketten (ICBM: Intercontinental Ballistic Missile), terwijl de Verenigde Staten (VS) een groter aantal raketten op onderzee-

boten (SLBM: Submarine-Launched Ballistic Missile) tellen. In Washington kwam men eind vorig jaar tot een overeenkomst van een plafond van elk 4.900, ICBM's en SLBM's samen. Een apart plafond voor elk wapensysteem is nog niet klaar. Toch hoopten zelfs hooggeplaatste raadgevers nog tot op het laatste moment op een doorbraak.

„De volgende top zullen we iets minder hoog moeten klimmen...”

Op het vlak van de beruchte „Sterrenkrijg” (Strategic Defense Initiative) was ook reeds een hele weg afgelegd. Het aanvankelijke totale verbod van Sovjetzijde was door Gorbatsjov reeds afgezwakt tot een toegelaten research voor zover alles niet de labo's verliet. In ruil daarvoor vermeldde het gezamenlijke slotcommuniqué van de topontmoeting in Washington dat het ABM-verdrag, dat in 1972 als deel van SALT-1 de installatie van anti-raketsystemen aan banden legde, „voor een specifieke tijd” trouw zou gebleven worden. Reagan interpreteert het ABM-verdrag echter ruimer dan de SU en wou geen getal op het aantal jaren trouw zetten. Gorbatsjov verklaarde dat de SU over de militarisering van de ruimte in een andere richting dacht die goedkoper en efficiënter zou zijn. Het is bijvoorbeeld bekend dat een hoop schroot de hele SDI-technologie tilt kan doen slaan. Ook wat „Star Wars” betreft blijken dus geen onoverkomenlijke problemen meer te bestaan, ... behalve Reagans weigering zich aan SALT te houden en zich tot de labo's te beperken.

De nieuwe moeilijkheid zit hem in de nieuwe kruiswapens vanop de zee. Deze SLCM's (Sea- of Submarine-Launched Cruise Missile) kunnen zowel vanop

onderzeeërs als oppervlakteschepen gelanceerd worden en even laag vliegend als de Cessna die eerder op het Rode Plein landde, de SU diep treffen. Daarom rekent de SU ze terecht bij de strategische kernwapens. Paul Nitze, de Amerikaanse toponderhandelaar, stelde zelfs voor de kernbekopte SLCM's te likwidieren. De nieuwe defensie-minister, Frank Carlucci, en de verenigde stafchefs wilden het wapensysteem echter open houden. De moeilijkheid is echter dat SLCM's klein en dus gemakkelijk te verbergen zijn en op afstand niet te onderscheiden zijn van hun conventionele soortgenoten. Onderhandelaar Kampelman zou voorgesteld hebben de zaak aan een volgende overeenkomst over te laten, maar Shultz kreeg in april in Moskou te horen dat de SU controleerbare aantallen wil.

Ook het punt van de mobiele raketten lijkt nog niet volledig opgelost. Het vroegere Amerikaanse standpunt was alle mobiele afvuursystemen te verbieden, omdat een gedeeltelijke afbouw niet te verifiëren zou zijn.

Maar ondertussen hebben zowel de SU als de VS flink in mobiele raketten geïnvesteerd. Zowel de zware Amerikaanse MX (10 koppen) als de kleinere eenkop-pige Midgetman zijn reeds te lang onderwerp geweest van een verhitte politieke strijd in de VS om ze nu zomaar af te schrijven. Washington lijkt nu tussenplafonds, ook voor de eigen, mobiele raketten te aanvaarden. Anderzijds zijn de af te bouwen, middellange raketten in Europa ook mobiel en heeft het I.N.F.-verdrag met de controle ter plaatse een uiterst verregaande verifikatie mogelijk gemaakt, waardoor de volledige ontmanteling van mobiele raketten mogelijk wordt.

Het lijkt er dus eerder op dat men van Amerikaanse zijde over bepaalde discussiepunten nog helemaal niet tot een eenheidsstandpunt gekomen is.

VS-onderhandelaar Read Hanmer wist daarbij te vertellen dat, zelfs als de ministers van Buitenlandse Zaken het over alle problemen eens zouden worden, er op de 300 blz. tekst nog meer dan 1.000 punten aangekruist staan die nog nader moeten besproken worden. Het is dan ook des te merkwaardiger dat beide onderhandelingsteams een maand voor de top huiswaarts geroepen werden en de zaak overgelaten werd aan het duo Shultz-Shevardnadze. En alhoewel dergelijke

(sub)-tops reeds eerder voor opklaringen of doorbraken zorgden, kon dit nu toch moeilijk voor meer dan 1.000 punten. Het stond met andere woorden zo goed als vast dat het oorspronkelijk verwachte interkontinentale akkoord er niet zou komen.

Het nul-resultaat

Even leek het er zelfs op dat zelfs het alomgeprezen **I.N.F.-verdrag** niet geratificeerd in Moskou zou kunnen uitgewisseld worden. De rechtervleugel van Reagans eigen Republikeinse partij opende, onder leiding van Reagans vroegere kampagnevriend, Jesse Helms, alle mogelijke registers om de ondertekening te vertragen. Het uiteindelijk geratificeerde document moest tenslotte de reeds vertrokken president achterna. Het werden tenslotte de enige T.V.-beelden die misschien historische waarde zullen hebben, alhoewel de zaak reeds onder de presidenten op 8 december 1987 beklonken was.

Ook op het vlak van de **chemische wapens** en een vermindering van de **konventionele strijdkrachten in Europa** (de Weense MBFR-onderhandelingen) kwam niets uit de bus. Even zag het er naar uit dat Gorbatsjov de eenzijdige terugtrekking van 75.000 manschappen zou aankondigen, maar Reagans optreden buiten de gesprekken heeft zeker niet bijgedragen tot Sovjet-gestes.

Het feit dat „**regionale conflicten**”, zoals Angola, het Midden-Oosten, Kampuchea, Centraal-Amerika en Afghanistan op de agenda stonden was een Amerikaanse overwinning. Stuk voor stuk zijn deze probleemgebieden onoplosbaar zonder de direkt betrokken landen en/of organisaties. In de voorgestelde berichtgeving werd Reagans visie kracht bijgezet, alsof het „Sovjet-imperialisme” in die landen moest ingedijkt worden en slechts dan een oplossing in het zicht zou zijn. Niets blijkt echter minder waar. De kwesties van Angola en Namibië zijn meer afhankelijk van Zuid-Afrika, Angola, de SWAPO en Cuba. Het probleem van het Midden-Oosten is onoplosbaar zonder de PLO, Israël en de naburige Arabische staten. In Kampuchea moet de internationale hulp aan de moorddadige Rode Khmers stoppen. En ook Centraal-Amerika is eerder een probleemgebied omdat Washington de nationale problemen en krachtsverhoudingen internationaliseert om zelf een alibi te hebben zich te moeien. Afghanistan werd, althans internationaal, opgelost vlak voor de topontmoeting.

Maar ook daar blijft de vraag hoe de niet-betrokken Mudjahedin zal reageren. Niet dat een gesprek over deze regionale aangelegenheden kwaad kan, maar het evenwaardig stellen aan een bilaterale ontwapening, waarbij de 2 grootmachten de rechtstreeks betrokkenen zijn, kan enkel bedoeld zijn om de hoofdzaak te verdoezelen. Voor de SU bleef de ontwapening nr. 1 op de agenda.

De mensenrechten-show

Dat kan bezwaarlijk van Reagan gezegd worden. Het feit dat er reeds vooraf duidelijk gemaakt was dat er geen concrete resultaten van deze top te verwachten waren spreekt op zichzelf reeds boekdelen. Het hele optreden van prediker Reagan heeft duidelijk gemaakt dat er momenteel in het Witte Huis geen politieke wil, noch noodzaak aanwezig is om ook maar enige overeenkomst met „the empire of evil” te sluiten.

Nieuw Oostrijck Zelfing

.... en wat gebeurt met de overige 92 procent”.

Voor Reagan stond duidelijk heel wat anders op de agenda, namelijk zijn eigen vermelding in de geschiedenisboeken en vooral de nationale Amerikaanse presidentsverkiezingen, die tot nu toe uit blinken van een gebrek aan visie en futloos dreigen naar de nominatie van 2 kandidaten af te stevenen, waar het verschil niet zo duidelijk is. Het kwam er voor Reagan dus op aan het grote élan aan de Republikeinse partij terug te bezorgen. Hij trad dan ook op als prediker van het democratische westen en bleef te pas en te onpas op de fameuze Amerikaanse Droom hameren en de individuele vrijheid en zijn interpretatie van de mensenrechten bezingen. Op die manier wou hij zowel de Republikeinse rangen sluiten, waar de rechterzijde (die hem 8 jaar geleden aan het bewind bracht), hem zijn „vriendschap” met Gorbatsjov kwalijk

neemt, als de kiezer achter de partij zetten. Hij werd daartoe uitermate geholpen door de media, die zijn gedurfde taal en zijn ontmoetingen met dissidenten en „refuzniks” kritiekloos dik in de verf zette. Alhoewel hij moest toegeven dat met Gorbatsjovs „perestrojka” (hervorming) en „glasnost” (openheid) toch reeds een en ander veranderd was, bleef Reagans kritiek op de fundamentele stellingen van het kommunisme gericht. Volgens hem zijn mensenrechten en socialisme niet te verenigen.

Dat Reagan zomaar alles kon wat op het verlanglijstje van zijn public-relation-team stond, getuigt trouwens van een vergaande openheid vanwege de SU. Stel je voor dat Mboetoe, om maar iemand te noemen, bij een bezoek aan ons land Brusselse vreemdelingen komt onderhouden over hoe ze raciaal onderdrukt worden. Zo iets zou hevige reacties uitlokken bij zowel politici als onder de gewone mensen. Het is dan ook meer dan begrijpelijk dat de Sovjet-pers, precies een van de steunpilaren van Gorbatsjovs politiek, op de rassenonderdrukking en de ontelbare armen, daklozen en analfabeten in Reagans eigen droomrijk van de vrijheid wees.

De vraag kan gesteld worden hoever zulke een openheid kan en mag gaan. In hoeverre heeft Reagans optreden de ontspanning precies niet tegengewerkt? In hoeverre heeft zijn optreden de problematiek van de mensenrechten in de SU, die nu ook daar openlijk erkend wordt, geen kwaad gedaan? Vlak voor Reagans bezoek konden 1.086 Sovjet-Joden het land verlaten (april), dat is het hoogste maandcijfer sinds 1981. Gorbatsjovs tegenstanders zullen nu echter wellicht niet nalaten Reagans show inhoudelijk tegen de „glasnost” uit te spelen. In hoeverre speelt Reagans optreden dan inderdaad niet in de kaart van de behoudsgezinden?

Het politiek resultaat

Nochtans sprak het gezamenlijk communiek en de meeste waarnemers van een begin van een ontspanning tussen beide grootmachten, eigenaardig genoeg precies juist na deze top waar de meeste en hardste koude-oorlogstaal uitgekraamd is. Indien de top inderdaad een adem-pauze in de jongste koude oorlog inluidt, wat nog af te wachten valt en eveneens afhankelijk is van de binnenlandse politieke evolutie in beide staten, dan is dat toch aan Gorbatsjovs open aanpak te danken. Vanaf zijn aantreden was reeds duidelijk dat de nieuwe sekretaris de

media kon bespelen als geen ander. Wanneer Yuli Kvitsinky, de Sovjet-ambassadeur in West-Duitsland, voor de top vertelde dat het Kremlin het „vijandsbeeld“ door „een beeld van een vriend“ wou vervangen, dan zijn ze daar volgens de commentatoren en ondanks Reagans eigengereide optreden toch aardig in geslaagd. De vraag is echter of dit vernieuwd beeld niet bij een psychologisch klimaat, T.V.-beelden en mooie verklaringen blijft hangen, maar zich ook gaat uiten in concrete overeenkomsten. Blijkbaar was dat in de Amerikaanse verkiezingen momenteel niet zo nodig. Tenslotte had de top van Washington Reagans negatieve beeld als de traumatische kommunistenjager, waarmee geen overeenkomst te maken was en die daartoe zelfs zijn eigen wetten en voorschriften overtrad (Iran-contract), reeds doen vergeten. Elk gewiekste burgerlijke politiker weet immers dat afwisselend koud en warm blazen de meeste stammen binnen haalt.

Zoals de top nu geregisseerd was, is Reagan verzekerd van zijn zo begeerd plaatsje in de geschiedenisboeken, door de uitwisseling van het geratificeerd I.N.F.-akkoord. Hij sprak de mooiste verkiezingspeechen uit die de Amerikanen opnieuw achter de Republikeinse vlag via de november-verkiezingen naar hun droomland van vrijheid en geluk moeten leiden. Hij verenigde opnieuw de rechterzijde voor de komende presidentscampagne. En „last but not least“ wist hij de Europese bondgenoten zowel met het I.N.F.-verdrag als met zijn vrijheidsdeuntje entoesiast rond zich te scharen. De Amerikaanse show is dus gelukt.

Of zijn Russische tegenspeler evenzeer geslaagd is zal pas vanaf eind juni bekend zijn. De „glasnost“, „perestrojka“ en mensenrechtenproblematiek, die alle door Gorbatsjovs politiek voor het eerst de eter in gestuurd werden, kregen nu wel internationale belangstelling en erkenning. Toch blijft het nog een vraagteken of het gebeuren op langere termijn niet tegen Gorbatsjov zal uitdraaien. De top heeft namelijk de mensenrechten als een aanvaard gesprekspunt in de internationale relaties geïnstitutionaliseerd. Dat zou wel eens voor heel wat moeilijkheden en tactische zetten kunnen leiden bij komende onderhandelingen.

Niet voor niets bleef Reagan naar het Helsinki-akkoord verwijzen. Iedereen die iets of wat de internationale conferenties volgt weet welke moeilijke bevalling elke gezamenlijke tekst daar is, precies omwille van de mensenrechten-

problematiek, die gemakkelijk misbruikt wordt om een akkoord over bijvoorbeeld ontwapening te kelderen of op de lange baan te schuiven.

Na het vertrek van Reagan ontving Gorbatsjov de deelnemers van de Vredescruise, Amerikaanse vredesmilitanten die voor de top in Moskou waren, deelnemers aan een vrouwencongres en personen die voor de duizendste verjaardag van de Russische Kerk in de Sovjetunie verbleven, in het Kremlin. Gorbatsjov bracht er verslag uit over het verloop van de top en de vredesperspectieven voor de toekomst. Na een dertigtal tussenkomsten trok Gorbatsjov de conclusies van deze interessante bijeenkomst.

Toch is Gorbatsjov niet als een zwakke verliezer uit de top gekomen.

Hij diende Reagan soms terecht van antwoord. De blijvende onrust omwille van Nagomo-Karabakh, de Armeense enclave in Azerbeidjan, toont echter aan hoe moeilijk het is de grens te trekken tussen openheid en individuele vrijheid enerzijds en een maatschappelijke keuze anderzijds. Gorbatsjovs hervormingspolitiek en „glasnost“ blijven duidelijk binnen de socialistische keuze. Reagan heeft het fout wanneer hij zijn kritiek op de individuele mensenrechten in de SU verbindt met de maatschappelijke grondslagen van het socialisme. Ook een keuze ten gunste van een kapitalistische maatschappij houdt beperkingen van de individuele vrijheid in. Of is het geen mensenrecht meer onderwijs, een huis, voedsel en werk te hebben?

Welk gevolg de top-show op Gorbatsjovs positie zal hebben kan op de komende partijconferentie reeds duidelijk worden. Reagans optreden kan zowel door de behoudsgezinden als door Gorbatsjov-aanhangers (die de openheid en hervormingen precies ter bevordering van het socialisme aanvoeren) gebruikt worden. Zowel nationaal als internationaal blijven in en tussen beide grootmachten dus genoeg spanningsvelden bestaan opdat de psychologische dooi niet in concrete resultaten omgezet wordt.

Aan de vredesbeweging om, precies rekening houdend met de nationale en internationale realiteit, concrete ontwapeningsovereenkomsten en ontspanningsakkoorden te blijven eisen.

L. Bollaert
14.6. '88

KORTOM

Verenigde Staten: Het Amerikaans Kongres van Afgevaardigden heeft een wetsontwerp goedgekeurd betreffende buitenlandse hulp. De V.S. zal in het begrotingsjaar 1989 een som van 14,3 miljard dollar (700 miljoen meer dan vorig jaar) aan deze post besteden. Ongeveer twee derde gaat naar militaire en een derde naar economische steun. Zoals vorige jaren gaat het leeuwenaandeel naar Israël (3 miljard dollar waarvan 1,8 miljard aan militaire steun) en Egypte (1,3 miljard militaire en 815 miljoen dollar economische hulp).

Verder komen Pakistan (240 miljoen economische en 125 miljoen militaire steun), de Filipijnen (124 miljoen economische en 220 miljoen militaire hulp), en Griekenland en Turkije elk 550 miljoen economische steun.

Voor Midden-Amerika is 185 miljoen dollar uitgetrokken waarvan het meeste geld naar El Salvador gaat (95 miljoen militaire hulp).

De V.S. zullen eveneens 1,5 miljard dollar overdragen aan de internationale ontwikkelingsbanken. De Wereldbank die aan Washington een bijdrage had gevraagd van 2,3 miljard dollar pakte er echter naast. Washington gaat er van uit dat via de Wereldbank te veel projecten worden ondersteund die een rechtstreeks nadeel bezorgen aan de Amerikaanse landbouw en de verwerkende nijverheid.

België: De opdracht van de mijnenjager „Crocus“ in de Perzische Golf wordt verlengd. Het schip blijft minstens tot november ter plaatse en zal vermoedelijk pas tegen nieuwjaar terug in België zijn. Het kommando- en ondersteuningsschip „De Zinnia“ wordt vanaf 1 juli uit het operatiegebied teruggetrokken. Volgens de planning, die nog dateert van de vorige regering, was de volledige opdracht reeds op 1 juli afgelopen. En hoewel o.a. SP en Volksunie in het verleden bij herhaling hebben aangedrongen op de volledige terugtrekking van de Belgische schepen uit de Golf, besliste de ministerraad er (ten dele) anders over. Minister van Defensie Coëme (PS), die in dit dossier geen duidelijk standpunt innam, is belast met de concrete uitvoering van de beslissing.

Hoe echt zijn de twijfels van de kruisvaarders?

De nieuwe ontspanning was niet goed voorbereid

Men kan het menselijk brein niet programmeren en het omturnen van de Europese politici verloopt moeizamer dan bij de Amerikanen en de Russen. Tradities en schijnwaarden hebben bij ons nog een taaier bestaan.

Regan heeft er weinig moeite mede om te poneren dat in het Rijk van het Kwade nu ineens veel is verbeterd omdat sterke man Gorbatsjov heeft begrepen dat de Amerikanen toch sterker zijn en men dus beter de mensenrechten à la sauce américaine maar kan binnenhalen. Men gelooft dat zonder meer omdat het goed uitkomt. Tegenover de publieke opinie doet men alsof het probleem eigenlijk nog moeilijk ligt doch de enkele Amerikanen die enig inzicht hebben in de methodes van de US-diplomatie weten natuurlijk wel dat het goed begrepen nationaal belang het enig criterium blijft wat men anders ook aan vriend en vijand vertelt. De ommezwaai is gemakkelijk te verwerken omdat de V.S. gratis politieke successen (zoals in Afghanistan) kunnen binnenrijven en bovendien de tegenstander niet alleen in het vredeszonnetje blijft staan. Vanzelfsprekend zal de lobby die zich gedurende de lange koude oorlog tot een militair-industrieel complex heeft ontwikkeld niet bij de pakken blijven zitten.

Die lobby vindt steun bij de verweerde Europese Atlantici. Voor 't ogenblik heeft iedere Amerikaanse politicus met toppretenties er belang bij om stoom af te laten. In het land waar ook electoraal „the winner“ met de hele pot gaat lopen zijn totale zwenkingen de natuurlijkste zaak van de wereld doch ondertussen zitten de Tindemansen met een fameuze kater. Onze minister van BB zag het aankomen en in een boek "Europa zonder Kompas" stootte hij de frustraties af om ze naar de andere top-diplomaten door de schuiven.

Ondertussen moet de Franse president Mitterrand nog even wachten voor de moeizame zwenking waarin hij zijn Force de Frappe zal proberen te relativeren (Wij schrijven: 8 juni en de 2e ronde van de parlementsverkiezingen is nog niet achter de rug).

In de Bondsrepubliek moet de progres-

sieve liberaal Genscher voor zijn toenadering met de DDR nog even geduld hebben met de nogal zwakke figuur Kohl, tot de Bondskanselier volgend jaar misschien ook electoraal is uitgerangeerd. Het kan natuurlijk nog anders aflopen doch de modernisering van de Lance raketten is ondertussen al wel uitgesteld. De Denen zijn nog niet uit de regerings-crisis veroorzaakt door de anti-nucleaire motie gestemd in hun parlement en de Nederlanders kijken waarschijnlijk de Belgische kat uit de boom. Wij moeten ook afwachten of Martens VIII een wezenlijke verbetering kan betekenen en de nodige tijd zal krijgen om iets te verwezenlijken.

De modernisering

Er wordt wel iets gedaan om de voorstanders van de harde bewapeningskonfrontatie in de VS gerust te stellen en die proberen van die aarzelingen natuurlijk gebruik te maken om zoveel mogelijk missies uit de brand te redden. In de nucleaire planninggroep van de NAVO heeft de blote bewering dat de Russen „zoveel meer“ moderniseren het nog maar eens moeten doen. Niemand gelooft nog dergelijke overtrokken verklaringen die nooit door enig ernstige aanduiding werden bevestigd. Uit de NAVO-publicatie „Nouvelles Atlantiques“ van 29 april blijkt dat het gonst van projecten o.a. voor de zg. tactische nucleaire wapens. Nochtans zullen de definitieve plannen van Saceur slechts tegen het einde van het jaar worden voorgelegd. Formeel zouden ze dan nog kunnen worden teruggefloten of als achterhaald worden geclassificeerd. Teveel illusies zouden zeker misplaatst zijn en het blijft uitkijken geblazen.

De taakverdeling (burden sharing)

Ook de meest conservatieve Europese regeerders beginnen er schoon genoeg van te krijgen telkens opnieuw door de V.S. op de vingers getikt te worden omdat onze militaire inspanningen niet aan de Amerikaanse verwachtingen beantwoorden. De dreiging dat de Amerikanen zich wel eens zouden kunnen terugtrekken begint af te slijten. Volgens Mia Doornaert (in de Standaard over EVERE 27 mei) is een gedeeltelijk disengagement van de

VS so wie so beslist omdat het Congres wil besparen en dat heeft niets te zien met de drukking die de Amerikaanse regering nog tracht uit te oefenen. De Europeanen doen trouwens terecht opmerken dat zij meestal nog de dienstplicht kennen waarvan de sociale kost nooit werd becijferd kwestie van de VS niet te ontstemmen waarschijnlijk.

Op het ogenblik dat duidelijk meer wordt overgeschakeld naar politieke middelen, waaronder afspraken over ontwapening, moet het met een heel klein beetje verbeeldingskracht mogelijk zijn de totale kost van de militaire uitgaven van de NAVO zeer gevoelig te verminderen. Het volstaat ongeveer gelijke tred te houden met het Pakt van Warschau wat dan wel een ernstige vergelijking van de beschikbare middelen, kwantitatief en kwalitatief vereist. Het moet maar eens gedaan zijn de zeer primaire vergelijkingen uit de propagandaboekjes als vergelijkingsbasis te hanteren.

Daarvoor zou wat politieke wil volstaan en onder druk van de vredesbewegingen kan die worden opgebracht.

Victor Stuyck

Bij het ter perse gaan

Op de NAVO-top verwerkte Carrington in zijn zwanenzang nog maar eens de aanmaning dat men moet kunnen onderhandelen vanuit een positie van sterkte; met andere woorden er blijven voor zorgen dat men steeds iets meer heeft dan de ander. Het is precies de vorm van waanzin die de Vlaamse socialist wilden stoppen. Afwachten of zij een gunstige invloed kunnen uitoefenen op de Waalse socialist Coëme, en of Coëme enz...

Het aantal „force goals“ (opgelegde doelstellingen) kunnen en moeten nu voor alle NAVO-partners naar beneden tenzij men er voorstander van is de escalatie opnieuw aan te zwengeien. Ook van onze Belgische ministers mogen wij duidelijke taal verwachten. Men kan niet eeuwig zijn verantwoordelijkheid blijven ontvluchten.

Ontwapeningsresoluties

In de periode november-december 1987 stemde de nationale UNO-vergadering over de volgende ontwapeningsresoluties. Hieronder volgt het stemgedrag van België.

RESOLUTIE	INHOUD	STEM
42/25	Protocol I van het Verdrag van Tlateloco	147-0-7 VOOR
42/26	A Stopzetting nukleaire tests	137-3-14 ONTHOUDING
	B Spec. Amendement kernstopverdrag	128-3-22 ONTHOUDING
42/27	Wederzijds kernstopverdrag	143-2-8 VOOR
42/28	Kernwapenvrije zone in het Midden-Oosten	Aanvaard zonder stemming
42/29	Kernwapenvrije zone in Zuid-Azië	114-3-36 VOOR
42/30	Buitensporige wanverhouding konventionele wapens	Aanvaard zonder stemming
42/31	Veiligheidsmaatregelen voor landen zonder kernwapens	112-18-80 TEGEN
42/32	Versterking veiligheid van de landen zonder kernwapens	151-0-3 VOOR
42/33	Preventie tegen wapenwedloop in de ruimte	154-1-0 VOOR
42/34	A Denukleansering van Afrika	151-0-4 VOOR
	B Nukleaire mogelijkheden van Zuid-Afrika (bezit kernwapens)	140-4-13 ONTHOUDING
42/35	Nieuwe massavernietigingswapens	135-1-18 ONTHOUDING
42/36	Vermindering militaire budgetten	Aanvaard zonder stemming
42/37	A CD-onderhandelingen over chemische wapens	Aanvaard zonder stemming
	B CD-onderhandelingen over bacteriologische wapens	Aanvaard zonder stemming
	C Protocol van 1925 m.b.t. chemische wapens	Aanvaard zonder stemming
42/38	A Bilaterale INF-onderhandelingen	115-0-39 VOOR
	B CD-onderhandelingen over stralingswapens	Aanvaard zonder stemming
	C Melding van kernwapentests	147-1-8 VOOR
	D Bilaterale onderhandelingen over kernwapens	143-0-13 ONTHOUDING
	E Konventionele ontwapening op agenda van ontwapeningskommissie	Aanvaard zonder stemming
	F Stralingswapens	119-2-23 ONTHOUDING
	G Onderhandelingen over konventionele ontwapening	Aanvaard zonder stemming
	H INF-verdrag over ontwapening	Aanvaard zonder stemming
	I Objectieve informatie over militaire zaken	131-0-12 VOOR
	J Uitvoering van de ontwapeningsresoluties van de UNO	128-2-24 ONTHOUDING
	K Zeemacht: be-/ontwapening	154-1-2 VOOR
	L Verhinderend van de productie van splijtstofmateriaal	149-1-6 VOOR
	M Naleving van ontwapeningsakkoorden	Aanvaard zonder stemming
	N Regionale konventionele ontwapening	154-0-0 VOOR
42/39	O Rol van de UNO bij ontwapening	Aanvaard zonder stemming
	A Uitvoering Charter Art. 26	129-1-23 ONTHOUDING
	B Multilaterale freeze (bevrozing) nukleaire wapens	139-12-4 TEGEN
	C CD-onderhandelingen over verhinderend van het gebruik van kernwapens	135-17-4 TEGEN
	D Regionaal centrum voor vrede en ontwapening in Azië	Aanvaard zonder stemming
	E Regionale ontwapening	Aanvaard zonder stemming
	F Richtlijnen voor vertrouwenwekkende maatregelen	Aanvaard zonder stemming
	G Wereldwijde ontwapeningscampagne	146-1-9 ONTHOUDING
	H Bilaterale bevrozing van nukleaire wapens	140-13-2 TEGEN
	I Vriendschapsverdrag Ontwapeningsprogramma	156-1-4 VOOR
	J Regionaal Centrum voor Vrede en Ontwapening in Afrika	Aanvaard zonder stemming
	K Centrum voor Vrede, ontwapening en ontwikkeling in Latijns-Amerika	Aanvaard zonder stemming
42/40	Derde speciale zitting over ontwapening	Aanvaard zonder stemming
42/41	Wereldontwapeningskonferentie	Aanvaard zonder stemming
42/42	A Niet gebruik (no-use) van kernwapens	125-17-12 TEGEN
	B Deelname aan ontwapeningskonferentie	137-1-14 ONTHOUDING
	C CD en stopzetting kernwapenwedloop	137-13-7 TEGEN
	D Preventie van een kernoorlog	140-3-14 ONTHOUDING
	E Internationale samenwerking op 't vlak van ontwapening	118-14-14 TEGEN
	F Verifikatie in alle aspecten	Aanvaard zonder stemming
	G Rapport van de ontwapeningskommissie	Aanvaard zonder stemming
	H „Ontwapenings-week“	133-0-21 ONTHOUDING
	I Wederzijdse toetsingsmogelijkheden Ontwapeningsprogramma	Aanvaard zonder stemming
	J Studies over ontwapening	Aanvaard zonder stemming
	K Intensivering CD-activiteiten	127-0-28 VOOR
	L Verzoek aan CD om te onderhandelen over voorstellen inzake kernontwapening	135-5-15 TEGEN
	M Uitvoering van de beslissingen van de 10e Speciale Zitting	142-12-3 TEGEN
	N Rationalisatie van het werkschema van het eerste comité	134-0-20 VOOR
42/43	Vredeszone in de Indische oceaan	Aanvaard zonder stemming
42/44	Nukleaire mogelijkheden van Israël (bezit kernwapens)	97-2-52 ONTHOUDING
42/45	Ontwapening en ontwikkeling	Aanvaard zonder stemming
42/90	Veiligheid en samenwerking in het Middellands zeegebied	Aanvaard zonder stemming
42/91	Verklaring over de voorbereiding van de „gemeenschappen voor leven in vrijheid“	128-0-24 ONTHOUDING
42/92	Versteving internationale veiligheid	131-1-23 ONTHOUDING
42/93	Overlegstelsel voor internationale vrede en veiligheid	76-12-63 TEGEN

TOTAAL: VOOR = 15; TEGEN = 10; ONTHOUDING = 15. Aanvaard zonder stemming = bij consensus.

Het regeerakkoord en het platform van de vredesbeweging

Een nieuwe regering en een nieuw regeerakkoord. Tijd voor de vredesbeweging (hierna: VB) om het allemaal eens na te pluizen en te zien, in vergelijking met het VAKA-OCV-platform en andere verantwoordelijkheden binnen de VB, wat dit als resultaten geeft. Hierbij moeten wij rekening houden met het feit dat deze keer, wat de Vlaamse kant van de nationale regering betreft, er 2 partijen zijn die het VAKA-OCV-platform van de Betoging van 25 oktober 1987 ondertekend hebben; namelijk SP en Volksunie. Ook de ACW-vleugel binnen de CVP behoort tot de ondertekenaars. En wat de franssprekende vertegenwoordiging betreft, vergeten wij niet dat de PS, die bijna over een meerderheid in Wallonië beschikt, ook aan de 25 oktober massamanifestatie van de VB heeft deelgenomen.

In feite dus een grote ommezwaai in vergelijking met de vorige regering. De vraag is dus terecht: Blijkt daar iets van in het regeerakkoord?

Bij het doornemen van de tekst moet men daar met een „globaal positief” op antwoorden.

Wij weten dat er bij de voorafgaande besprekingen nog heel wat „lobbywerk” is moeten gebeuren om het „magere voorontwerp” toch wat meer om het lijf te geven. En wij weten ook dat, gezien de problematiek op andere gebieden, de bespreking van het Buitenlands beleid ver van een topper is geweest, ook niet tijdens de debatten in Kamer en Senaat.

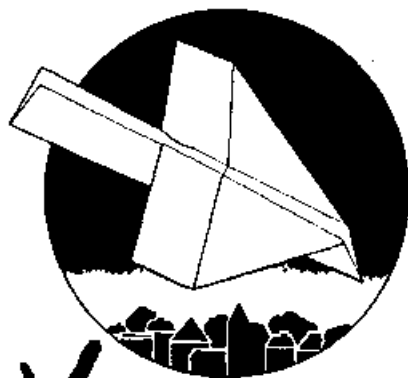
En tenslotte leert de ondervinding ons dat tussen een keurig gedrukte tekst van een regeerakkoord en zijn realisatie er nog heel wat wolffijzers en schietgeweren kunnen liggen.

Maar „globaal positief” blijft het. Als proef op de som toetsen we even de

rubrieken „Vrede en Veiligheid”, „Ontwikkelingssamenwerking”, „Menselijke Waardigheid”, „Fundamentele Rechten en Europese Integratie” van het Regeerakkoord aan het VAKA-OCV-platform.

V.A.K.A. KAMPANJE

mijn gemeente

Vredesgemeente

Vrede en Veiligheid

Algemeen mag men de omschrijving van een groot aantal punten als positief beschouwen, al blijven er een behoorlijk aantal vragen rond de invulling van de inhoud en de praktische gevolgen die men daaraan zal verbinden. Even opsommen en aanstippen in cursief waar de VB met vragen blijft zitten of verdergaande konkretisering wil nastreven.

„De bevordering van vrede en veiligheid, ontwapening en internationale samenwerking als een van de voornaamste bekommernissen, en de rol die kleine landen daarbij kunnen spelen in het bijzonder in het kader van de EEG, de Raad van Europa en in het Atlantisch Bondgenootschap bij het totstand brengen van een onderhandeld en gecontroleerd systeem van wederzijdse veiligheid”.

En waarom niet verwijzen naar „blokoverschrijdende initiatieven” met betrok-

kenheid van kleine landen uit NAVO en Warschaupakt?

„Een actieve onderhandelingspolitiek om de bewapening op het laagst mogelijke niveau te brengen door verdergaande wederzijdse gelijktijdige en gecontroleerde ontwapening en wapenbeheersing”.

„De uitbouw van een Europese peiler en de rol van de West Europese Unie daarbij”.

De W.E.U., als peiler binnen de NAVO, is enkel aanvaardbaar op voorwaarde dat het een duidelijke bijdrage is om een democratisch en vreedzaam Europa te bouwen. Maar, het recent W.E.U.-platform, met o.a. het behoud van de afschrikingsstrategie met kernwapens en een pleidooi voor „aanpassing”, d.w.z. toename van conventionele en kernwapens, wordt door de VB verworpen.

„Het I.N.F.-ontwapeningsverdrag uitvoeren, verifiëren en ten spoedigste laten volgen door andere akkoorden”.

- Akkoord -

„Nukleaire ontwapening” vermindering van de strategische wapens tot een evenwicht op een zo laag mogelijk niveau”.

Hier wil de VB heel wat anders. Europa en nadien de hele wereld moet kernwapenvrij gemaakt worden. M.a.w. we zijn en blijven ons verzetten tegen de nukleaire afschrikking, het eerste gebruik van kernwapens. Wel scharen we ons achter „kernwapenvrije zones” in Europa. De strategische kernwapens moeten, beginnend met de 50 % van START, volledig worden verwijderd. Er moet aangedrongen worden bij Frankrijk en Groot-Brittannië om af te zien van productie en opstelling van kernwapens. We blijven ons verzetten tegen een bewapeningswedloop in de ruimte en dit zowel voor wat Europese (SDE) als Amerikaanse (SI) initiatieven betreft.

„Chemische wapens: Algemeen en wereldwijd verbod met akkoord eerst in Europa. Een verificatie-agentschap in België en geen chemische wapens op ons grondgebied of bij onze strijdkrachten”.

Goed punt voor het verificatie-agentschap en het neen aan chemische wapens in België, dus ook niet in crisistijd. En als stap naar een Europees en wereldwijd verbod, blijven chemiewapenvrije zones in Europa een belangrijke stap.

„Conventionele wapens: Absolute prioriteit en vermindering tot een zo laag mogelijk niveau, te beginnen met de meest offensieve wapensystemen, vooral in Centraal-Europa”.

Daarom verzetten we ons tegen nieuwe strategieën, zoals FOFA - Air-Land-Battle, en nieuwe wapensystemen, hypergeperfectioneerde wapens die in feite afwijken van een streven naar een minimale defensie.

„Conventionele en nukleaire korte-aftandswapens: Parallele onderhandelingen en gelijktijdige vooruitgang op beide domeinen”.

Parallel en gelijktijdig is goed als beginsel, maar wanneer die wapens, wat waarschijnlijk is, binnen afzonderlijke onderhandelingen worden aangepakt, hoeft men niet te wachten om bepaalde resultaten, die op het ene domein reeds verwezenlijkbaar zouden zijn, ook uit te voeren. De VB blijft zich ook inzetten voor een veiligheidszone in Europa. D.w.z. een zone, waarbij de niet-kernwapenlanden afzien van kern-, chemie- en uitgesproken offensieve conventionele wapens. Dit met de nodige waarborgen van de kernwapenlanden.

„In het licht van de Harmel-politiek, de dialoog en samenwerking in het bijzonder op het economisch en handelsvlak met de Oosteuropese landen intensifiëren. Daarbij zal geen van de elementen uit de drie korven van de Akte van Helsinki uit het oog worden verloren”.

De VB wil een ontwikkeling op gang brengen die op termijn tot de ontbinding van de militaire paktten leidt.

„Oprichting van een onafhankelijk en pluralistisch instituut van de vredes- en veiligheidsproblematiek”.

De oprichting van dit instituut zit al jaren in de wachtkamer. Dus nu maar eens „echt” realiseren. De VB heeft hiervoor zijn voorstellen wat betreft statuut en samenstelling, o.m. met participatie van de VB, terug op tafel liggen.

„Valorisering van de militaire dienst en een volwaardig statuut uitbouwen voor de dienstplichtigen”.

Hoe zal men de betrokkenen hierbij in-

Vaka-Campagne „Mijn gemeente = Vredesgemeente”

Naast regering en parlement kan ook de gemeentelijke overheid een belangrijke rol spelen in het vredesbeleid.

Om dit te stimuleren voert het VAKA (Vlaams Aktiekomitee tegen Atoomwapens) een nationale campagne „Mijn gemeente = Vredesgemeente”.

- Vooral op het vlak van informatie, bewustmaking en onderwijs kan de gemeente haar bijdrage leveren. Zij beschikt over een aantal mogelijkheden om de thema's van ontwapening en ontspanning dichterbij de bevolking te brengen: boeken in de gemeentebibliotheek, artikels in het gemeentelijk informatieblad, programma's in het cultureel centrum, lespakketten en projectonderwijs in de scholen, enz.
- De gemeente kan ook vredescomitees en groepen ondersteunen die op haar grondgebied actief zijn. Door via een motie standpunten terzake in te nemen kan de gemeente vertolken wat bij haar inwoners leeft en invloed uitoefenen op de nationale overheid. De VAKA-campagne „kernwapenvrije gemeenten” (1982) waarbij 200 gemeentebesturen een motie tegen kernwapens stemden is hiervan een mooi voorbeeld.
- De gemeente kan ook bijdragen tot de „ontspanning aan de basis” en tot het afbreken van het vijandbeeld door internationale kontakten te leggen. Ze kan b.v. „verzusteren” met een gemeente in Oost-Europa.

Verder mag van elke gemeente verwacht worden dat zij voor een permanent vredesbeleid de nodige middelen voorziet: een schepen voor vredeszaken, een vaste post op de begroting, enz.

Elke gemeente kan dus wel degelijk een eigen vredesbeleid voeren. Dit is het uitgangspunt van de VAKA-campagne „Mijn gemeente = Vredesgemeente”. VAKA-komitees en -lidorganisaties zullen de politieke partijen en de (kandidaat)-mandatarissen aanspreken over het belang en de wenselijkheid van een gemeentelijk vredesbeleid en de concrete mogelijkheden hiervoor. Zij vragen hen er zich toe te engageren, dat ze van een dergelijk beleid werk zullen maken. Dit moet ertoe leiden dat de nieuwe koalities die na de gemeenteraadsverkiezingen tot stand komen een BELEIDSNOTA INZAKE VREDESBELEID opstellen en uitvoeren. Deze kan een aantal van de hoger vermelde programmapunten als inhoud hebben.

Deze campagne en de verschillende mogelijkheden voor een gemeentelijk vredesbeleid worden toegelicht in een 32 blz. tellende brochure (50 F.). De VAKA-campagne „Mijn gemeente = Vredesgemeente” wordt verder ondersteund met affiches (6 F.), stickers (25 F.) en gratis voorstellingsfolders.

Bestellingen en Inlichtingen:

VAKA, Muntstraat 8, 2000 Antwerpen, ☎ (03) 232 53 81.

spraak verlenen?

„Organisatie en statuut van de burgerdiensten aanwijzing van de gewetensbezwaarden”.

Herhaling van de voorgaande vraag: Hoe zal men de betrokkenen inspraak verlenen?

„Middellange termijnplan voor militaire aankopen dat rekening houdt met budgettaire mogelijkheden, reële behoeften en regionale verdeling”.

Een eenvoudige opsomming, die miljarden oppeuzelt. Wat met de gevolgen indien men „de bocht van de ontwapeningsstrategie”, die uit vorige punten blijkt, bewust wil verwezenlijken?

„Lessen trekken uit de werkzaamheden van de Parlementaire Commissie over de wapenhandel”.

Hier zijn gegevens op tafel gekomen die niet langer weggemoffeld of in stilte kunnen verdwijnen. Spoedige concrete maatregelen zouden wenselijk zijn.

Ontwikkelingssamenwerking

Wat de rubriek ontwikkelingssamenwerking betreft vinden we veel overeenstemming met het Platform. Natuurlijk zal de toekomst nog moeten bewijzen dat de intenties van het regeerakkoord ook worden waargemaakt. Dus nog maar eens „Geen Woorden Maar Daden!“.

En dan blijven er nog enkele belangrijke punten die niet in het regeerakkoord maar wel in het VAKA-OCV-platform werden opgenomen: Eerlijke prijzen voor produkten uit derde-wereldlanden, de afremming van de militaire industrie, de omschakeling van de wapenindustrie, een studie over de sociale kost van de bewapening en een sterk pleidooi voor een vredesökonomie.

Menselijke Waardigheid en Fundamentele Rechten

Ook dit deel maakt een goede beurt en onderstreept terecht de belangrijkheid van het proces van de Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa

(C.V.S.E.).

Toch blijven wij enkele punten nog scherper formuleren; het uitsluiten van humanitaire steun aan staten die de mensenrechten schenden en het erkennen van bevrijdingsbewegingen die grote delen van de bevolking vertegenwoordigen.

Europese integratie

Er wordt in dit deel wel gezegd dat „de EEG een essentiële rol te spelen heeft in het kader van de verbetering van de Oost-Westrelaties en ter bevordering van het vredesproces in „crisisregio's“, het Midden-Oosten, en Centraal-Amerika“.

Maar wat België zelf gaat doen, ook als men in de EEG niet tot besluiten of daden overgaat, blijft een vraagteken. En rond die regionale conflicten, hoe ingewikkeld ook, zou dringend wat meer moeten gebeuren. Het blijven oorden van verschrikking en mogelijke broeihaarden voor steeds nieuwe conflicten. Nog meer aandacht dus voor „De Golf“, de oorlog tussen Irak en Iran, het Palestijnse vraagstuk, Afghanistan, Nicaragua, Angola, Namibië, Cambodja, ...

Waarover men niet spreekt

Tot slot zullen we als VB moeten blijven hameren, zoals in de verantwoording van het Platform is opgenomen, op een verdere democratisering van de besluitvorming met een grotere bevoegdheid van het Parlement en dankzij inspraakorganen met de deelname van o.a. de VB als politieke faktor bij de besluitvorming.

En dat het regeerakkoord niets zegt over steun aan de VB, om verder haar informatie, duidings- en vormingsrol te kunnen spelen, dit in tegenstelling tot het deel over Ontwikkelingssamenwerking, waar de niet-goevernementele sektor terecht wel erkenning bekomt, beschouwen wij als een onverantwoord tekort.

Besluit

Het globale vergelijk met zijn positieve kanten en tekorten maakt ons dus wel duidelijk dat er voor de VB nog een belangrijke taak is weggelegd. En hoe we die gaan aanpakken hangt van de VB zelf af.

Robert Degendt

**'t Gemak van mijn rekening.
Voor alles wat met geld te maken heeft.**

Een zichtrekening neemt u voor uw comfort. Dus zit u met een Universele Rekening van de ASLK bijzonder goed. Cheques, bankkaart, overschrijvingsorders, doorlopende betaalopdrachten... het hoort er allemaal bij. Terwijl u met Eurocard en Bancontact het echte, moderne betaalcomfort in huis haalt. En dank zij de unieke TELES-service vraagt u bij de ASLK uw rekeninguittrekfels op waar en wanneer u maar wil. Gratis. Een Universele Rekening is zo geopend. Loop eens langs bij het ASLK-agentschap in uw buurt.

Universele Rekening

ASLK
we doen met u mee

Inquisitie in Ankara

Op 8 juni begon te Ankara, voor een militaire rechtbank, het proces tegen Haydar KUTLU en Nihat SARGIN, algemeen sekretarissen van de Kommunistische Partij van Turkije en van de Turkse Arbeiderspartij, en veertien medebeschuldigen o.w. hun advocaten Atilla Coskun en Rason Oz.

Kutlu en Sargin kwamen, na een lange verbanning in het buitenland, op 18 november 1987 vrijwillig naar Turkije terug. Alhoewel ze vergezeld waren door talrijke Euro- en nationale parlementsleden werden ze bij hun aankomst onmiddellijk aangehouden. Sindsdien is bekend geworden dat beiden, opgesloten in blok nr. 4 van de centrale gevangenis van Ankara, herhaaldelijk geslagen en gemarteld werden. Zo werden ze nog kort voor de aanvang van hun proces, uren lang aan de armen opgehangen omdat ze, samen met de andere politieke gevangenen, een hongerstaking voerden voor een betere behandeling.

Beide politieke leiders worden, zoals reeds vele mensen uit democratische middens, ervan beschuldigd de artikels 141, 142, 270 en 272 uit het Turks strafwetboek overtreden te hebben. Het gaat hier om teksten die praktisch letterlijk uit de in 1926 opgestelde Italiaanse fascistische wetten overgenomen werden.

Deze artikels verbieden alle rechten en vrijheden die uitgeoefend worden met de intentie de dominantie van de ene klasse op de andere in vraag te stellen.

Zo de rechters de vraag van het parket zouden volgen lopen hogergenoemde leiders het gevaar tot 800 jaar gevangenisstraf veroordeeld te worden.

Het feit dat meer dan 400 Turkse advocaten, ondanks het gevaar dat hieraan verbonden is, zich hebben aangeboden om Kutlu en Sargin te verdedigen wijst er op dat een belangrijk deel van de Turkse magistratuur genoemde artikels in de Turkse strafwet verwerpt.

Uit talrijke Europese landen waren voor het proces observators komen opdagen terwijl ook uit gans Turkije vele mensen aanwezig waren.

De proceszaal was dan ook te klein en de rechters besloten de aanvang van het proces, dat maanden kan duren, naar 17 juni te verschuiven.

Haydar KUTLU

Nihat SARGIN

Op 8 juni werd, door de vreemde en Turkse sympathisanten van Kutlu en Sargin in een park van Ankara een „Banket voor de vrijheid“ georganiseerd waarop Mikis Theodorakis en verschillende Turkse zangers de in Turkije verboden liederen van de Turkse dichter Nazim Hikmet zon-

gen zonder dat de politie het aandurfde tussen te komen.

Intussen werd kort geleden door het officiële Turks persagentschap Anatolie zelf een bilan bekend gemaakt van werking van de militaire rechtbanken sinds de militaire staatsgreep van 12 september 1982. Hierin wordt medegedeeld dat 150.348 personen voor deze rechtbanken verschenen o.w. meestal politieke, syndikale en vredesmilitanten. Hiervan zouden er volgens deze bron 53.000 personen veroordeeld zijn en 91.972 buiten vervolging gesteld.

Volgens het persagentschap zouden nog 5.378 personen op hun proces wachten voor een van de vijf uitzonderingsrechtbanken (Ankara, Istanboel, Andana, Dyarbakir en Erzincan).

Op zichzelf zijn dit reeds ontzettende gegevens maar de werkelijkheid blijkt nog heel wat erger te zijn.

Tijdens een recente perskonferentie te Parijs werd door verantwoordelijken van de in het buitenland gevestigde, Turkse organisaties bijkomende informatie verschaft.

Hieruit blijkt dat sinds de militaire staatsgreep het bilan er als volgt uitziet: 50 ophangingen, 250 sterfgevallen tengevolge van foltering, 1.000 ter dood veroordeelden, 220 verdwijningen, 500.000 aanhoudingen en 1.500.000 verdachten. Verschillende internationale en nationale organisaties o.w. Amnesty International en het Europees Parlement protesteerden herhaaldelijk tegen de schending van de mensenrechten in Turkije. In een petitie vroegen 95 Europarlementsleden om de vrijlating van Kutlu en Sargin.

Is het niet verontrustend dat vanwege Turkije 's bondgenoten in de NAVO geen enkel initiatief genomen wordt om aan de miskenning van de mensenrechten in dit land een einde te stellen. Intussen staat de Turkse regering echter ook te trappelen om eveneens in de EEG opgenomen te worden, niemand wijst deze heren echter terecht.

De Westerse openbare opinie kan een dergelijke houding van de regeringen niet aanvaarden.

Een reden te meer om te ijveren opdat buitenlandse juridische observators aan de Turkse processen zouden kunnen deelnemen en te eisen dat de beruchte artikels uit het Turks strafwetboek zouden worden geschrapt.

A.D.S.

Wat aan het drama van Ouvea voorafging

In juli 1979 manifesteerde de Partij voor de Bevrijding der Kanaken, de PALIKA, zich ter gelegenheid van het bezoek van Giscard. De politie onderdrukte brutaal de manifestatie en verrichtte heel wat aanhoudingen, gevolgd door opsluiting.

Op 10 september 1979 werd een betoging van lyceumstudenten en de PALIKA op militaire wijze neergeslagen.

Op 24 september 1979 werden drie Kanaakse manifestanten zwaar gewond door de politie te Touho en zeven werden er te Temala gevangen gezet.

Op 29 september 1979 werden geweldloze onafhankelijkheidsstrijders op gewerschoten onthaald. De Liga van de Mensenrechten klaagde dit aan als een neo-fascistische daad. De Liga waarschuwde voor het groeiend fascisme in Nieuw-Caledonië.

In januari 1980 werd Théodore Daye vermoord door een politie-agent, lid van een extreem rechtse organisatie, MOP.

In maart 1981 werd er een aanslag gepleegd tegen de lokalen van „Ocanic“ waar voor de eerste keer de Conventie van het Front der Onafhankelijkheidsstrijders bijeen kwam.

In september 1981 werd Pierre Declercq, sekretaris-generaal van de Caledonische Unie, de U.C., koelbloedig vermoord.

In oktober 1981 werden de lokalen van de „Nouvelle Presse“ geplunderd omdat de krant sympathiseerde met de ideeën van de onafhankelijkheidsbeweging.

In juli 1982 viel een rechts kommando de Territoriale Assemblee aan, waar de onafhankelijkheidsbeweging de meerderheid heeft. Minister Laroque zegde zijn steun toe aan dit kommando!

Op 12-14 juli 1983 grijpt er een rondetafelconferentie plaats te Nainville, waarop een akkoord werd bereikt, waardoor hoge verwachtingen werden gewekt.

Geweld en doodslag vroeger en nu

Geweld en doodslag lonen niet (meer). Problemen kunnen heden ten dage niet (meer) militair opgelost worden. Waarom niet (meer)? Omdat de wereldbevolking, ook de Europese en in het geval van Nieuw-Caledonië, de Franse bevolking, afkerig is van de brutale, uitzichtloze militaire geweldspiraal, die maar steeds angstwekkender dimensies gaat aannemen.

Op 24 september 1853 nam de admiraal Febvrier-Despointes in naam van Frankrijk „bezit“ van Nieuw Caledonië. De plechtigheid ging door te Balade in aanwezigheid van missionarissen en 150 Kanaken die bekeerd waren tot het Kristendom. De admiraal verklaarde er plechtig "Vanaf deze dag is deze grond en Frans en nationaal bezit". De Kanaken zelf kregen pas in 1956 toelating om college te lopen.

Chirac en zijn conservatieve partij hadden de evolutie in het nieuwe denken en aanvoelen nog niet ingecalculleerd in hun verkiezingsstrategie. Erger nog, hij en zijn achterban dachten net in tegenovergestelde zin.

In een cow-boystijl lieten ze een militaire stunt uitvoeren en dit uitgerekend juist voor de presidentsverkiezingen: de aanval op de grot te Ouvea waarbij 21 mensen het leven lieten. Ze meenden dat de Franse bevolking nu massaal voor de conservatieve presidentskandidaat, Chirac, zou stemmen. Niets is minder waar gebleken, want Mitterrand versloeg Chirac overtuigend.

Maar laten we echter eerst een historisch overzicht geven vooraleer de recente fei-

ten op een rijtje te zetten.

Alle opstanden werden in het bloed gesmoord en hun leiders omgebracht. In 1878 vielen er 1.200 doden, waaronder hun chef Altaï, waarvan het hoofd in formol naar Parijs werd gestuurd. Tot op heden bewaart men het in de kelders van het „Musée de l'Homme“.

In 1917 werden ganse stammen uitgerooid met grote militaire middelen.

Recentere tijden

Maar keren we terug naar recentere tijden. In juli 1983 na een periode van repressie en provokatie ten overstaan van de onafhankelijkheidsbeweging, werd een gemeenschappelijke verklaring uitgegeven door de Kanaakse leiding en hun politieke tegenstanders in Caledonië. De regering Mauroy aanvaardde deze overeenkomst, welke bekend staat als het akkoord van Nainville-les-Roches. Daarin werd de wettelijkheid van de Kanaakse eisen erkend, evenals de noodzaak van „de definitieve bevestiging van de afschaffing van het kolonialisme“. De opeenvolgende Franse regeringen,

Eén van de Kanaakse leiders, Chonel Kaloeri, werd zonder enig bewijs door de gendarmen van Nouméa aangehouden en, zoals vele van zijn landgenoten naar een gevangenis in Frankrijk overgebracht.

Mauroy, Fabius, Chirac hebben dit akkoord geschonden door de koloniale orde met gespierde repressie te herstellen. In 1981 werd Pierre Declercq, sekretaris-generaal van de Caledonische Unie neergeschoten. Zijn opvolger Eloi Machoro werd vier jaar later tijdens een actieve massale boycot van de verkiezingen omgebracht.

Ook zijn adjunct Marcel Nonnara werd tijdens die geweldloze actie neergekogeld. De politieke moord als methode, kan een koloniale traditie genoemd worden. De staat van beleg werd afgekondigd en Franse gendarmes werden massaal ingezet. De regering Chirac vond dit echter nog niet voldoende want er kwamen ook elite-troepen bij te pas, helemaal in de stijl van de Algerijnse oorlog. Het was duidelijk dat zowel de Franse politieke als de militaire elite nog niets hadden bijgeleerd van hun vroeger Algerijns koloniaal avontuur. Deze tot de tanden gewapende militairen werd opgedragen de dorpen en de hutten binnen te vallen, waar ze vrouwen en kinderen terroriseerden en waarbij soms dodelijke slachtoffers vielen. Onder de dekmantel „wettelijke positionele operaties” werden al deze wandaden goedgepraat.

Daarenboven brandmerkte men de bevolking als „wild”, die de naam van „mens” niet verdienden. Dus een vulgair fascisme en kolonialisme, zoals elk welkend Europeaan dacht dat het al tot een somber verleden behoorde.

De conflicten tussen Kanaken en Franse kolonisten stapelden zich op. In december 1984 werden 10 leidende militanten van het FLNKS, onder wie twee broers van de Kanaakse leider Tjibaou door een groep „loyalisten” in een hinderlaag gelokt en vermoord.

De moordenaars werden echter begin 1988 vrijgesproken wat meteen de spanning tussen beide bevolkingsgroepen op een kookpunt bracht.

De gijzeling

Men kan dan ook de gijzeling op het eiland Ouvéa beschouwen als een soort wanhoopsdaad van de machteloze tegenover een onbarmhartige machthebber. In een grot werden er 22 rijkswachters gegijzeld door het FLNKS het Nationaal Bevrijdingsfront van de Socialistische Kanaken.

De regering Chirac vond het een buitensporig op de vooravond van de Franse presidentsverkiezingen hun kandidaat, Chirac, als de „redder van het vaderland” in het zonnetje te zetten. Daarom werd er

een oorlogsdaad gesteld tegen het Kanaakse volk.

Een commando mariniers, specialisten van het 11^e regiment en parachutisten werden ingezet. Het bloedige bilan is gekend. Minister Pasqua van Binnenlandse zaken merkte cynisch op: „Men kan geen omelet maken zonder eieren te breken”. Er vielen 21 doden!

In een video-opname en verschillende getuigenissen is intussen gebleken dat men drie van de gekwetste bewakers gewoon zonder enige verzorging heeft laten sterven.

Het Nationaal Bevrijdingsfront van de Socialistische Kanaken riep de bevolking op om zich te mobiliseren en de Franse regering liet haar troepen in de allerhoogste staat van paraatheid brengen.

En de toekomst

De intussentijd gevormd regering Rocard stuurde een uit religieuze leiders bestaande missie naar het eiland.

De Kanaakse bevolking wacht echter op de komst van een regeringsafgevaardigde die volmacht heeft om te onderhandelen over de toekomst van Nieuw-Caledonië.

Zij verwachten de organisatie van een referendum over zelfbeschikking maar intussen ook concrete maatregelen o.m. de terugkeer van de strijdkrachten naar hun kazernes, algemene amnestie, de ontbinding van de blanke militie en de inzameling van alle wapens in privébezit.

In een tweede etappe willen de Kanaken besprekingen over onafhankelijkheid en de samenstelling van het kiescollege.

Naar hun mening zouden alleen de Kanaken over de toekomst van hun eigen land mogen stemmen. Niettemin zijn ze bereid dit uit te breiden tot wat ze „de slachtoffers van de geschiedenis” noemen, d.w.z. de kolonisten die er steeds gewoond hebben of deze die er geboren zijn en de kinderen van deze mensen.

Dit sluit dertigduizend inwijkelingen uit die in twee golven overgekomen zijn. De ene na de Algerijnse onafhankelijkheid, de andere die in de zeventiger jaren gekomen zijn voor de nikkelexploïtatie en met de bedoeling van Nieuw-Caledonië een Franse provincie met een blanke meerderheid te maken. Intussen vragen de Kanaken de mogelijkheden om mee het land te regeren o.m. door het inschakelen van de Kanaken in de economische sectoren en de administratie en het doorvoeren van hervormingen en de verbetering van het onderwijs.

René Van Nerum

Arme Jeanne d'Arc

J.M. Le Pen heeft eens te meer de verkoolda resten van Jeanne d'Arc, een boerendochter uit Domrémy in Lotharingen, opgegraven. Haar as zou inspiratie moeten verschaffen aan zijn chauvinistisch en racistisch ideeën-ged.

Le Pen houdt de Fransen voor dat Jeanne er niet voor terugschrok „den vreemde” manu militari van Frankrijks „heilige bodem” te verjagen.

Gemakshalve „vergeet” Le Pen te vermelden dat het hier om een Engelse bezettingsmacht (en geen Noordafrikaanse) ging.

Jeanne had destijds, als kind, de stem „gehoord” van de heilige Michaële, die haar opdroeg de Engelsen te lijf te gaan en uit „La douce France” te verdrijven.

Om die opdracht te vervullen - en weer „vergeet” Le Pen een belangrijk „detail” - moest zij ook Fransen te lijf gaan. De Bourgondiërs hadden zich namelijk aan de zijde van de Engelse veldheren Suffolk en Talbot geschaard.

Om haar „opgedragen” taak tot een goed einde te brengen, bracht zij een legertje op de been dat allesbehalve „zuiver Frans” was. Onder haar banier verzamelden zich naast de Fransen onder meer Schotten, Spanjaarden, Lombarden en Piëmontezen.

Dit legertje streed o.a. in Orléans, Auxerre, Troyes, Châlons en Compiègne tegen Engelsen en Bourgondiërs. Het bevel van dit allegaartje was toevertrouwd aan de Piëmontese kapitein Baretta.

Na de slag bij Compiègne werd Jeanne d'Arc door de Bourgondiërs gevangen genomen en aan de Engelsen uitgeleverd (mei 1430).

De Engelsen leverden haar op hun beurt uit aan een Frans kerkelijk tribunaal en het was de Franse bisschop van Beauvais, Pierre Cauchon, die haar tot de brandstapel veroordeelde.

A. D. C.

Het conventioneel militair evenwicht van de blokken

In het januari-nummer van VREDE verscheen het eerste deel van een studie van Admiraal Sanguinetti, gepubliceerd in *Le Monde Diplomatique*, over de toestand van de Russische land- en strijdkrachten. In onderstaand tweede deel analyseert hij de Sovjetmarine en evalueert de stock van chemische wapens.

Heeft de SU een navaal en chemisch overwicht?

Wanneer men het heeft over het Oost-West evenwicht, fungeert de Sovjetmarine, na de pantsers vaak als voornaamste vogelverschrikker voor de publieke opinie. Dit werd mogelijk gemaakt door de manier waarop de commentatoren meestal het probleem naar voren schuiven: in 1976 beschikte de SU over 371 duikboten en 1171 oorlogsschepen aan de oppervlakte tegenover 130 en 261 voor de Verenigde Staten. Voor de leek is die vergelijking een dooddoener doch voor de zeeman heeft zij geen zin: men vergelijkt geen schepen die totaal verschillend zijn. Kustvaarders en vliegdek-schepen of andere kanjers; verschillende soorten van duikboten - nucleaire en klassieke - raketlanceerders of aanvalsbotten - moeten afzonderlijk worden bekeken. Zowel voor de aantallen als voor de technische en operationele beoordeling zal ik hoofdzakelijk verwijzen naar l'Annuaire des flottes de combat (FC) die om de twee jaar wordt uitgegeven te Parijs in enge samenwerking met de marine en in de Verenigde Staten gepubliceerd onder de auspiciën van de US Naval Institute van Annapolis.

Om te beginnen de duikboten. Nucleaire onderzeeërs, ballistische raketlanceerders zijn eerst en vooral strategische ont-radingswapens en horen niet thuis in een studie over conventionele wapens. Als gevechtsduikboten komen enkel de aanvalsbotten die aerodynamische tui-gen of torpedo's lanceren in aanmerking, zowel dezen die nucleair zijn aangedre-ven als de klassieke onderzeeërs met dieselaandrijving. In het vakjargon spreekt men van SNA en SS.

Op 1 oktober '85 beschikten de Sovjets over 125 SNA en 165 SS tegenover 105

en 130 voor het Westers bondgenoot-schap (1).

Nochtans zijn ruim honderd van die klas-sieke SS zeer verouderd; zij liggen feite-lijk in de weg van de Russische vloot, wor-den voorbehouden voor de uitvoer en zijn voor de rest hulpvaartuigen (2). Wanneer men die 100 in vermindering brengt, vindt men voor de westerse mogendheden een ruim numeriek overwicht. Bovendien zijn de klassieke dieselduikboten alleen nog een aanvalswapen tegenover de koop-vaardij en zonder nut tegen de VS. De be-langrijkste Westerse zeemachten - de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Frankrijk - hebben sedert lang afgezien van de constructie voor eigen gebruik van dergelijke schepen.

De Sovjets hebben weliswaar nog twintig nucleaire aanvalsbotten (SNA), maar dit overschot bestaat ook uit oudere vaar-tuigen. Alhoewel de Russische SNA-vloot indrukwekkend is, kan zij niet optomen tegen de US-Navy en de Royal Navy. De laatste SNA die bij de Russen van stapel liepen, zijn zeer mooi doch wat betreft de akoestische discretie en de onderzee-se detectie, die beiden van vitaal belang zijn, is er nog een grote achterstand t.o.v. de meest recente realisaties van Angel-saksische oorsprong. De Westerse tech-nologische voorsprong is meer dan vol-doende om het evenwicht te herstellen wat de onderzeevloot betreft.

Voor de oppervlakteschepen van meer dan 2000 ton, de enigen die bruikbaar zijn in volle zee, zorgen het aantal en de tech-nologische voorsprong samen voor een verpletterend overwicht van het Westen bij eventuele gevechten aan de opper-vlakte en in de duikbootbestrijding. Dit is trouwens de achillespees van de Sovjet-duikboten.

Het volstaat inderdaad niet dat men be-schikt over een betrouwbare onderzee-vloot die technologisch up to date is en in staat is om gevechten te overleven. Ter-zelfdertijd moet men kunnen rekenen op een voldoende aantal en kwalitatief supe-rieure vergezellende oppervlakteschepen voor de duikbootbestrijding. Door dit te miskennen verloor nazi-Duitsland in WO II 785 duikboten, dit is meer dan het dubbele van wat de Russen nu hebben. De duikbootbestrijding heeft ongetwijfeld evenveel vooruitgang gemaakt als de duikboten zelf. De SU schijnt bijgevolg vandaag, afgezien van de technologische achterstand over teveel duikboten te

beschikken in verhouding met het aantal oppervlakteschepen van haar marine.

De tonnage, het belangrijkste beoordelingscriterium

Men meet een vloot niet naar het aantal schepen alleen. In feite worden het ver-mogen en de soepelheid in het gebruik beoordeeld aan de hand van de globale tonnenmaat, de afmetingen en de ver-scheidenheid van de schepen.

Deze factoren bepalen de mogelijkheden tot ondersteuning op grote afstand van de basis. Zij staan in voor de omvang van de actieradius, voor de permanente aanwe-zigheid op zee en het uithoudingsvermogen van de bemanningen, alsook voor de kruissnelheid in slechte weersomstandig-heden. Teven staan ze in voor omvang en diversifiëring van de bewapening, de de-tectieafstand, het elektronisch niveau en de Informatica waarvan dan weer het ge-bruik van de sensoren afhangt en dus uite-indelijk de militaire doeltreffendheid. Voor al deze aspecten liggen de Sovjets nog ver achterop t.o.v. het Westen in het geheel of zelfs alleen maar t.o.v. de Ame-rikanen.

Volgens het Jaarboek van de oorlogs-vloten van 1988 beschikt de SU over 2.185.000 ton aan gevechts-eenheden, nucleaire duikboten uitgerust met SNLE-tuigen niet meegerekend, dit voor een globale tonnenmaat van 3 miljoen en een half, amfibie en logistieke ondersteuningsvaartuigen inbegrepen. Dit is prak-tisch ook het geheel van de vloot waar-over het pakt van Warschau beschikt en dit is heel wat.

Nochtans bedraagt de tonnage van de VS-vloot 4.143.000 ton, waarvan 2.427.000 ton voor de gevechts-eenheden. Een duidelijk overwicht dus. Daaren-boven zijn er zeven eenheden van de Westeuropese vloot die na de VS en de SU behoren tot de eerste tien van de wereld.

De Britten en de Fransen staan op de derde en vierde plaats. Dit betekent in totaal een supplement van 1,5 miljoen ton voor Europa. Het Atlantisch bondgenootschap beschikt bijgevolg over 5,5 miljoen ton; dit is meer dan anderhalve maal zoveel als het pakt van Warschau. En bovendien wordt een omsingelingspositie ingenomen t.o.v. de Sovjetunie.

De zware tekortkomingen bij de lucht- en

Een Kiev-kruiser: een compromis tussen vliegdekschip en kruiser.

landstrijdkrachten van de SU zoals zij door de Westerse deskundigen worden vastgesteld komen ook voor bij de marine. Het derde vliegdekschip van het Kiev-type, namelijk de Kharkow werd in dienst genomen met een aanzienlijke vertraging op de westerse vooruitzichten. Dit was te wijten aan wijzigingen die dienden te worden aangebracht. De Westerse deskundigen geloven dat het Kiev-type een zeer middelmatig compromis is tussen een echt vliegdekschip en een kruiser die raketten kan lanceren. Zij menen ook dat de Forger, het vliegtuig dat vanaf dergelijke schepen vertikaal kan opstijgen, niet bepaald geslaagd is.

De oppervlaktevloot van de Sovjets (haar eenheden van 2000 ton en meer) telt duidelijk minder schepen dan de US-Navy. Bovendien zijn vele eenheden meer dan twintig jaar oud. Zij werden reeds in 1982 als totaal verouderd beschouwd (6): kruisers van het Swerdlow type en verscheidene destroyers van het type Kadin, Kotlin, Kanin, Kildin, Skorzyvy enz. ... Het probleem is van dezelfde aard als dit van de achterhaalde pantserwagens van het Rode Leger en dit in dezelfde verhoudingen. Wat betreft de logistieke ondersteuningsvloot, deze beantwoordt absoluut niet aan de echte noden van de strijdende oppervlakteschepen. Zoals de ingescheepte luchtmacht die zich in een embryonair stadium bevindt, is de logistieke ondersteuning een van de zwakke punten van de Sovjetmarine. Er is echter meer. De vermenigvuldiging van de wapensyste-

men, aan boord van de Sovjetschepen is indrukwekkend doch op militair gebied betekent dit niet zoveel. Op de Sovjetfregatten bijvoorbeeld werden de ruimte voor de manschappen en voor de uitrusting - in het bijzonder de elektronische - alsook de actieradius opgeofferd aan de bewapening. Nochtans zijn de wapens alleen doeltreffend dank zij de electronica en de bemanning (7).

Uithoudingsvermogen is essentieel bij iedere maritieme actie. In de categorie van de amfibies is de eerste van de twee enige grote aanvals transportschepen die in dienst zijn (van het type Ivan-Rogov) teruggekomen naar de Baltische Zee. Dit gebeurde niet lang na de tewaterlating en na een kort verblijf in de Stille Oceaan. Men heeft ongetwijfeld wijzigingen moeten aanbrengen na een proefperiode van enkele maanden (8). Nu nog schijnt de uitrusting uiterst ingewikkeld te zijn en niet erg operationeel (9). In feite was hun conceptie van meet af minder goed dan deze van de 29 gelijkaardige Amerikaanse schepen die in de vaart zijn. De US-Navy overklast dus duidelijk haar Sovjettegenhangster. Haar voorsprong gaat gepaard met een groot overwicht op het gebied van de training en de waarde der bemanningen. Op dit laatste vlak hebben de Russische schepen vorderingen gemaakt. Zij varen nochtans veel minder buiten de territoriale wateren dan de Westerse marines. De meeste waarnemers en deskundigen menen dat de training bij de Russische Zeemacht nogal middelmatig is. De ontplooiing van

een belangrijke zeemacht in de Indische Oceaan, ten tijde van de invasie van Afghanistan heeft weliswaar aangetoond dat de Sovjetmarine nu in staat is een langdurige inspanning ver van haar bases vol te houden. Dit was echter alleen mogelijk door een verminderde aanwezigheid in andere zeeën, o.a. in de Middellandse Zee. Bovendien hebben de Sovjetschepen ook dan betrekkelijk weinig gevaren. Zij bleven meestal voor anker aan de limiet van de territoriale wateren in open redes of beschutte ankerplaatsen. Dit laat wel toe de bemanningen te harden doch helpt de officieren en het kommando niet veel om zeemanschap en zeemanskunst te verwerven in een mate die vergelijkbaar zou moeten zijn met die van de Angelsaksische marines.

Voor de bemanningen schijnen de drie opgelegde dienstjaren trouwens ook niet te volstaan om de nodige technische kwalificaties te verwerven. Terwijl de belangrijkste Westerse marines uitsluitend of hoofdzakelijk bestaan uit beroepspersoneel, is een vaak onderkende tekortkoming van de Sovjetmarine het te groot aantal dienstplichtigen. Bij de aanwerving zijn die manschappen te weinig technisch geschoold en een opleiding van drie jaar kan er niet meer dan operators van maken. De beroepsofficieren bij de marine zijn klein in aantal; de aanwerving en de wederdienstnamingen zorgen voor hooguit 8 % van de effectieven tegenover 30 % in Frankrijk bijvoorbeeld.

De verantwoordelijkheid voor de maintenance en de enkadring moeten bovendien worden waargenomen door officieren die zo'n 19 % van het personeel uitmaken, terwijl in de Westerse marines hiervoor een technisch kader instaat waarvan slechts 12 % officieren in Amerika en 8 % in Frankrijk (11).

Nog een belangrijk feit; de officieren blijven gedurende een zeer lange periode, soms meer dan tien jaar op hetzelfde schip of op een gelijkaardige boot. Dit heeft als gevolg dat zij hun schip en het materieel waarvoor ze instaan grondig kennen doch zelden in staat zijn om bovendien de algemene bevoegdheid en veelzijdigheid op te brengen die nodig zijn voor een verantwoordelijkheid op hoger niveau. De zin voor initiatief is dan ook weinig ontwikkeld. De officieren van de hogere kommando's zijn gemiddeld zes tot zeven jaar ouder dan in de Westerse marines, ondanks alle pogingen tot verjonging. De oprichter van de Sovjetvloot, Admiraal Gorchkov, heeft in 1984 op vierenzeventigjarige leeftijd de actieve dienst verlaten. Een schril contrast tegenover de

eenenzestig jaar van zijn Franse tegenhangers.

Geografische beperkingen

Wanneer men de mogelijkheden van de Sovjetvloot onderzoekt, mag men niet uit het oog verliezen dat de SU in een strak geografische dwangbuis zit en dat dit zijn operationele mogelijkheden blijft beperken (13).

De SU moet haar schepen verdelen over vier vloten die ten dele ingesloten zijn in drie zeeën waarvan de toegang naar de open zee in handen is van geallieerden van de VS; namelijk de Turkse en Japanse zeeën. De andere delen hebben toegang tot de Noordelijke IJszee en de Stille Oceaan, doch in zeer moeilijke klimatologische omstandigheden. Om de wateren te bereiken waar een beslissend gevecht zou plaats hebben, zouden de Sovjetschepen verplichte doorgangen zoals IJsland, de Faroë eilanden en de Maleise zeeën niet kunnen vermijden. Zij zouden er trouwens worden opgewacht (14).

Ondanks de constante inspanningen van de Sovjet-diplomatie heeft de Russische vloot nooit een volwaardige basis kunnen verwerven overzee. De enkele steunpunten en secundaire faciliteiten waarover zij hier en daar kan beschikken, kunnen daar niet veel aan veranderen. Deze in oorlogstijd zeer ernstige handicap stelt reeds in vreedstijd problemen voor het ontplooiën van de vloot in gevoelige zones. Spreken over de dreiging die zou uitgaan van de Sovjetmarine, op de manier van de media zonder dit geostrategisch aspect te vermelden betekent dat men de analyse van meet af vervalst (15).

De chemische wapens

Tenslotte kan men, wanneer het gaat over het evenwicht tussen de 2 blokken, de chemische bewapening niet onvermeld laten want zij wordt af en toe aangehaald in bewoordingen die de doorsnee burger verontrusten.

Er is voldoende en gekwalificeerde documentatie ter beschikking voor al wie de gegevens wenst na te trekken: Military Balance, van het Instituut voor strategische studies, nauw verbonden met de NAVO; Sovjet Military Power, van het Pentagon, nog minder betwistbaar voor antikommunisten van het zuiverste water; rapporten van de WEU over „de bedreiging” en verder al wat men in de boekhandel vindt (16).

Eerste opmerking: Geen enkel Sovjeton-

vriendelijk deskundige geeft een evaluatie van de stocks aan chemische wapens wat er schijnt op te wijzen dat de onzekerheid heel wat groter is dan de gesplede taal in de pers laat vermoeden.

In de Military Balance van 1986-1987 worden in vijf bladzijden (31 tot 36) de Sovjetstrijdkrachten in 't algemeen bestudeerd zonder vermelding van de chemische wapens. In de elf volgende bladzijden over de uitrusting (van 36 tot 46) weer geen woord over die kwestie, alhoewel het materieel er tot op de eenheid wordt bijgeteld. De enige toespeeling moet men gaan zoeken op bladzijde 234. Eén van de drie die het conventioneel evenwicht behandelt.

Men bevestigt daar dat de raketten van het Warschaupakt explosieve, nucleaire of chemische koppen kunnen afwerpen op objectieven in de NAVO-lidstaten. Dergelijke bevestiging is wel erg mager.

Sovjet Military Power, jaarlijks gepubliceerd door het Pentagon sedert 1981, verscheen in 1985 met een voorwoord van Caspar Weinberger, die toen staatssecretaris was voor Defensie. Er komt een halve bladzijde in voor (bladzijden 71 en 72) over de chemische wapens doch zonder enige becijferde appreciatie. Er wordt bevestigd dat het Sovjetleger beter is voorbereid dan wie ook om te strijden in een chemische omgeving; dat voor de verdediging tegen gassen de soldaten een intensieve training ondergaan, dat de voertuigen allen zijn uitgerust met alarm- en beschermingsystemen, dat 80.000 manschappen en officieren een speciale opleiding hebben gekregen waarvan 45.000 bij de landstrijdkrachten zijn ingedeeld en en beschikken over 20.000 spe-

ciële voertuigen voor detectie en decontaminatie. De enige vermelding die het defensief kader te buiten gaat bestaat erin te bevestigen: „alle mortieren, houwtijers, kanonnen, raketwerpers of grondgrond raketten kunnen offensief worden gebruikt om chemische wapens op de doelen af te vuren”. Ook hier geen enkele evaluatie van de hoeveelheden. Anderzijds wordt zonder verder commentaar bevestigd dat de Verenigde Staten over een vergeldingscapaciteit beschikken in de chemische oorlogvoering (bladzijde 76).

Indien er zo weinig becijferde evaluaties beschikbaar zijn over de stocks van chemische wapens, komt dit in feite omdat het moeilijk is het onderscheid te maken tussen het gewicht van de (chemische) agens en dit van de munitie waarin dit agens is ingesloten. Voor de SU citeert men de laatste jaren meestal 300.000 ton en dit zou het gewicht zijn van de geladen munitie en overeenkomen met 30.000 ton aan chemische lading (te vergelijken met de 50.000 ton van de officiële verklaring). Het onderscheid tussen het totale gewicht en het gewicht aan chemische lading wordt niet altijd duidelijk gesteld en/of begrepen in publieke verklaringen. Ook officiële rapporten onderhouden de verarring. Zo werd in het Brits Witboek over Defensie in 1983 verwezen naar 300.000 ton chemische wapens en sedert 1984 is er gewoon sprake van 300.000 ton neurotoxische agentia wat overeenkomt met de ongelooflijke hoeveelheid van 3 miljoen ton geladen munitie (17).

Volgens een goed gedocumenteerd dossier van de Groep voor onderzoek en in-

Een Russisch Kriyak III rakettenfregat

formatie over de vrede te Brussel (18) zouden de VS beschikken over ongeveer 30.000 ton chemische producten. Hun volledige stock, munitie en omhulsels inbegrepen zou waarschijnlijk 342.000 ton belopen waarvan 13 % beschadigd, niet herstelbaar of achterhaald. Dit zou in feite neerkomen op een evenwicht tussen de 2 supermachten. Dit lijkt aannemelijk wanneer men zich herinnert dat de VS tot in 1975 hebben geweigerd het protocol van Genève van 1925 te ratificeren waarin het gebruik van chemische wapens werd verboden. Sedertdien werden zij gebruikt in Vietnam en naar alle waarschijnlijkheid moeten de VS over oude stocks beschikken. Sedert 1982 heeft president Reagan aangekondigd dat zijn land de productie van chemische wapens ging hervatten. Men weet dat de VS over onovertroffen industriële mogelijkheden beschikken en dit verklaart allicht de anders onverklaarbare bescheidenheid die de Westerse en NATO- of Pentagonvriendelijke instellingen voor strategische studies aan de dag leggen wanneer het over chemische agentia gaat.

Het chemisch wapen is nochtans niet het allerbelangrijkste en zeker geen absoluut wapen. Gezien het de speelbal blijft van grotendeels niet te controleren natuurverschijnselen, kan het massale slachtingen veroorzaken en toch militair ondoeltreffend blijken. Dit verklaart waarom het niet werd ingezet tijdens de laatste wereldoorlog, zelfs niet op ogenblikken dat de ene of de andere oorlogvoerende partij er slecht voor stond.

Het Westen, en in 't bijzonder Frankrijk, kan met nucleaire wapens iedere aanval ontraden, ook wanneer de dreiging enkel zou uitgaan van conventionele middelen. Dit geldt meer nog tegenover een chemische agressie die bovendien door de internationale akkoorden is veroordeeld. Het hernemen van de aanmaak van strijd-gassen door de Verenigde Staten ligt in de lijn van de houding van Washington van 1925 tot 1975. In Frankrijk daarentegen, zou hun terugkeer in de arsenalen zoals voorzien in een recente program-mawet, kunnen beantwoorden aan een doelstelling ingegeven door de economische conjunctuur eerder dan te beantwoorden aan de behoeften van de defensie. Men zou in een periode van crisis aan de chemische industrie een deel van de koek willen toekennen dat haar tot nog toe werd ontzegd. Dergelijke kredieten zouden eigenlijk een verkapt vorm van subsidiëring zijn.

Een gevaarlijke dwaling

Het simplistisch procédé dat erin bestaat de strijdkrachten van de twee pakten te vergelijken, enkel aan de hand van bruto cijfers van materiële en geregistreerde eenheden, laat geenszins toe te bevestigen dat de Sovjets een conventioneel overwicht hebben. In het actuele stadium waarin gezocht wordt naar een aanvaardbaar militair evenwicht is de beschreven werkwijze uiterst gevaarlijk. Een volledige verandering van mentaliteit en een andere benadering zijn absoluut noodzakelijk.

Indien de SU op zeker ogenblik zou voorstellen frakties van haar materieel zonder militaire waarde dat haar strijdkrachten hindert, te ontmantelen; bijvoorbeeld 24.000 pantsers die in 1948 werden gebouwd of verouderde schepen, bestaat het gevaar dat de opinie in het Westen er een geruststellende verbetering van het evenwicht gaat in zien.

Dergelijke operatie zou nochtans een tegengesteld resultaat hebben: honderdduizenden soldaten die nodeloos dit materieel bewaken en onderhouden zouden de effectieven gaan versterken van de eenheden die over valabel materieel beschikken en nu onderbemand zijn. Ondanks de gunstige schijn zou in werkelijkheid de klassieke dreiging toenemen. Het goed begrepen belang van de Europeanen vereist dat men aan de vooravond van gesprekken over eventuele ontwapening, een andere benadering aanneemt die meer in overeenstemming is met de werkelijkheid. Nochtans zijn de groepsbelangen zo ingeworteld dat men niet kan hopen dat het gezond verstand het nog tijdig zou haaien.

Vertaald Victor Styck 29.5.88

- (1) *Annuaire des floties de combat (FC)*, 1986
- (2) FC 1986, p. 755 à 758
- (3) FC 1982, p. XXI et 1986, p. XXII
- (4) *Le Monde Diplomatique*, octobre 1987
- (5) FC 1982, p. XXI
- (6) FC 1982, p. XXII
- (7) Jacques Sapir, *Le système militaire soviétique*, La Découverte, Paris, 1988, pp. 68 et 69.
- (8) FC 1982, p. XXII
- (9) FC 1986, p. 807
- (10) FC 1982, p. XXII
- (11) FC 1984, p. XXV
- (12) FC 1984, p. XXV
- (13) FC 1984, p. XXIII
- (14) FC 1980, p. XVIII
- (15) FC 1984, p. XXIV
- (16) Daniel Richa, *La guerre chimique et biologique*, Belfond, Paris, 1982.

- (17) Document 1076 „Evaluation de la menace” de l'Assemblée de l'UEO, 3 novembre 1987.
- (18) GRIP informations, dossier trimestriel nr. 13, hiver 1987: Les armes chimiques reviennent, 46 pages, p. 20.

KORTOM

EEG-Comecon: Na jaren onderhandelingen is er eindelijk een gemeenschappelijke verklaring gekomen tussen de Europese Gemeenschap en de Raad voor Wederzijdse Economische Bijstand (Comecon) waarbij beide economische groepen mekaar officieel erkennen. De gemeenschappelijke verklaring werd in de loop van de maand juni te Moskou en te Luxemburg officieel ondertekend.

Italië: De Kristen-Demokratische regering heeft, met het akkoord van de socialisten, zijn fiat gegeven om in een periode van drie jaar de 72 Amerikaanse gevechtsvliegtuigen en bommenwerpers die de Spaanse basis Torrejon bij Madrid moeten verlaten, in Italië te stationeren. Italië was destijds ook al het eerste van de Europese landen om in te stemmen met de plaatsing van kruisraketten in Comiso.

Filippijnen: In Manila heeft de Senaat een wetsontwerp goedgekeurd waarbij het opslaan van kernwapens op Filippijns grondgebied verboden wordt. Dit is een uitzonderlijk belangrijke beslissing omdat in dit land zich twee grote Amerikaanse legerbases (de grootste buiten de V.S.) bevinden waarover op dit ogenblik onderhandelingen gaande zijn. Washington weigert echter tot heden, in om het even welk land, bekend te maken of er zich kernwapens op haar basis of op schepen bevinden. Indien Manila zijn beslissing in de praktijk wil tot stand brengen zal het land, gezien de economische steun van de V.S., zeker onder druk gezet worden.

Volgens het Leuven studentenblad Veto zal professor Coussement van het Instituut van Kern- en Stralingsfysika (IKS) van de KU Leuven eerstdaags een kontract ondertekenen met het Amerikaans Pentagon voor een driejarig onderzoeksproject in het kader van de Star Wars-research. Met zijn collega Boolchand van de Cincinnati universiteit wil Coussement een theoretisch concept ontwikkelen dat nuttig kan zijn voor het op punt stellen van gamma-lasers bestemd voor Reagan's ruimteschild. Met zijn beslissing veegt prof. Coussement de bezwaren van tafel van minstens dertig vaste en tijdelijke medewerkers op zijn instituut die tegen participatie zijn aan het Star Warsproject. Op de protestbrief die ze een tijd geleden aan de academische overheid overmaakten kwam tot heden nooit een reactie. De drie directe medewerkers van Coussement slopen zich echter niet aan bij dit initiatief. Volgens Veto zouden zowel de academische overheid als de VLIR (Vlaamse Inter Universitaire Raad) zich moeten uitspreken over universitaire deelname aan militaire projecten. De medewerking van een Katholieke Universiteit aan de bewapeningswedloop doet intussen wel heel wat vragen rijzen.

David Fisher, voormalig plaatsvervangend sekretaris-generaal van het te Wenen gevestigde Internationaal Agentschap voor Atoomenergie (IAEA) heeft bekend gemaakt dat de lijst van landen die zowel de technische kennis als de wetenschappelijke uitrusting hebben om kernwapens te maken, de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen is. Volgens deze Britse expert zou het hier om 35 tot 40 landen gaan. Fisher citeert hierbij Taiwan, Zuid-Korea, Pakistan, Israël, Zuid-Afrika, Argentinië en Brazilië waarvan sommigen het non-proliferatieverdrag, dat de verspreiding van kernwapens moet tegen gaan, nooit ondertekenden. De ondertekening van een internationaal akkoord voor de stopzetting van alle atombomproeven wordt dus een dringende zaak wil deze nefaste ontwikkeling voorkomen worden.

In 1983 publiceerde de Wereldgezondheidsorganisatie (W.G.O.) - een onderafdeling van de UNO - een studie over de gevolgen van een kernoorlog op de ge-

zondheid en de gezondheidsdiensten. Wereldberoemde wetenschappers verleenden hun medewerking bij de opstelling van dit belangrijke document. De Belgische vertegenwoordiger in de Algemene Raad van de WGO stemde niettemin tegen verder onderzoek en publikatie van dit belangrijke document. Door de Medische Werkgroep tegen Atoomwapens hierover ondervraagd, verantwoordde de gewezen Staatssekretaris voor Volksgezondheid Wivina De Meester het stemgedrag van de Belgische afgevaardigde als volgt: „Hoe dramatisch de gevolgen van een kernoorlog ook mogen zijn, het voorkomen ervan behoort niet tot de opdrachten van de Wereldgezondheidsorganisatie”. Een zonderling standpunt van iemand die destijds ook in de eerste anti-rakettenbetogingen opstapte. Niet alleen omdat dit WGO-rapport het hoofdzakelijk heeft over de medische implicaties van een kernoorlog ten behoeve van diegene die verantwoordelijk zijn voor de kernbewapening maar omdat het, ook vanwege het medisch korps, een fundamentele opdracht is om zich in te zetten om een kernoorlog te verhinderen.

Een Amerikaans organisme van specialisten-demografen maakte zopas bekend dat de aangroei van de wereldbevolking sneller toeneemt dan verwacht. Begin dit jaar woonden er reeds 5,1 miljard mensen op de aarde. Over tien jaar zal men reeds de 6 miljard bereiken. In de afgelopen jaren is de wereldbevolking jaarlijks toegenomen met 1,7 procent. Aan het huidige ritme zal China, ondanks de campagne voor geboortebeperving, in het jaar 2000 reeds meer dan 87 miljoen mensen méér tellen dan voorzien. Ook in India neemt het kindertal weer toe.

De top tien van landen met de meeste inwoners zag er begin van dit jaar als volgt uit: China (1.080 miljoen), India (816,8 miljoen), Sovjetunie (285,9 miljoen), Verenigde Staten (246,1 miljoen), Indonesië (177,4 miljoen), Brazilië (144,4 miljoen), Japan (122,7 miljoen), Nigeria (111,9 miljoen), Bangladesh (109,5 miljoen), Pakistan (107,5 miljoen). Ondanks dit alles gaat de Paus verder met zijn kruistocht tegen geboortebeperving.

Meer dan twee miljoen Amerikaanse specialisten van hoog niveau werden gevormd buiten de Verenigde Staten. Instututen en laboratoria lokten hen met ver-

schillende middelen naar de V.S. o.m. door verleidelijke financiële voorwaarden. Ondanks de hoge prijzen valt dit nog lager uit dan de vorming van een ingenieur waarvan de opleiding op vijftigduizend dollar wordt geschat. Onder die emigranten vindt men 24 procent van de leden van de Akademie van Wetenschappen van de V.S. o.w. 42 procent van de Nobelprijzen. Een functionaris van Washington verklaarde onlangs dat het probleem van de wiskundigen voor de helft werd opgelost dank zij diegenen die de Sovjetunie verlieten. De Europese bondgenoten van de V.S. ontsnappen niet aan deze hersenenvlucht. Zo verhuisden tussen 1982 en 1985 zesduizend achthonderd Westeuropese wetenschappers naar de Verenigde Staten. Het ziet er dus naar uit dat achter de V.S. campagnes voor vrij verkeer van mensen ook andere motieven zitten.

Tot vervelens toe hoort men in politieke middelen en in de media vandaag praten over de nieuwe armoede. Bij kiescampagnes wordt het zelf zo erg, zoals onlangs in Frankrijk, dat ministers en gewezen ministers van dit thema hun strijdros maken. Nieuw wil volgens onze bescheiden mening nochtans zeggen, recent. Wie draagt dan de verantwoordelijkheid voor deze nieuwe armoede? Voor de ellende waarmee sommige werklozen en sociaal gerechtigden gekonfronteerd worden. Zijn zij niet de slachtoffers van de politiek die door deze regeerders tijdens de laatste jaren gevoerd werd? Ziet het er niet naar uit dat met het veel geroemde jaar 1992 het aantal „nieuwe armen” nog aanzienlijk gaat toenemen?

Volgens een Franse krant verleent het Franse leger, zij het discreet, ook zijn medewerking aan de autorally Parijs-Dakar. Het is namelijk de informatiedienst van het leger (SIPRA) die aan de organisatoren en de Franse T.V. -keten „5” van Robert Hersant, een Transall vliegtuig terbeschikking stelde dat de verbinding mogelijk maakte met de satelliet Eutelsat. In ruil stelde de „5” ruimte terbeschikking voor gratis publiciteit voor het leger.

Volgens het kabinet van de vorige minister van defensie Giraud was deze medewerking eveneens een gelegenheid voor het experimenteren met een aëromobil transmissiestation. Dus rechtstreeks militair belang.

Brandpunten

Religieuze bijeenkomst: beperkt actieprogramma tegen apartheid

Aan het slot van een bijeenkomst in Soweto hebben ruim 200 Zuidafrikaanse religieuzen zich eind mei achter een beperkt programma van „niet-gewelddadige-burgerlijke ongehoorzaamheid” geschaard. Aartsbisschop Tutu en dominee A. Boesak toonden zich na afloop zeer teleurgesteld omdat een concreet actievoorstel voor burgerlijke ongehoorzaamheid (waarbij geestelijken niet langer „ras” zouden vermelden bij geboortes, huwelijken, ... aalmoezeniers zouden uit het leger worden teruggetrokken en een deel van de belasting zou geweigerd worden) op 't nippertje werd verworpen. De bijeenkomst schaarde zich wel achter de proteststaking, georganiseerd door COSATU (zie elders).

Zuidafrikaanse religieuze delegatie in ons land eist sankties

Op 27 mei bezocht een delegatie van de Zuidafrikaanse katholieke kerk (de bisschoppen Brennikmeyer, Mvemve en Hurley) en dominee Beyers-Naudée ons land. Er werd gepleit voor scherpere sankties tegen Zuid-Afrika. Sabena zou zijn vluchten op Zuid-Afrika moeten stopzetten, Zuidafrikaanse steenkool moet geboycot worden en de diplomatieke tegenwoordigheid zou wederzijds moeten worden afgebouwd. Minister Tindemans' reacties waren voorspelbaar teleurstellend. België zou, aldus Tindemans, zijn houding t.o.v. Zuid-Afrika in Europees verband regelen. Voor verandering is unanimitéit nodig binnen de Gemeenschap en vermits de BRD en Groot-Brittannië zich blijven verzetten tegen scherpere sankties, blijft er dus een status quo voor België op dat vlak. Bisschop Brennikmeyer stelde tevens dat „indien de EEG de sankties, waartoe men in '85 had besloten, volledig had uitgevoerd, er mogelijk iets veranderd zou zijn in Zuid-Afrika”. Dreigen met sankties volstaat absoluut niet, want „Zuid-Afrika gaat er toch van uit dat ze (de EEG) het toch niet doen”. De eigenlijke aanleiding voor het bezoek van de delegatie waren de onlangs ingediende wetsvoorstellen „voor de vrijwaring van de openbare orde in

Zuid-Afrika” om fondsen met politieke doeleinden aan anti-apartheidsorganisaties te verbieden (cfr. vorig VREDE-nummer). De zogenaamde positieve maatregelen van de EEG (steun aan kerken, opvang voor familie van gevangenen, ...) komen door dit wetsvoorstel in het gedrang. De situatie in Zuid-Afrika verslechtert dag na dag. Op 10 juni werd de noodtoestand nogmaals voor een jaar verlengd. Ondertussen zitten er al minstens 140.000 mensen onder de noodtoestand opgesloten. Daarom is het de hoogste tijd om tot scherpere sankties over te gaan.

Boycot Apartheid

De fruitaktiedag van de Vlaamse Anti-ApartheidsKoördinatie (V.A.A.K.) van 7 mei onder het motto „Koop geen fruit uit Zuid-Afrika” was een groot succes. In 90 steden en gemeenten voerden een paar duizenden actie aan de plaatselijke GB-filialen. In vergelijking met het vorig jaar reageerde het publiek positiever t.o.v. van de actie en de petitie werden dan ook tamelijk vlot ondertekend.

Opvallend waren ook de talrijke bijdragen in de pers (kranten, radio, TV, tijdschriften, ...).

Natuurlijk mag het niet bij een éénmalig initiatief blijven. Daarom wil V.A.A.K. iedere maand actie voeren in een andere provincie. Meer informatie over plaats, data en aktiemateriaal:

*V.A.A.K. p/a AKZA,
Blijde Inkomststraat 115, 3000 Leveun,
☎ (016) 20 14 78*

COSATU organiseert massale (protest)staking

Op 6 juni gaven meer dan 2 miljoen zwarte arbeiders gehoor aan een 3-daagse stakingsoproep van COSATU (Overkoepelende RAAD van Z-A. VAKBONDEN). Het protest viseerde rechtstreeks een wetsontwerp dat de activiteiten van zwarte bonden drastisch beperkt. Solidariteitsstakingen of „stakingen met een politiek karakter” zijn verboden, stakingsaanzeggingen zouden administratief worden tegengehouden ... De staking was tevens een aanklacht tegen de 2 jaar oude noodtoestand.

Sharpeville six

Het ziet er erg slecht uit voor de 5 mannen en 1 vrouw die de geschiedenis dreigen in te gaan als de „Sharpeville six” (cfr. vorige VREDE-nummer). Begin juni tekenden

hun advocaten beroep aan tegen het vonnis bij het Hooggerechtshof van Pretoria om hen van de galg te redden. Een week later weigerde het Hooggerechtshof het proces te heropenen. Rechter Human (what's in a name!), dezelfde die de 6 ter dood veroordeelde, verklaarde zich onbevoegd. Enkel president Botha komt die macht toe, volgens Human. De rechter stond wel 35 dagen uitstel van executie toe. Botha staat op dit moment onder zware druk van zowel westerse regeringen (en de EEG) die klemmentie vragen, als van zijn achterban en van die zwarten die in een eventuele genade-maatregel een gevaar zien voor hun eigen positie als bevoorrechte kollaborateurs aan het apartheidregime. De advocaat van de „Sharpeville six” zag de toekomst van de zes erg somber in en verklaarde dat enkel een rechtstreekse tussenkomst van Botha hen redden kon van de galg. Op het moment dat U dit leest is er misschien geen hoop meer voor de 6 beklagden. Maar protest bij de Zuidafrikaanse ambassade (Wetstraat 26, bus 7-8, 1040 Brussel) ongeacht de afloop van het proces, is nodig.

Nelson Mandela: 24 jaar achter tralies, 70ste verjaardag

In Den Haag betoogden zo'n 50.000 demonstranten voor de vrijlating van ANC-leider Nelson Mandela (11/6). Tegelijkertijd verzamelden zich in het Wembley-stadion (Londen) 72.000 rockfans voor een 10-uur-durend wereldconcert n.a.v. de zeventigste verjaardag (op 17 juli, er volgt trouwens nog een grote manifestatie te Londen) van Mandela die bijna 25 jaar achter de tralies doorbracht. Ten aanzien van de Zuidafrikaanse overheid was het protest van publiek en verzamelde artiesten zonneklaar en in Wembley klonk het dan ook minutenlang „the whole world is watching”. Minstens een half tot 1 miljard mensen zouden het concert op TV gevolgd hebben. En nauwelijks 1 dag later namen 30.000 betogers deel aan wat de grootste anti-apartheidsmanifestatie zou worden in Glasgow (Schotland, N. Mandela werd trouwens in '81 tot ereburger van Glasgow gekozen). Het apartheidregime heeft door deze wereldwijde aanklacht zeker een beslissende slag verloren en staat nu helemaal in het verdornhoekje.

VS en Groot-Brittannië verzetten zich tegen en/of onthouden zich bij alle resoluties tegen apartheid

Door hun stemgedrag blijven de Verenigde Staten en Groot-Brittannië openlijk steun verlenen aan het apartheidregime in Zuid-Afrika. Dat bewezen ze eens te meer door hun stemgedrag m.b.t. zeven resoluties tegen de apartheidspolitiek van de Zuid-Afrikaanse overheid op de 42ste zitting van de Nationale UNO-vergadering in New York (november 1987).

Eén resolutie m.b.t. het „United Nations Trust Fund for South Africa” werd algemeen (zonder stemming) aanvaard.

Terwijl in de afgelopen jaren de „tandem” VS en Groot-Brittannië een quasi identiek stemgedrag aan de dag legde in hun verzet tegen UNO-resoluties tegen de apartheidspolitiek van Zuid-Afrika, week Groot-Brittannië in november '87 lichtjes af van dit patroon. Terwijl de VS alle zeven ter stemming voorgelegde resoluties verwierp, stemde Groot-Brittannië tegen zes ervan en onthield zich bij één resolutie (m.b. de resolutie „Programme of Work of the Special Committee against Apartheid”). Andere westerse landen hebben zich eveneens verzet tegen bepaalde resoluties.

Nochtans waren de VS en Groot-Brittannië de enigen die zich verzetten tegen „Concerted International action for the elimination of apartheid - Gezamenlijke Internationale actie voor de vernietiging van de apartheidspolitiek”.

Tegen de resolutie „Programme of work of the Special Committee against Apartheid” bracht enkel de VS een negatieve stem uit; 145 andere landen stemden vóór en 10 onthielden zich.

De Bondsrepubliek sloot zich aan bij VS en Groot-Brittannië door geen enkele van de zeven resoluties te ondersteunen (de BRD stemde tegen 4 en onthield zich bij 3 resoluties).

Tot de „westerse” landen die geen enkele negatieve stem uitbrachten, behoorden Turkije (Turkije stemde in met alle zeven resoluties), Griekenland (2 vóór en 5 onthoudingen) en Japan (2 vóór en 5 onthoudingen).

Tegenstemmen

Het aantal negatieve stemmen, uitge-

bracht door westerse landen, ziet er als volgt uit: VS: 7; Groot-Brittannië: 6; BRD: 4; Frankrijk en Portugal: 3; België, Canada, Denemarken, Israël, Italië, Luxemburg, Nederland en Noorwegen: 2; Australië, Oostenrijk, Kameroen, Ivoorkust, Dominicaanse Republiek, El Salvador, Finland, Honduras, IJsland, Ierland, Malawi, Nieuw Zeeland, St.-Lucia, Spanje, St.-Christopher & Nevis, Zweden en Zaïre: 1.

Desbetreffende landen stemden tegen de resolutie getiteld „Relatie tussen Israël en Zuid-Afrika”. Ook een aantal niet-westerse mogendheden onthielden zich bij deze resolutie.

Onthoudingen

Naast de westerse mogendheden onthielden de volgende landen zich bij de ter

stemming voorgelegde resoluties:

Bahamas (1), Barbados (1), Centraal Afrikaanse Republiek (1), Chili (1), Colombia (1), Costa Rica (1), Ivoorkust (5), Dominica (1), Equatoriaal Guinea (1), Fiji-eilanden (1), Grenada (1), Guatemala (2), Israël (4), Jamaica (1), Japan (5), Lesotho (5), Liberia (1), Malawi (4), Malta (2), Nepal (1), Panama (1), Papoea-Nieuw Guinea (1), St.-Vincent (1), Samoa (1), Swaziland (4) en Uruguay (1).

Afwezigen

Vijf landen bleven afwezig bij de stemming over één of meerdere resoluties: Botswana (2), Chili (5), Dominica (6), Paraguay (7) en Vanuatu (1).

In deze categorie spant Paraguay zonder enige twijfel de kroon (Paraguay bleef gewoon afwezig), gevolgd door Dominica en Chili.

De uiteindelijke stemming

De stemming over de 7 resoluties tegen de apartheidspolitiek van Zuid-Afrika, voorgelegd op de novemberzitting van de Nat. UNO-vergadering, verliep als volgt:

	VOOR	TEGEN	ONTHOUDING
- Internationale solidariteit met de bevrijdingsstrijd in Zuid-Afrika	129	3	22
- Toepassing van gekoördineerde en strikt gerichte sancties tegen Zuid-Afrika	128	3	24
- Omvattende en bindende sancties tegen het racistische Zuid-Afrikaanse regime	126	11	17
- Relatie tussen Israël en Zuid-Afrika	103	29	23
- Werkschema v/h speciale Anti-apartheids-Komitee	145	1	10
- Petroleumembargo tegen Zuid-Afrika	138	4	12
- Gezamenlijke internationale actie voor de vernietiging van het apartheidregime	149	2	4
- UNO-Trust Fund voor Zuid-Afrika			(aanvaard zonder stemming)

Stemgedrag van de westerse landen en Japan m.b.t. 7 resoluties tegen de apartheidspolitiek van de Zuid-Afrikaanse overheid. Ter stemming voorgelegd op de 42ste zitting van de nationale UNO-vergadering van 20 november 1987:

	VOOR	TEGEN	ONTHOUDING
Australië	3	1	3
België	1	2	4
B.R.D.	0	4	3
Canada	1	2	4
Denemarken	3	2	2
Finland	3	1	3
Frankrijk	1	3	3
Griekenland	2	0	5
Ierland	3	1	3
IJsland	3	1	3
Italië	2	2	3
Japan	2	0	5
Luxemburg	1	2	4
Nederland	1	2	4
Nieuw Zeeland	3	1	3
Noorwegen	3	2	2
Oostenrijk	3	1	3
Portugal	1	3	3
Spanje	3	1	3
Turkije	7	0	0
Verenigde Staten	0	7	0
Verenigd Koninkrijk	0	6	1
Zweden	3	1	3

Filosofen vechten de vrede vreedzaam uit

Praten met Prof. Rudolf Boehm (Gent)

Het lijkt wel een domme vraag wat Prof. Rudolf Boehm gemeenschappelijk kan hebben met een zuster uit een Carmelietenklooster. In één geval, dit van de geanoniseerde Jodin Edith Stein, tijdens W.O. II uit Nederland naar een kamp van de Holocaust weggevoerd om er tragisch in te blijven, is er toch een raakpunt. In haar studentenjaren omstreeks 1914 was ze naar Goettingen gekomen om er hard te werken op het werk van Edmund Husserl. Vraag mij niet uit te leggen wat zijn fenomenologie inhoudt.

Het werk van later wijlen Husserl is Rudolf Boehm in Vlaanderen voorafgegaan. Zie verder. Hij ging in Leuven aan het Husserl-archief werken. Later verwierf hij een leerstoel Filosofie aan de R.U.G. Rondom het tijdschrift "Kritiek" en een ruime kennissenkring, die hij al en toe om zich verzamelt is hij geen onbekende buiten het universitaire milieu. We hebben dan niet over zijn publicaties gesproken.

Geboren in 1928 heeft hij als jonge man nog van nabij de laatste stuipreukingen van het nazisme gekend en kan je onderhouden over de Kafkaïaanse desorganisatie van het zgn. overgeorganiseerde Derde Rijk. Het anti-fascisme is een van zijn uitgangspunten. Van zichzelf zegt hij te behoren tot dit soort Duitsers zonder omschreven nationaliteit: de West-Berlijners. De haren zijn grijs geworden, de vurigheid van de jeugd is hem bijgebleven. In een goed Nederlands, lichtjes gekruid met een Duitse tongval spreekt hij zacht om een anecdote te vertellen of bij een spitse opmerking, om dan luid te benadrukken wat hij er mee wilde zeggen. Samen met de tabakwalm van niet spaarzaam gerookte sigaretten bevangt hij ons met een bestendige rijkdom aan overwegingen.

Het zou voortvarend zijn hem onder een of ander „isme" een etiket te geven. Zijn opvattingen over milieu, economie, maatschappij, vrede, godsdienst in deze tijd hebben de naam pessimistisch over te komen. Wat er van zij, ver van als een rem op zijn activiteiten te werken schijnt zijn „trotzdem" eerder een stimulans. Naast het gewone werk: spreekbeurten voor vaklui in Sofia en Oost-Berlijn, ontvingst in Gent van D.D.R.-filosofen.

Zo zijn we hem gaan overladen met vragen over vrede en oorlog en zoveel meer in zijn woning aan de Visserij in Gent. Omgeven van een bibliotheek, die wel een pantheon van het menselijk denken lijkt, werden we vriendelijk te woord gestaan. De hoofdgedachte, die we meekregen was nooit de scherpe hoeken af te ronden maar zoals filosofen, die soms hard op mekaar ingaan, de conflicten op te lossen door ze uit te praten. Het was een fijne ontmoeting.

Jan Olsen

Ontwapening mag niet tot technologisch dogma leiden

V. — Marx aanzag de oorlog als de tweelingsbroer van het kapitalisme. Hij beschouwde de oorlog ook als dialectische fase in de geschiedenis. Aanzag hij dan ook oorlogen als een noodzakelijk kwaad?

A. — Blijkbaar. Impliciet ken ik uitspraken van Marx waarin hij oorlogen heeft begrepen als verschijnselen afgeleid uit economische tegenstellingen van belangen. Er is geen twijfel aan dat hij er op hoopte dat een kommunistische wereld zou volgen uit een revolutie, een gewapende wereldconfrontatie.

V. — Over ontwapening zel u eens dat stopzetten van investeringen in bewapening het productie-apparaat ten goede zou komen (en een bedreiging zou kunnen uitmaken voor de mensheid).

A. — Reusachtige bedragen vandaag uitgegeven voor bewapening zouden bij een aanhoudend bewapeningsproces in de eerste plaats worden uitgegeven voor ontwikkeling van het technologisch productie-apparaat, wat ik beschouw als bedreiging voor de voorspoed van de mensheid. Die overmatige aandacht en concentratie op de technologische ontwikkeling is gekenmerkt door een stelselmatige bevoorrechtiging van de ontwikkeling van het productie-apparaat ten opzichte van de stelselmatige bevoorrechtiging van de behoeften van de mensen. Zelfs Gorbatsjov stelt als hoofddoel van de perestrojka het bereiken van het technologisch wereldniveau. Hij zegt enkel dat daàrvoor een verdere vooruitgang van de levensstandaard van de Sovjetmens nodig zal zijn. Men zou zich toch de vraag kunnen stellen of niet omgekeerd, heel die technologische ontwikkeling enkel zin heeft indien ze in het voordeel van de mensen uitkomt. Dat is wat ik noem de middel-doel draaiing.

V. — Geeft hij een uitleg?

A. — Neen, het lijkt een vanzelfsprekend dogma te zijn. Het beste wat men er uit kan halen is te veronderstellen dat die technische vooruitgang in het voordeel van de mensen zou moeten uitkomen.

Alles onder noemer van economie en politiek

V. — In een van uw recente toespraken hebt u gezegd dat alles onder te brengen is onder economie en politiek. Overschatting van beiden?

A. — Wij beogen in de wetenschappen objectieve kennis, omdat die ons toelaat voorspellingen te maken, die best te gebruiken zijn voor technologische ontwikkeling, die eigenlijk in het voordeel van de mensen zou moeten uitkomen, iets wat ik daarmee heb betwijfeld. Eigenlijk zou het principe van alle rationaliteit kunnen zijn dat ze beantwoordt aan de menselijke behoeften, door mij materialistisch beschouwd: doorslaggevend zijn materiële behoeften van de mensen (hoewel ze ook andere hebben) waaraan slechts door twee middelen kan beantwoord worden. Enerzijds door techniek, er moet geproduceerd worden om consumptie mogelijk te maken. In plaats van zelf te produceren door b.v. kippen te kweken, te slachten en op te eten kan je ook een beroep doen op anderen om op te komen voor je eigen materiële behoeften. Dat noem ik politiek. De kortste formule, die ik volgens mijn overtuiging kan gebruiken is: die materiële behoeften hebben te maken met waaraan je nood hebt om ook maar fysisch (voor een tijdje) te overleven. Als die niet bevredigd worden, word je met de onmiddellijke dood gestraft, zonder grote wachttijd. Niet omdat dat voor een deel zo is hebben de mensen volgens mij nog een andere behoefte nl. de behoefte aan een zin van hun leven, de bezorgdheid dat je leven voor iets nodig of tenminste nuttig is. Nodig of nuttig kan een leven echter enkel voor andere mensen zijn. Aan die nood beantwoordt ook het politieke, voor zover de politiek met een beroep doet op de bereidheid en zelfs het verlangen om opgeroepen te worden voor anderen. Dat betekent zeker niet dat we allemaal tot de politieke klasse behoren. Wat wij politici noemen zijn woordvoerders voor mensen die op die manier politiek in gang komen en zich richten tot derden. Ik geloof dat een filosofie die zich niet inlaat met het politieke noch met het economisch domein gewoon irrationeel wordt.

V. — Wordt het werk van Michelangelo en Picasso ondergebracht onder de politiek?

A. — Kunst is in mijn ogen voornamelijk de kunst om zich uit te drukken. Om — wat ik politiek noem — op anderen een beroep te kunnen doen, moet men zich eerst en voornamelijk kunnen uitdrukken. Michel-

angelo en Picasso plaatsen zich als vervangende woordvoerders.

Filosofen marginale sukkelaars?

Wat die zogenaamde grote filosofen betreft; als u ze bekijkt had niemand onder hen een eigen doorzettingsvermogen waarmee hij zijn ideeën kon opdringen. Op enkele uitzonderingen na waren het allemaal marginale sukkelaars. Er stonden ook geen geweldige machten achter hen. Waaraan danken ze hun sukses? Eenvoudig geloof ik dat ze hebben kunnen uitspreken en zich afvragen wat iedereen zich ook reeds op dat ogenblik afvroeg. De filosoof is de idioot, die uitspreekt wat iedereen reeds heeft gedacht. Ik kan er u een paar goede voorbeelden van geven.

RUDOLF BOEHM

1927 geboren te Berlijn, 1946-1949 studie wijsbegeerte, wiskunde en natuurkunde te Leipzig en Rostock, 1948-1951 assistent wijsbegeerte te Rostock en te Keulen, 1952-1967 hoofdmedewerker Husserl-Archief te Leuven, 1963 doctoraat wijsbegeerte te Leuven, sinds 1967 gewoon hoogleraar wijsbegeerte te Gent, sinds 1974 wetenschappelijke leiding Husserl-uitgave.

In het Nederlands verschenen werk in boekvorm: „Kritiek der grondslagen van onze tijd“ (Het Wereldvenster, 1977), „Aan het einde van een tijdperk (Filosofisch-ekonomische aantekeningen)“, (Het Wereldvenster en EPO, 1984), „Ideologie en ervaring“ (uitgave van „Kritiek“, 1984).

(*) Husserl, „Over de oorsprong van de meetkunde“, Nederlandse vertaling met inleiding en commentaar door R.B. (Het Wereldvenster, 1977).

Toen Engels zijn eerste concept van zijn „dialectiek van de natuur“ heeft opgevat — wat zo een geweldige rol voor het „dialectisch materialisme“ heeft gespeeld — schreef hij Marx daarover een entoesiaste brief. Marx was daar echter op dat ogenblik niet voor te vinden. Hij schreef Engels dat hij de brief had doorgegeven aan een vakman, Schorlemmer, een vriend van Marx. Hij was een Duitser die ook bij de revolutie van 1848 was betrokken en één van de weinige emigranten die in Engeland carrière maakte. Wij bezitten

die brief van Engels aan Marx over het onderwerp van de dialectiek in de natuur met randnota's van Schorlemmer. Daar staat bij: „heel juist, heb ik altijd gezegd, helemaal mijn mening, dat is wat ik altijd preek“, enz. M.a.w. was blijkbaar het dialectisch materialisme vóór Engels al reeds door Schorlemmer uitgevonden. Natuurlijk is dit geen Schorlemmerisme. Wij vinden het steeds heel juist dat wij altijd al hebben gedacht, maar de filosoof zegt dat vóór dat u het gezegd hebt.

Conflicten tussen systemen uitvechten op het vlak van de Ideologie

V. — U schijnt er de voorkeur aan te geven de tegenstellingen tussen wereldsystemen niet te ontwijken.

A. — Het menselijk bestaan is conflictueus. Niet alles is conflict maar conflicten treden overal op. Op wereldvlak zijn wij geconfronteerd met een principiële tegenstelling tussen twee wereldsystemen. Daar is niets aan te doen.

Die botsing wordt gelukkig in Berlijn een beetje tegengehouden door die muur, merkwaardiger wijze een primitief maar werkzaam middel voor het behoud van de vrede.

Een gewelddadige botsing tussen mensen kan maar worden tegengehouden door een materieel conflict over te brengen op het vlak van het verbaal conflict. Dat lijkt mij essentieel in de strijd van de ideologieën. Dat heb ik gezegd vóór Gorbatsjov, dat heeft Gorbatsjov na mij gezegd. (Ik heb Gorbatsjov gelezen. Hij mij niet. Dat is het verschil tussen ons.) Een conflict op het vlak van de principes, dat is het domein van de filosofie. Die politieke leiders zouden van de filosofen moeten leren hoe die dat altijd gekund hebben, over principes te strijden terwijl ze openlijk voor die tegenstellingen opkomen zonder elkaar gelijktijdig met bierglazen te bekogelen. Ik heb getracht dit te concretiseren, ook in „VREDE“, aan de hand van ervaringen opgedaan in 1985 naar aanleiding van de herdenkingsconferentie van Potsdam. De mislukking van het hoopvol proces op gang gezet door de conferentie van Potsdam in 1945 was misschien wel te wijten aan het feit dat men zich niet grondig genoeg uitgesproken heeft over de tegenstellingen. Men was het er over eens Duitsland te democratiseren en te denazificeren. De twee partijen begrepen daar echter iets anders onder. Voor de Sovjetunie was het kapitalisme de voedingsbodem van het

fascisme. Denazificering kon er enkel in bestaan het kapitalisme af te schaffen. Dat was hun idee, in de Sovjetzone, later de D.D.R., gerealiseerd. In de ogen van de Amerikanen, Engelsen en Fransen was dit afbraak van de democratie, want voor hen is socialisme geen democratie, terwijl voor Oost-Europa de enig authentieke vorm van democratie socialisme is. Onder de grote woorden van democratie, demilitarisering, denazificering heeft men alles toegedekt en onder die grote mantel ontstond de koude oorlog. Dat is mijn groot voorbeeld.

De vredespolitiek heeft de filosofie nodig

V. — Uit bovenstaande begrijpen we dat u de internationale tegenstellingen, herleid tot ideologische, als nieuw aanziet. Was dit ook niet vroeger het geval: de Franse revolutie, de eerste Verklaring van de Rechten van de mens, Napoleon, de dertigjarige oorlog en de conflicten ontstaan om de Reformatie? Waren die ideologische tegenstellingen niet dikwijls een dekmantel?

A. — Ik zal niet zeggen dat die grote tegenstelling ook vandaag ideologisch is. Ze zou op dat vlak moeten overgebracht worden, op het ideologisch vlak uitgevochten. Vandaag hebben wij misschien die kans. Rond de Franse revolutie en de Napoleontische oorlogen deed zich misschien iets vergelijkbaars voor. De ideologische beslechting vond misschien met vertraging in 1948 plaats bij een proces van democratisering, dat min of meer over heel Europa oversloeg. Natuurlijk hebben ook altijd puur materiele of territoriale tegenstellingen bestaan, die voor een dergelijke oplossing niet vatbaar waren.

V. — Heeft vredespolitiek de filosofie nodig?

A. — Dat is wat ik met al het voorgaande wilde onderstrepen. Zoals iedereen hebben filosofen hun verplichting tegenover het levensbelang van de mensheid. Waarmee ik meer begaan ben, is de vraag of wij als filosofen niet een eigen inbreng hebben, een onvervangbare in het belang van de vredesproblematiek.

V. — En uw eigen inbreng?

A. — Ik probeer het b.v. op die manier te doen, dat ik als filosoof ten overstaan van de politiek vragen zodanig stel dat men de kans krijgt, misschien er ook een beetje toe verplicht wordt, duidelijke taal te

spreken, dat b.v. het woord vreedzame coëxistentie niet zo maar een kreet blijft. Dat houdt veel bijkomende vragen in. Daarover werd onlangs uitvoerig gesproken in Sofia, naar aanleiding van een colloquium met een dertigtal mensen uit Oost- en West-Europa, ook een paar Amerikanen.

V. — Filosofen?

A. — Geenszins. Er waren zeer verschillende disciplines: economen, polemologen, politieke wetenschappers, ook politici. Het is zo maar niet gedaan met uit te roepen: vreedzame coëxistentie. De politici verplichten tot meer duidelijkheid is toch een dienst aan de democratie.

Rudolf Boehm

Geen herhaling van de illusie van Jean Jaurès

V. — Het uitblijven van een conflict sinds 1945 schrijft u toe aan de oorlogswelgering van de volkeren van Europa en Amerika. Was dit ook niet de illusie van de Duitse sociaal-democraten in 1914?

A. — Dat zou natuurlijk kunnen maar onder illusie verstaat men een mooie droom. Mijn indruk is dat de I.N.F.-akkoorden van Washington wel eens het gevolg van de Europese vredesbeweging zou kunnen zijn, dat de Amerikanen tot het besluit kwamen dat de plaatsing van de raketten op Westeuropese bodem een zware politieke vergissing was door een vervreemding teweeg te brengen bij grote delen van de Westeuropese bevolking t.o.v. de politiek van de Verenigde Staten. Bijgevolg heeft men gezegd dat hetzelfde met andere middelen kan bereikt worden: op zee gestationeerde duikboten met nog meer intercontinentale raketten of met

vliegtuigen. Ik heb het dus niet over een mooie illusie, maar over een ontuchtiging. In die veronderstelling een waarschuwing aan het adres van de Oost Europeanen: let op, vertrouw die Amerikanen niet. Toen in 1914, waren de regeringen van de Europese staten ervan overtuigd dat op het beslissende ogenblik de arbeider toch zou meedoen. De feiten hebben bewezen dat ze gelijk hadden. Inmiddels is de situatie wel veranderd in Europa van de kant van de rechtse politici.

Al wat maar een klein beetje roos gekleurd is wordt gewantwoord in Amerika, om het even of het over een democraat of een republikein gaat. In de ogen van de typisch Amerikaanse denker is een sociaal-democratische partij die een anti-raketten standpunt inneemt in feite communistisch. In de ogen van de Belgische Staatsveiligheid ben ik een bolsjevist. U ook. Wij zijn „subversieven“.

V. — „Subversief“ zijnde, hebben we de mogelijkheid op het ogenblik van de beslissing een atoomoorlog tegen te houden? In 1914 was men voor een groot deel op de infanterie aangewezen, nu op enkel mensen die technologische knooppunten beheersen.

A. — Die kans om dat tegen te houden lijkt mij haalbaar als we op tijd reageren. Die ingewikkelde waarschuwingssystemen van de Amerikanen hebben in de laatste jaren veelal verkeerdelijk berichten doorgegeven die lieten vermoeden: Sovjetraketten zijn aan het vliegen. We hebben de kans de evaluatie zo zwaar wegend te laten overkomen, dat die met de uiterste voorzichtigheid gebeurt. Ik ben er persoonlijk van overtuigd dat de Amerikaanse politiek toch ten zeerste verontrust is door de vrees datze alles verliest, in ieder geval hun steunpilaar voor een wereldmacht, hun bondgenootschap met Europa inboet. Wat als Europa wegvalt? Chantagepolitiek t.o.v. de schuldenlanden van Latijns-Amerika en met gelijk welke middelen het in stand houden van fascistische dictaturen als die van Pinochet in Chili?

V. — Bent u optimistisch over de ontwikkeling van ontwapening en vredesbeweging?

A. — Niet erg.

Bent u optimist überhaupt?

A. — Nee. Mijn jeugdijaren heb ik van mijn zes tot mijn zeventien, bijna achttien doorgebracht onder een fascistisch bewind, de helft daarvan onder een fascistisch

sche oorlog. Die ervaring draag ik mijn heel leven lang mee. Ik zou er niet graag iets aan toevoegen dat oppervlakkig is. Duitse landgenoten nemen die op hun manier mee met al hun neurotische reacties op autostrades en andere gedragingen, die men kan observeren. Ik denk ook dat de bedreigingen van de mensheid, resultaat van de laatste technologische ontwikkelingen, zodanig beangstigend zijn dat men het recht niet heeft optimist te zijn. Men moet altijd op zijn hoede zijn voor de gevaren, altijd blijven afwegen of werkelijk het nodige gedaan is, proberen af te remmen, terwille van deze bezorgdheid.

De belangrijkste vraag voor de filosofie in deze tijd

V. — Heb ik eigenlijk niet de kern van uw filosofie aangeraakt? Hoe zou u uw filosofie samenvatten?

A. — Ik denk dat de belangrijkste vraag die zich momenteel voor de filosofie stelt is: *Wat is eigenlijk met de mensheid in het geheel van haar geschiedenis gebeurd?* Wat heeft men geprobeerd te doen, voortgaande op welke principes en wat is het resultaat? Persoonlijk denk ik „pessimistisch” dat het resultaat niet zo bevredigend is. Wij hebben af te rekenen met een soort europeanisering van de planeet. Andere culturen zijn gelukkig maar niet helemaal uitgeroeid, maar spelen geen wereldbepalende rol meer. De europeanisering, die steunt op een bepaalde Europese cultuur, is uitgelopen op een soort wetenschappelijke cultuur en deze heeft niettegenstaande haar aanmatigende uitbreiding over heel de planeet, aan de noden van de mensheid weinig kunnen verhelpen. Ze is waarschijnlijk in tegendeel voor een groot stuk verantwoordelijk voor de toenemende nood van de mensheid op wereldschaal. Lang was het zo dat de volkeren van enkele uitverkoren naties in Europa, Amerika (waarbij dan misschien nog Japan komt) konden profiteren van de toenemende ellende, terwijl het dan bij ons nog goed ging „dankzij” het imperialisme. Inmiddels hebben we met een ander verschijnsel af te rekenen. De ellende, die we elders veroorzaakt hebben slaat op onze eigen landen terug. Een verificatie van Marx' voorspellingen dat de hoge ontwikkelingen van de technologie, tenminste zijn kapitalistische aanwending, zou leiden tot massale werkloosheid, massa ellende, een reusachtig reserveleger van niet tewerkgestelde arbeiders, zoals het in „Het kapitaal” heet. Hoe is het

daartoe gekomen? Wat was eigenlijk verkeerd? Aanleiding in ieder geval tot de herziening van de principe-vraag en dat is altijd de taak van de filosofie geweest. Marx en niet enkel hij, ook Kant en Fichte hebben het zo gezien, ook Feuerbach (voor mij veel belangrijker dan een kleine voorloper van Marx), ook Nietzsche en Husserl.

Via Leuven in Vlaanderen gekomen

V. — U liet de naam van Husserl vallen. Onrechtstreeks door hem kwam u in Leuven terecht. Hoe is dit te verklaren?

A. — Husserl was een Duits-Oostenrijkse Joodse wijsgeer die geleefd heeft van 1859 tot 1938. Na zijn dood werd zijn werk niet enkel in Duitsland doodgezwegen maar als Joden werden zijn weduwe en kinderen door de nazi's bedreigd evenals zijn nalatenschap die zeer belangrijk was. Het is een Vlaming, een Franciscan, toen jonge lector aan de K.U.L., Herman Leo van Breda, die met zijn uiterst moedige persoonlijke inzet die nalatenschap rond de tijd van de München-crisis heeft gered. Husserl heeft tijdens zijn leven betrekkelijk weinig gepubliceerd, hij heeft voornamelijk een massa „Navorsingsmanuscripten” nagelaten. Hij schreef zittend aan zijn bureau wel 45.000 blz. stenografie. Het Husserl-archief, met het oog op de uitgave van zijn nagelaten geschriften, is naar Leuven overgekomen met aanvankelijk twee Duitse medewerkers, dank zij een stipendium van de Franquistichting. In 1940 werden die twee mannen door de Belgen als vijfde kolonne aangehouden en naar Zuid-Frankrijk gedeporteerd. Door de Duitsers „bevrijd”, één had overigens een Joodse vrouw, kregen ze met de Duitsers natuurlijk meer miserie dan ze ooit tevoren gehad hadden, als collaborateurs van een Joodse filosoof. Alle twee hebben de oorlog overleefd. Langrebe is stokoud en in de tachtig. Fink is betrekkelijk jong overleden. Dit waren de laatste assistenten van Husserl. Mijn verhaal loopt verder. Gedurende heel de oorlog heeft het archief verder gewerkt, met gevluichte Duitsers en Oostenrijkers, waaronder veel Joden. De weduwe van Husserl was in Herent ondergedoken. Na de oorlog had men voor het archiefwerk iemand nodig die Duits als moedertaal had. Eerst kwam een zekere Biemel, een Duitse Roemeen, die ook onder merkwaardige omstandigheden in België ver-

zeild was geraakt. Dan heb ik van 1952 tot 1967 in Leuven gewerkt.

Dweepte met Vlaanderen zonder het ooit gezien te hebben

V. — Hoe ervaart u Vlaanderen na al die jaren?

A. — Ik ben in dat opzicht een gelukskind. Stel u voor, als jonge mens dweepte ik met Vlaanderen zonder het ooit te hebben gezien. De Vlaamse geschiedenis, de Bevrijdingsoorlog tegenover de Spanjaarden waarbij ik, geïnspireerd door de fantastische „Geschichte des Abfalls der Niederlande” van Schiller, meer bepaald met Gent dweepte ik. Stel je voor, dat was de plaats waar ik altijd heen wilde. Ik ben daar beland. Ik beschouw Vlaanderen als mijn tweede vaderland. Ik hou van dat land en van de mensen hier.

V. — Tenslotte, waar gaat uw interesse naar buiten de filosofie?

A. — Eigenlijk aan niets anders. Maar het filosofische is een soort stijl van belangstelling, die zich tot alles kan richten. Bijgevolg heb ik mijn soort belangstelling voor kunst, mee bepaald voor muziek, maar ook voor kookkunst ...

V. — Smakelijk ... en dank voor dit interessante gesprek.

Opgenomen door
Jan Olsen
van wie de tussentitels zijn.

Foto: Jo Clauwaert.

Personalia

* *Onze gelukwensen aan Willy Herregodts uit Oostende bij zijn benoeming tot Pastoor van Lissewege.*

Onze blijken van innige deelneming:

* *Aan architect Renaat Braem uit Deurne bij het overlijden van zijn echtgenote*

* *Aan de familie van Professor Lucien De Coninck uit Mariakerke overleden op 14 juni j.l.*

* *Aan de familie Fernandez bij het overlijden van hun moeder en schoonmoeder Elvira Fernandez op 21 juni 1988.*

Reizen, paspoort voor vrede en ontwikkelingshulp.

De grote trek, de grote volksverhuizing, de vakantie is weer in aantocht. Inpakken en wegwezen is nu de boodschap.

Maar waarom reizen wij eigenlijk? Wij reizen om onszelf te kunnen zijn, om te rusten, om ons te ontspannen. Vroeger zongen we: „Wij reizen om te leren!“ Maar reizen wij werkelijk om te leren, om dat land, dat volk te leren kennen? Voor velen is dat zo, gelukkig maar. Ze drinken en eten de lokale specialiteiten, ze steken wat op van de taal, van geschiedenis, kunst, cultuur en folklore. Maar vooral: ze proberen zich in te leven in de mentaliteit van het land, de mensen en hun problemen te begrijpen. Zo hoort het ook. Zo is reizen niet alleen een ontspanning, maar ook een verrijking. Wie zich echter gedraagt als de traditionele toerist, als de „vreemdeling“, die ook vreemd blijft aan al wat er in het land omgaat, wie zich niet kan - of wil - losmaken van de leefwereld van „thuis“, die is wel van huis weg, maar niet op reis. Hij ontspant zich wellicht, rust uit, geniet van zon en zee, van comfort en bediening in het hotel, maar dat is dan ook alles.

Trouwens, de hotels van de grote, internationale hotelketens zijn overal dezelfde, of het nu in Tokio is, in Parijs of Los Angeles: zelfde kamers, zelfde keukens, zelfde service, zelfde sfeer ... Want in de toeristische industrie gebeurt ook hetzelfde als in alle andere: multinationals, concentratie, standardisering ...

Terwijl de mens en de menselijke verhoudingen naar het achterplan verhuizen. Spijtig. Het toerisme zou zo'n mooie rol kunnen spelen, zo'n menselijke rol. Nu het internationaal is geworden en miljoenen mensen mobiel maakt, biedt het de gelegenheid aan mensen van Noord en Zuid, Oost en West, rijke en arme landen, om elkaar te ontmoeten en beter te leren kennen en begrijpen. Door het toerisme krijgen we meer kennis van de sociale, economische en politieke toestanden in een land, van de verwezenlijkingen of de fouten van een regime.

Op voorwaarde echter dat wij ons onder het volk begeven en er proberen mee te spreken. Op die manier is het toerisme ook een paspoort voor de vrede. Volgens een uitspraak van Paul Valéry wordt de oorlog gevoerd door mensen die elkaar niet kennen ten gunste van mensen die elkaar heel goed kennen en het over 't algemeen heel goed met elkaar kunnen vin-

den maar waarvan de belangen uiteenlopen.

Men zou kunnen denken dat ook de ontwikkelingslanden baat vinden bij het toerisme. Een lange-afstandsreis naar een of ander ontwikkelingsland: het ontwikkelingshulp-centje voor het dankbaar knikkend negertje; het bolletje zilverpapier voor de arme Chineesjes? Vergeet het maar. Het retourtje noord-zuid, of west-oost blijft een éénrichtingsverkeer, economisch althans: minstens 70 % van de inkomsten van het toerisme in de ontwikkelingslanden sijpelt weer terug weg. Wat niet wil zeggen dat de overige 30 % goed besteed zijn. Niet in de uitbouw van de eigen cultuur, maar in het binnenbrengen van een Westerse nep- en loikultuur, die de Derde-Wereldbewoners hun authenticiteit doet verliezen.

En ook niet in de eigen economische ontwikkeling. Het buitenlands kapitaal komt maar voor een klein gedeelte ten goede van de ontwikkelingslanden zelf. Het blijkt dat, na aftrek van geïmporteerd toeristenvoedsel en andere consumptiegoederen, buitenlandse salarissen, publiciteit en winstovermaking, - de nettowinst tussen 8,6 en 15,4 komt te liggen. Waar nog bij komt dat het ontwikkelingsland staat voor de ontzaglijke uitgaven van een toeristische infrastructuur: hotels, wegen, vlieghavens, enz. Er is het doodkrijpen door de machtige toeristische multinationals van de kleine plaatselijke ondernemingen, de migratie van dorp naar stad, de verwaarlozing van zekere economische sectoren zoals landbouw en visserij, de grondspeculatie waardoor inflatie en stijging van de voedselprijzen voor de plaatselijke bevolking, enz. Men kan zich dus gemakkelijk voorstellen dat van het toerisme als middel tot onderling begrip tussen de volkeren geen al te hoge verwachtingen mogen worden gewekt. Zo er al sprake mag zijn van een wezenlijke beeldvorming van elkaar, dan zou die door de negatieve effecten van het toerisme voor de ontwikkelingslanden wel eens minder positief kunnen uitvallen.

Alles wordt gecommmercialiseerd. Wat de toerist te zien krijgt is kitsch en show. Dat is zo in de Indianendorpen in de V.S., bij de Zoeloe-gemeenschappen in Zwart-Afrika en bij de riten van de Papoea's ... En omdat dit toerisme hele vliegtuigladingen te gelijk uitbraakt en omdat toeristen deviezen betekenen, is de Derde Wereld

goed op weg het bordeel van het Westen te worden. We hebben Thailand als „Rest and Recreation“-bordeel geërfd van de Amerikaanse GI's uit Vietnam. De sex-rush naar de Filippijnen gaat nog steeds voort. Maar ook elders begint het. Want vakantie betekent hier: alles is mogelijk; niemand kent men, dus ik kan ongestraft mijn gangen gaan, mijn frustraties afreageren. Ook een manier om een zekere droom werkelijkheid te doen worden. Alles is menselijk. Ook dat ...

De bewoners van de ontwikkelingslanden zien, behalve hun economische zelfstandigheid, ook hun levensritme, de rust van hun stranden, rivieren, parken en bossen verstoord. Ze zien dat hun zeeën vervuilen en dat het schaarse drinkwater wordt geëxploiteerd. Het boek „Tourism and his Discontent“ van Oriol Pi Sunyer zegt daarover het volgende: „Als toerisme de vrije tijd vercommercialiseert en daarbij cultuur als koopwaar behandelt, dan zal het antwoord van de bevolking zijn, dat ze vreemdelingen als een bron van inkomsten zien of als een bron van ergernis, eerder dan als mensen.“

Jan Van Calsteren

Vredesbarbecue

Zaterdag 13 augustus
vanaf 17 uur

Plaats: Trefcentrum „Het Baken“
Fortuinstraat 18bis
8400 Oostende

met Gelegenheidstoespraak door
Dr. Jef DELOOF,
Willy DESSERS, vredes- en
volksliederen
orkest Theo CORDIER

ten voordele van tijdschrift VREDE
Steunkaart: 50 fr. (geeft recht op
deelname aan tombola)

Gewelddaden tegen Palestijnen

Vijfentwintig Palestijnse gevangenen, gebonden en met een doek voor de ogen, werden op 20 april zwaar geslagen in een autobus die hen van het militair centrum van Hebron, de belangrijkste stad van Cisjordanië, overbracht naar het gevangenkamp van Dhahiruya. Deze informatie werd door een reservist van het Israëlische leger, Ariel Stemker, in een schrijven bekend gemaakt aan de Israëlische minister van Defensie, Yitzhak Rabin. Hij voegde hier verder aan toe:

„Bij hun aankomst in het opsluitingscentrum heeft een reservist van Kyriat Arba (een extremistische kolonie bij Hebron) een gevangene tussen de benen en op het ganse lijf geslagen met een elektrische kabel. Een kapitein die dit zag is echter niet tussengekomen.

Er was bij de gevangenen een jongen die tussen de 12 en 15 jaar moest zijn. Ik heb getracht hem te beschermen. Als ze hem vastgepakt hebben zegde ik aan de kok van het kamp die met enthousiasme aan de slaanpartijen deelnam, op te passen gezien het toch maar een kind was. Hij heeft met mijn opmerking geen rekening gehouden en de jongen in de prikkeldraad geworpen met de bedoeling hem ernstig te kwetsen. Ik heb getracht hem tot rede te brengen maar, zonder naar mij te luisteren, heeft hij de knaap bij zijn haar en het kruis van zijn broek genomen om zijn aangezicht in de prikkeldraad te wrijven. Ik heb gehuild. Verrast door mijn reactie heeft hij losgelaten. Om de jongen te beschermen heb ik hem bij mij gehouden. Pas had ik mij echter voor het uitvoeren van een opdracht even verwijderd of de kok pakte hem vast en wierp hem gewelddadig tegen een muur. Het kind huilde van de pijn maar de kok gaf hem een schop in de nieren terwijl een andere soldaat hem met een matras bewerkte. Toen hij viel heeft men gewacht tot hij terug opstond om hem opnieuw te slaan en te schoppen”.

De gewelddadigheid van de repressie in de bezette gebieden en het brutaal optreden van het Israëlisch leger werden eveneens opnieuw veroordeeld door de UNRWA, de organisatie van de Verenigde Naties voor hulp aan de Palestijnse vluchtelingen.

Zo maakt zijn woordvoerder, William Lee, feiten bekend betreffende de afranseling door Israëlische militairen van 19 Palestijnse gevangenen o.w. een kind van vier en een man van meer dan zestig jaar. De

directeur van de gezondheidsdienst van deze organisatie vertelde tijdens een persconferentie te Wenen in april getuige te zijn geweest hoe twee jonge Palestijnen na brutaal te zijn afgeranseld in een gesloten ruimte werden opgesloten. Nadat in deze plaats een gasgranaat geworpen werd haalde men er een uur later twee lijken uit.

Een woordvoerder van de UNO wees er eveneens op dat tijdens de laatste zes maanden elf Palestijnen, onder wie een baby van zeven maanden, door het gebruik van traangasbommen gedood worden en dat 1.285 mensen in de hospitalen verzorgd worden met ademhalingsproblemen na het gebruik van dergelijke granaten.

Deze baby van negen maanden, Huda Masoud, verloor een oog door een rubberkogel van het Israëlisch leger tijdens een operatie in het Palestijns vluchtelingenkamp van Jabaliya in de Gazastrook.

Zo maakte „Le Monde” bekend dat door de volksvertegenwoordiger Yair Tzban (MAPAN) aan de pers werd meegedeeld dat schoolkinderen werden uitgenodigd om deel te nemen aan de afranseling van Palestijnen in het militaire kamp van d'Offer, bij Ramallah. Minstens twee leerlingen hebben hier aan deelgenomen.

Zelfs als het plegen van gewelddaden door Israëlische soldaten door de overheid wordt toegegeven, dan nog blijven ze ongestraft, aldus de progressistische volksvertegenwoordiger.

Yossi Sarid: „Om een knaap geslagen te hebben kreeg een officier kort geleden slechts een blaam en werd een soldaat veroordeeld tot 35 dagen gevangenis, maar voorwaardelijk”.

De Westerse regeringen blijken zich over dit alles geen zorgen te maken. Ook voor hen blijven Palestijnen slechts tweedegrangburgers waarop het woord „mensenrechten” niet van toepassing is. Is het niet hoog tijd dat de openbare opinie hen ter verantwoording roept?

Het beroofde land

Israël en het Palestijnse vraagstuk

Eind '87 doet zich in een Palestijns vluchtelingenkamp in de Gazastrook een „banaal” incident voor. Een Israëlisch legervoertuig rijdt er frontaal in op een Palestijnse personenwagen. De vier Palestijnse inzittenden zijn op slag dood. Eén dag later staat heel de regio in rep en roer. In 8 vluchtelingenkampen in de Gazastrook breekt een algemene opstand uit, die zeer snel overslaat naar de bezette Westelijke Jordaanoever. De „Intifadah”, de Palestijnse (stenen)-revolte, komt voor velen als een donderslag bij heldere hemel.

Dit „banaal” incident was de spreekwoordelijke druppel die de emmer deed overlopen...

Over de diepe politieke, sociaal-economische en religieuze verschillen tussen de Israëlische (en Joodse) en Palestijnse gemeenschap (en in de resp. gemeenschappen) organiseert vzw VREDE op zaterdag 17 september een studiedag te St.-Niklaas in het Textielhuis, Mercatorstraat.

We starten stipt om 10 uur en eindigen vermoedelijk rond 17 uur.

Het programma ziet er als volgt uit:

- L. Abicht:
Joodse gemeenschap in de wereld (VS, USSR, Europa).
- A. De Coninck:
Israël, realiteit of mythe?
- A. Gantman:
(Religieuze en politieke) Stroomingen in Israël.
- G. Huysmans:
Het Palestijnse vraagstuk.

Middagpauze

- J. Kruijthof:
Publieke opinie en het Palestijnse vraagstuk.
- (o.v. spreker v/h Centrum voor UNO-recht):
UNO en EEG t.o.v. het Palestijnse vraagstuk.

Verzoening zonder alternatief

Sinds 15 mei verlaten de Sovjettroepen het Afghaanse grondgebied. Die massale terugtocht verloopt allesbehalve eenvoudig. Het bewind van de Pakistaanse president Zia ul-Haq vindt er geen doekjes om dat het, met of zonder de steun van Washington, Afghanistan maar wat graag onder controle wil krijgen.

Erg verwonderlijk is dit niet vermits Afghanistan over verscheidene bodemschaten beschikt; petroleum, koper, goud, steenkool, chroom, zout, lood en zwavel. Afghanistan is hoofdzakelijk een landbouwland. Zestig procent van de actieve bevolking bewerkte het land, de overige veertig procent zat verdeeld over het leger, de administratie en allerlei ambachten.

Op een bevolking die men op 20 miljoen schat, zijn er tengevolge van de conflicten 5 miljoen over de grenzen gevlochten; 2 miljoen zijn in eigen land op de dool. Kaboel, met zijn betrekkelijke rust en iets betere bevoorrading, werkt hierbij als een grote magneet. De hoofdstad alleen al telt nu zo'n slordige 2 miljoen inwoners.

Nog steeds leeft de bevolking verdeeld over verschillende stammen. Een nationaal samenhangend verband bestaat er amper. In het zuiden van het land spreekt men talen die aan de Pakistaanse verwant zijn. In het westen voeren de dialecten die op het Iranes-Perzisch terug te brengen zijn de boventoon. En in het noorden van Afghanistan vindt men een veelvoud van idiomaten van Turkse stam; Tadjieks, Usbeeks, enz.

Die verdeeldheid en chaos - zo hoopt Islamabad (Pakistan) - zal het de geleidelijke Pakistaanse (economische) infiltratie niet al te moeilijk maken... Te meer daar het land na 8 jaar oorlog bijna aan de grond zit.

Na 8 jaar oorlog is de toestand in Afghanistan ronduit ellendig voor een meerderheid van de bevolking. En men vraagt zich af of de terugkeer van de 5 miljoen vluchtelingen het land niet in een regelrechte chaos zal storten met een onvoorstelbare hongersnood als gevolg. Volgens recente schattingen (aan onderzoek heeft tijdens de conflicten niet gedacht te worden) is de landbouwproductie tijdens de oorlog ver-

minderd tot een derde van wat ze tien jaar geleden was. Bovendien zou vijfenvijftig procent van de veestapel de oorlog, bombardementen, mijnen en voedselgebrek niet overleefd hebben. Het aantal trekossen is gehalveerd. Het tekort aan dit zo vitale werk- en transportmiddel wordt inmiddels op zo'n 300.000 geschat.

Het is wel duidelijk dat het laatste waar de gemiddelde Afghaan vandaag behoefte aan heeft de verderzetting van de oorlog is. En het lijkt er sterk op dat het einde van het conflict, na het vertrek van de Sovjettroepen, nog niet in zicht is. Het lijkt erop dat de strijd nu in alle hevigheid zal losbarsten, waarbij de 200 groepen Mudjahedins (onderling) met of zonder steun van Washington, Pakistan en Iran het laken definitief naar zich willen toetrekken. Rampzalig voor een land waar er, behalve voor massale import van wapens, praktisch voor alle levensnodzakelijke producten een tekort bestaat. Honger zal de Afghanen dwingen hun buren te beroven. En het zal in elk geval jaren duren voor de Afghaanse samenleving weer leefbaar geworden is.

Intussen kan men zich vragen stellen over de oorsprong en het nut van deze oorlog. Wat bezielde Washington destijds te veronderstellen dat Iran een bondgenoot van de USSR zou worden en dat Afghanistan - om dit te voorkomen - een CIA-basis moest worden?

En wat bezielde de Sovjetunie dat ze dit indianenverhaal uit de CIA-keuken ernstig namen? Zij hadden er zelfs een oorlog voor over met een wel zeer bedroevend resultaat: 1 miljoen Afghanen zijn gesneuveld of vermist, 13.130 Sovjetsoldaten werden gedood, 35.478 zijn gewond en 311 zijn vermist of gevangen genomen (volgens Sovjet-bronnen). Het werd de hoogste tijd en het getuigt ongetwijfeld van moed om een einde te maken aan dit Afghaanse avontuur.

Nationale verzoening

Intussen is wel duidelijk geworden dat een terugkeer naar de vroegere machtsverhoudingen (een droom van de drie „gematigde“ Mudjahedin-groepen in Peshawar) een illusie is. De verdeeldheid onder de Mudjahedins in een massa elkaar bekampende strekkingen is een niet meer weg te cijferen gegeven in de

Afghaanse maatschappij. En wie veronderstelt dat men door een simpele optelsom van de 4 „fundamentalistische“ en 3 „gematigde“ Mudjahedin-groepen een goede afspiegeling bekomt van het „echte Afghanistan“ zit er lelijk naast.

Is er bijvoorbeeld voor de eerder zwakke figuur van Sjah (koning) Zahir nog een rol weggelegd? Zahir, die regelmatig tussen Parijs en Genève heeft „gependeld“, kon zelfs in Moskou op enig krediet rekenen. Maar in Islamabad vertrouwt men hem niet. Men verdenkt hem ervan dat hij India wel eens tegen Pakistan zou durven uitspelen.

Men kan trouwens ook niet over het feit heen dat het bewind van de huidige president Najibullah nog lang niet is uitgeteld.

Zullen de gematigde Mudjahedin-leiders willen samenwerken met Najibullah en de Democratische Volkspartij (DVPA)? Kaboel dringt in elk geval sterk aan op zulke samenwerking en is bereid verregaande toegevingen te doen om tot een nationale verzoening te komen.

In „La Vie Internationale“ (Moskou, april 1988) verscheen hierover een „commentaar“: „De politiek van de nationale verzoening begon vanaf januari 1988 met de opschorting van de militaire activiteiten. De DVPA verklaarde zich bereid af te zien van het monopolie op de (staats-)macht. Tevens toonde ze zich bereid aan de oppositie een belangrijk aantal regeringsposten af te staan; een coalitieregering te vormen; kortom de macht te delen met de oppositie. Ook gewapende tegenstanders en zelfs de rebellenleiders in het buitenland, die verantwoordelijk waren voor de wapen- en munitiebevoorrading, komen ervoor in aanmerking“. ...

Bepaalde hervormingen werden aangebracht in het partijprogramma:

„Het activiteitenprogramma van de DVPA streeft naar de vooruitgang van het land door middel van brede democratische hervormingen“. Of zoals Najibullah het in zijn verslag stelde: „Onze revolutie is noch proletarisch, noch socialistisch en onze partij is - wat onze tegenstanders ook moge beweren - niet kommunistisch“. De conferentie waardeerde de intenties van de patriottisch gezinde geestelijkheid om een islamitische partij op te richten. Tevens schaarde zij zich achter de oprichting van een „boerenpartij“ en een

zogenaamd „burgerlijke partij“. De konferentie besloot dat „het bondgenootschap van de verschillende politieke krachten in het kader van een „National Patriottisch Front“ zou kunnen samenwerken.

De konferentie verzocht de gewapende oppositie de geschillen met vreedzame middelen bij te leggen. Aan de commandanten van de gewapende binnenlandse oppositie en van de formaties in het buitenland werd voorgesteld toe te treden tot de coalitie-organen van de staatsmacht en de administratie. Zij zouden ook een bepaalde vorm van autonomie behouden in de door hen gecontroleerde delen van Afghanistan.

Deze „toegevingen“ staan nu volop ter discussie. Men kan zich op dit moment afvragen of de gevoerde strategie en ordewoorden van de DVPA (in de strijd tegen de Mudjahedin) de volkse en islamitische tradities niet te veel gebruskeerd hebben en, zoals een rode lap op een stier, de Mudjahedin alleen maar gesterkt hebben in „hun bevrijdingsstrijd“. Deze laatsten ageerden net als de Spaanse volksmilities aan het begin van de 19e eeuw. Onder leiding van de meest reaktionaire kerk van het toenmalige Europa gingen deze milities de strijd aan

tegen de Franse bezetter. Niet alleen de bezetter, maar ook diens vreemde ideeëngoed (een bonapartistische versie van de vrijheden van de Franse Revolutie) werd met man en macht bekampt. Zou de situatie in Afghanistan er op dit moment niet anders uitzien, indien er na de staatsgreep van april '78 met deze argumenten rekening was gehouden?

De reacties van de Mudjahedin-leiders in Pesjavar op dit plan van nationale verzoening zijn onverzoenlijk afwijzend. En in het Westen gaat men er vanuit dat de dagen van Najibullah en zijn regime geteld zijn. Onder triomfhymnes en doodsreutels ziet men de Mudjahedin-troepen reeds Kaboel veroveren.

Maar structureel staat het regime van Najibullah er „relatief“ beter voor dan de verdeelde Mudjahedin-frakties. Relatief, want ook de DVPA was nooit een toonbeeld van eenheid. De interne moeilijkheden van de DVPA hebben na de staatsgreep eveneens bijgedragen tot de destabilisatie van Afghanistan. Als gevolg van de machtsstrijd en bloedige conflicten tussen de Khalq-fraktie (Volks-fraktie) en die van de Parcham („Vlag“) werd in '79 Taraki (van Parcham) vermoord door aanhangers van de Khalq-fraktie van Amin. Deze laatste zou op zijn beurt vlak na de

Sovjet-interventie gelijkwideerd worden.

Verdeeldheid langs de ene kant en versplintering langs de andere. De kleine Mudjahedin-groepen zijn de oorlog beu en willen naar huis. Tot hen zal de DVPA zich moeten richten met een vredesboodschap, een duidelijk gebaar van nationale verzoening.

Naast het voedselprobleem, de chaos en het vluchtelingenprobleem zal de restauratie van de waarden van de traditioneel patriarchale Afghaanse samenleving voor moeilijkheden zorgen. Sommige vrouwen, die het land ontvlucht waren, hebben tijdens 8 jaar ballingschap een andere wereld leren kennen. Of zij zonder morren zullen terugkeren naar die patriarchale samenleving, waar zij totaal rechteloos zijn, is zeer de vraag.

Na het internationaal akkoord lijkt de internationale opinie minder geïnteresseerd in het lot van de Afghanen. In dit zwaar verdeelde land staan de Afghanen voor een zeer moeilijke opgave. Snel zal blijken of men opnieuw een uitzichtloze strijd tegemoet gaat of men zal kiezen voor een nationale verzoening via diplomatieke weg.

J. De Brouwere

Boekbesprekingen

„Van vrouw tot vrouw,“

Susie Orbach en Luise Eichenbaum
Centraal thema in dit derde boek van dit auteurs-duo is de vriendschap tussen vrouwen. Er wordt ingegaan op verschillende gevoelens die in deze vriendschappen een rol spelen: genegenheid, verbondenheid, vertrouwen, het gemak en de vanzelfsprekendheid waarmee vrouwen elkaar in vertrouwen nemen, de intimiteit die ze delen. Ook gevoelens van afgunst, jaloezie en teleurstelling, eenzaamheid.
Uitgeverij Bert Bakker - 178 blz. - 495 fr.

„De ondergang van het denken“

Alain Finkielkraut
Een essay tegen het misbruik van de term „cultuur“, de verfoedering van onze culturele waarden waarin gepoogd wordt de historische wortels van deze ontwikkeling bloot te leggen.
Uitgeverij Contact - 138 blz. - 460 fr.

„Het marketing denkboek“

Maarten van Mesdag
Een praktisch boek, gericht tot praktijkmensen en geschreven door een man die met succes in een groot aantal landen marketing heeft bedreven.
Veen, uitgevers - 249 blz. - 650 fr.

„De nacht achterna“

Beryl Markham
Een boeiende autobiografie van Beryl Markham waarin ze een aantal periodes uit haar bewogen leven beschrijft. Als klein meisje verhuist ze van Engeland naar Kenia waar haar vader renpaarden fokt. Ze haalt haar vliegbravet en doet de wereld versted staan door als eerste vrouw in haar eentje de Atlantische Oceaan over te vliegen.
Een heel vlot en aangenaam geschreven verhaal verschenen in de reeks „Op Schrijvers Voeten“.
Veen, uitgevers - 318 blz. - 595 fr.

„Een onvoltooide reis“

Shiva Naipaul
De laatste woorden in dit boek vormen de laatste zin die de schrijver op papier kon zetten. Hij overleed voor hij zijn verhaal over zijn Australische reis kon afmaken. Hij begon zijn reis in Sri Lanka waar hij het begin van de Tamil-vervolgving meemaakte. Hij schrijft er even voorzichtig en afgewogen over als over de aboriginals van Australië, het India van de Nehru's en de Ghandi's waar de andere stukken in dit boek over gaan.
Veen uitgevers, Op Schrijvers Voeten - 127 blz. - 495 Fr.

„Annagramma“

Lorrie Moore
Een verhaal over de eenzaamheid van een jonge vrouw die ze in gesprekken met haar imaginaire vriendin, door een stroom van cynische woordgrapjes probeert weg te praten en op die manier probeert zich in het leven staande te houden.
Uitgeverij Bert Bakker - 229 blz. - 695 Fr.

Internationaal

PLO - Palestijnen

Het Informatie- en Verbindingsbureau van de PLO te Brussel heeft naar aanleiding van de top Reagan-Gorbatsjov (Moskou, 29/5) een verklaring overhandigd aan de VS- en USSR-ambassade te Brussel. Bij hoogdringendheid werd gevraagd te ijveren voor de bijeenroeping van een internationale bijeenkomst waarop de PLO als rechtmatig vertegenwoordiger van het Palestijnse volk zou worden uitgenodigd. In het kader van de „regionale problemen“ werd gevraagd aandacht te besteden aan „het Palestijnse vraagstuk“ en de Palestijnse bevolking te beschermen tegen de misdaden van de Israëlische bezettingsmacht. De oprichting van een onafhankelijke Palestijnse staat en zelfbeschikkingsrecht zijn fundamentele voorwaarden om tot vrede te komen in de regio.

Amnesty International - Birma

In de jaren 50 kwamen heel wat Indische Bengali's naar Birma om er als illegaal arbeider aan werk te geraken. Velen werden opgesloten, samen met Bengali's van Birmaanse afkomst, die helemaal niets misdaan hadden. Na onderhandelingen werden de Indische gevangenen naar huis gestuurd, Nabi Husain en Nur Mohamed werden echte vergeten. Beiden zitten reeds meer dan 30 jaar in de gevangenis zonder enige vorm van proces. De gevangenen werden „geadopteerd“ door Amnesty International, afd. Gent. Enkele dagen geleden kregen zij bericht dat enkele gevangenen uit de Insein-gevangenis in Birma vrijgelaten waren. Op dit moment wordt onderzocht of Nai Husain en Nur Mohamed tot de vrijgelatenen behoren.

Marokko - Sahara

Acht volksvertegenwoordigers van 6 partijen (CVP, SP, VU, AGALAV, ECOLO en PS) hebben een voorstel van resolutie ingediend waarin de Belgische regering wordt verzocht steun te verlenen aan een plan van de UNO en de OAS voor de Westelijke Sahara. Zo zou België zich positief uitspreken over een referendum, waardoor het Saharaanse volk zijn zelfbeschikkingsrecht kan opeisen. Tevens werd stopzetting bepleit van wapenleveringen aan Marokko tijdens de conflicten en verhoging van de steun aan het Saharaanse volk.

De afgevaardigden van 62 nationale en 23 internationale jeugdorganisaties namen te Pyongyang (Noord-Korea) deel aan de voorbereidende vergadering van het Xille Wereldjeugdfestival dat daar in 1989 zal plaats hebben.

Kernwapens uit Zeebrugge - Betoging 21/5

In het centrum van Brugge werd op initiatief van Cactus'80 betoogd tegen de bezoeken van atoomduikboten in Zeebrugge. Volgens de actievoerders, gesteund door o.a. de Nederlandse polemoloog H. Tromp en VAKA-voorzitter H. Ongena, brengt de aanwezigheid van schepen met kernreactoren en/of kernwapens een onaanvaardbaar veiligheidsrisiko mee voor de brede Brugse regio en bevolking. Cactus '80 kante zich ook scherp tegen de door de NAVO voorgestelde plaatsing van kernwapens op schepen „ter compensatie“ van het verdwijnen van de INF-wapens op het Europese vasteland.

Vredeskaart

Binnenkort brengt de Vlaamse Vredesuniversiteit (VVU) een uniek naslagwerk uit over de 24 voornaamste vredesorganisaties in Vlaanderen. Bestellen kan voor 165 fr. (België) en 195 fr. (Nederland) op rekeningnummer 000-0002691-72 van de VVU, Guinardstraat 8, 9000 Gent, (091) 25 58 74.

Theater (Latijns-Amerika)

Theatergroep KOELIS brengt met haar laatste produktie „Gamines“, Kinderen van de straat een aangrijpende voorstelling voor jongeren van 13 tot 17 jaar.

Het is een boeiend verhaal over 3 straatkinderen in Latijns-Amerika die moeten knokken om te overleven in een harde samenleving.

Voor meer informatie: Theater Koelis - SAGO, Lange Lozanastraat 14, 2018 Antwerpen, (03) 237 56 30.

Nationaal

Medische Werkgroep tegen Atoomwapens

Op 5 augustus 1988 is het precies 25 jaar geleden dat de drie grootste kernmachten van dat ogenblik, de V.S., Groot-Brittannië en de USSR het Partieel Teststopverdrag ondertekenden. Dit verdrag was heel belangrijk omdat het de ondertekenaars ertoe verbond om voortaan geen kernproeven in de atmosfeer meer te verrichten.

Om dit verdrag te herdenken organiseren de Benelux-afdelingen van de „Internationale Vereniging van Artsen ter Preventie van een Kernoorlog“ (IPPNW) op zaterdag 6 augustus van 10.30 u. tot 13 u. een COLLOQUIUM onder de titel „De noodzaak van een Algemeen Teststopverdrag - 25 jaar na het Partieel Teststopverdrag“.

Dit colloquium kadert in de wereldwijde „Cease-Fire '88“-campagne van IPPNW. Plaats: Centrum voor Internationale Verenigingen, Washingtonstraat 40, 1050 Brussel.

Inlichtingen: M.W.T.A., Martelaarsplein 21, 1000 Brussel, (02) 218 71 09.

VMT

vlaams
marxistisch
tijdschrift

21ste jaargang nr. 4: Van Thatcher naar Kinnock? Dialoog Apostel - Schillebeeckx. Economische positie van de vrouw. Uiterst rechts omstreeks W.O.II.

Abonnement: 550 fr. op ASLK 001-0867697-11 van Masereelfonds, Tweebruggenstraat 13, 9000 Gent.
Los nummer: 150 fr.

VMT

LWA

Beeldbuis- demokratie

We zijn in een wereld terechtgekomen die we de „beeldbuisdemokratie” zouden kunnen noemen. Willen of niet krijgen de kijkers steeds meer verwarrende informatie opgedrongen, overgoten met een publicitair sausje.

Naast wat we al uit onze buurlanden ontvangen gaan we, met de aangekondigde Vlaamse reclame T.V. verder in die richting. De Australische mediamaat Murdoch zal er in 1989 met zijn twee nieuwe satellietzenders nog een schepje bij doen. De Britse krantenkoning Maxwell wil een gelijkaardige operatie in de krantenwereld uitvoeren. Kritische journalistiek wordt dus met de dag meer in de hoek gedrongen. Gegeerders en grote politieke partijen blijken zich over dit alles geen zorgen te maken. Neen, ze spelen het spelletje mee en openen de weg voor diegenen die er heel veel centen kunnen tegen aangooien. Hun enige zorg is dan toch maar persoonlijk op de beeldbuis of met een fotootje in de krant te kunnen verschijnen, ook al heeft de gewone man daar geen boodschap aan.

Voor de media: pers, radio en T.V. is het binnenruiven van advertenties meestal de hoofdzaak geworden. De kijker, de lezer kan dan maar de prooi worden waarop gejaagd wordt om de consumptie en... meteen de winst op te drijven. De bekommernis voor vrede en ontwapening is bijna verdwenen.

Vertegenwoordigers van de openbare opinie, die zich tegen de overheid kritisch opstellende organisaties zoals o.a. de vredesbeweging komen in deze jungle zelden of niet aan bod. Ook al bracht deze laatste meermaals honderdduizenden mensen in beweging, zij kreeg nooit de kans om haar standpunten op de beeldbuis te verantwoorden. Als je hen moet geloven hebben vredesgedachten geen nieuwswaarde. Het wordt dus ook tijd dat we er bewust van worden dat we in een gevaarlijke draaimolen terecht gekomen zijn.

Voor al diegenen voor wie democratie, vrede en ontwapening een belangrijke zorg zijn moet ook de strijd voor de informatie een belangrijke zorg zijn. En niet alleen met woorden.

Een tijdschrift als VREDE, moet dus meer dan ooit op zijn lezers kunnen rekenen. Vandaar de noodzaak nieuwe abonnees te winnen voor VREDE. Ook de storting van een bijdrage in het VREDESFONDS of een bestendige opdracht bij de financiële instelling zijn belangrijke bijdragen in onze wervingscampagne.

Mogen we ook op jouw medewerking rekenen?

MERCURIUS-SPAREN of ... hoe steun ik VREDE vzw zonder zelf één frank te verliezen!!!

We willen graag nog eens uw aandacht vestigen op de originele en eenvoudige spaarformule die de kans biedt aan projecten en organisaties hun financiële werkingsbasis op punt te houden.

De A.S.L.K. biedt, in samenwerking met vzw Mercurius, 0,6% bonus extra op het spaargeld van de E.S.-spaarders die intekenen op Mercurius-Sparen.

Die extra bonus geeft de A.S.L.K. alleen aan organisaties die door de projectcommissie van vzw Mercurius goedgekeurd zijn. Individuen kunnen er geen aanspraak op maken. De bedoeling van die extra bonus is maatschappelijk waardevolle organisaties steunen.

Aan Mercurius-Sparen doen is kiezen voor bewust sparen terwijl het de spaarder zelf niets kost.

We doen dus een extra oproep tot alle houders van een E.S.-rekening om een

intekenformulier voor Mercurius-Sparen in te vullen ten voordele van Vrede vzw. Het formulier is verschenen in het mei-nummer van Vrede maar kan ook los verkregen worden op het secretariaat in de Knokkestraat 44, 9000 Gent, tel. (091) 21 18 39.

Het spaarsysteem staat open voor iedereen en is niet gebonden aan een of ander lidmaatschap of abonnement. Het is wel een formule die alleen geldt voor de E.S.-rekening (035-...) bij de ASLK.

Wij hopen op u om aan te sluiten bij deze eenvoudige, voor ons zeer belangrijke, spaarformule die de mogelijkheid biedt VREDE vzw te steunen zonder dat u er zelf iets bij verliest. Wij doen een oproep om deze spaarformule ook bij uw familieleden, vrienden en kennissen bekend te maken.

Vredesfonds

B.L. Wilrijk: 2 x 100; M.R. Oostende: 2 x 150; F.L. Gent: 2 x 500; D.S.A. Oostende: 2 x 100; P.K. Wilrijk: 75; V.H. Oostende: 2 x 100; G.J. Nieuwerkerken: 2 x 100; N.S. Zemst: 2 x 200; B.H. Antwerpen: 2 x 500; M.-C. Roesselare: 2 x 100; V.Z.F. Bornem: 2 x 100; F.E. Oostende: 2 x 150; V.V.F. Gent: 2 x 50; L.E. Oostende: 2 x 100; D.R.W.'s Gravenwezel: 2 x 250; F.D. Zedelgem: 2 x 100; D.W. Brugge: 2 x 250; C.M. Bredene: 2 x 100; V.P. Maldegem: 2 x 200; M.E. Gent: 2 x 100; W.W. Kortrijk: 2 x 100; D.C. Gent: 2 x 100; V.M. Gent: 2 x 100; T.M. Brussel: 2 x 200; E.J. Gent: 2 x 50; C.J. Oostakker: 2 x 100; T.M. Zwalm: 2 x 500; D.E. Brugge: 2 x 100; C.A. Brugge: 2 x 100; V.A. Gent: 2 x 100; D.J. Blankenberge: 2 x 100; N.R. Keerbergen: 2 x 250; L.V. Antwerpen: 2 x 200; E.V.H. Zemst: 2 x 300; J.D.L. Aalst: 2 x 100; M.V. De Pinte: 2 x 200; U.C. Oostkamp: 2 x 100; D.S.H. Brugge: 2 x 100; V.J. Antwerpen: 2 x 100; V.R. Ranst: 2 x 100; V.L. Gentbrugge: 2 x 100; V.C. St.-Niklaas: 2 x 100; R.G. Kortrijk: 2 x 100; D.E. Veldegem: 2 x 100; D.E. Wilrijk: 2 x 50; D.A. Oostende: 2 x 50; E.V. Antwerpen: 2 x 500; L.V. Brugge: 2 x 100; B.D. Gent: 2 x 200; L.M. Drongen: 2 x 500; L.E.W. Mechelen: 2 x 100; F.V.L. Gent: 2 x 250; V.J. Harelbeke: 2 x 200; B.L. Kortrijk-Heule: 2 x 200; R.W. Brugge: 2 x 50; V.C.J. Antwerpen: 2 x 100; D.S.-P. Aalst: 2 x 100; B.P. Oostende: 2 x 200; L.A. Gentbrugge: 2 x 100; L.K. Gentbrugge: 2 x 100; G.J. Hoevenen: 2 x 100; D.G.-D.C. St.-Martens-Latem: 2 x 500; D.-D. Kortrijk: 2 x 200; V.M. Gent: 2 x 250; D.M. Gentbrugge: 2 x 100; M.A. Dilbeek: 2 x 200; D.-C.F. Marks: 2 x 100; T.P. Grimbergen: 2 x 1.000; W.W. Ruiselede: 2 x 500; M.L. Ekeren: 1.000; M.L.D. Oostende: 100; C.J. Zoersel: 100; A.B. Brussel: 500; J.P. Bredene: 100; B. St.-Amandsberg: 200; M.M. Deurne: 250; D.M.S. Brussel: 1.800. Totaal: 27.525 frank.

Najaarscampagne

Het is een publiek geheim dat tijdschriften die niet kunnen rekenen op sponsoring via dik betaalde reclame een constant overlevingsgevecht moeten leveren.

Dat geldt ook al geruime tijd voor VREDE. Toch houdt VREDE het al ruim 31 jaar vol, dankzij de permanente steun van de trouwe lezers en dankzij de belangloze inzet van de medewerkers.

Omdat wij ervan overtuigd blijven dat VREDE een specifieke plaats inneemt in het tijdschriftenaanbod in Vlaanderen willen wij volharden in „het kwade” en voorzien wij voor het najaar 1988 en het voorjaar 1989 een speciale promotiecampagne voor VREDE.

Wat het concreet wordt zal in het septembernummer van VREDE uitgebreid uit de doeken gedaan worden.

Wat nu al vast staat is dat we ook op u, lezer, een beroep zullen doen ... maar uw inspanning zal niet onbeloofd blijven!

Houd daarom nu al een lijstje bij met adressen van mensen uit uw omgeving die u als potentiële VREDE-lezer ziet.

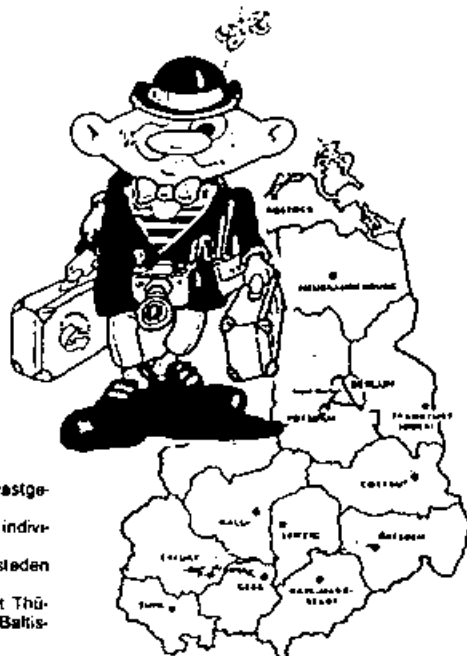
Wij stellen nu al proefnummers ter beschikking voor kandidaat-lezers waarvan u denkt dat die nu direct moeten aangeschreven worden.

Wij hopen op uw medewerking en houden u op de hoogte!!!

reisdoel

Duitse
Demokratische
Republiek

REISEBÜRO
der Deutschen
Demokratischen Republik

DE DDR BLIJFT EEN INTERESSANT TOERISTENLAND

WIJ VERZORGEN UW GROEPSREI- ZEN OF INDIVIDUELE REIZEN !

- Themareizen met vertrek vanuit Berlijn op vastgestelde data
- Uw hotelreservatie in de diverse steden voor individuele reizen per wagen, trein of vliegtuig
- Uw campingreservaties in de belangrijkste steden van de DDR
- Vakantieverblijven in het Harzgebied, het Thüringerwoud, de Saksische Schweiz en aan de Baltische Zee.

INLICHTINGEN & RESERVATIE

VOLKSTOERISME - Maurice Lemonnierlaan 117 - 1000 BRUSSEL - ☎ (02) 512 86 12

GAKKO

VOORTAAN ÉÉN BEDRIJF:

MARNIX/GAKKO

St.-Pietersnieuwstraat 107 9000 Gent

MARNIX: *Wetenschappelijke en literaire boekhandel
Penguin shop
Modern antiekvariaat
Bestelafdeling*

GAKKO: *Zelfbediening in papierwaren
Fotocopies
Pasfoto's
Labo's en toebehoren*

Doorlopend geopend van 8 u 30 tot 18 u.
Maandag: tot 20 u.
Zaterdag: gesloten

☎ (091) 25 10 92

↳ **WARIBURG**

↳ **BARKAS**

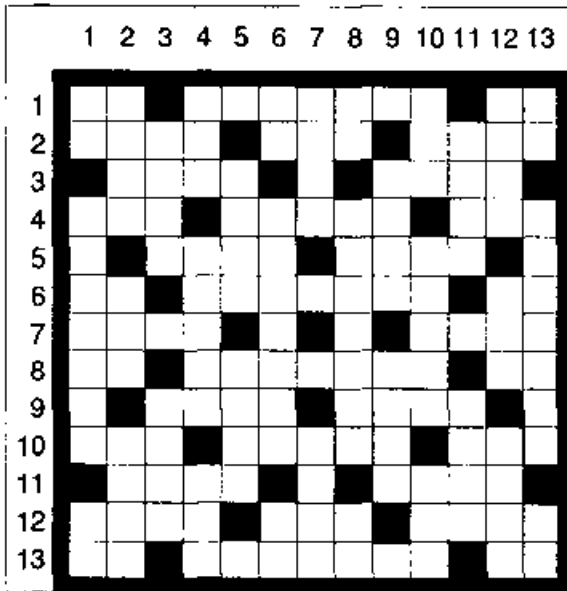
Coöperatieve vennootschap

GARAGE JUVA

Jules De Saint Genoisstraat 31 - 9219 Gentbrugge
Import & Export

Okkaziewagens
Alle herstellingen Mechaniek & Koetswerk
Depannage
Restaurants van Old Timers

☎ (091) 31 46 70
BTW 428.237.083
Kredietbank 442-1022351-01
H.R.G. 142.769

Horizontaal:

1. Antimonium - Amerikaans mil. deskundige (Vrede mei '88) - legt 'n kip; 2. Door Pinochet vermoord zanger - verstandig persoon - de ... spitsen; 3. Uitsnijding in jurk - de Germaanse goden; 4. Kortelings - beneden - Europees land; 5. Schiereiland in de SU - plakband; 6. Spil - toiletzalf - getij; 7. Indianenvolk in M.-Amerika - wier; 8. Boven - stad in Nederland - rund; 9. Lelie-achtige plant - kleur; 10. Graad bij judo - niet fatsoenlijk - metaal; 11. Stuk hout - koning; 12. Voorn. v. zanger vert. 1 - kunststof - landelijke gemeente; 13. T.gedachtenis - één v.d. zes v. Sharpeville (Vrede mei '88) - Franse firmavorm.

Vertikaal:

1. Lid v.d. Jezuïetenorde - Amerik. zanger (Love on the rocks) - nikkel; 2. SPD-deskundige v. defensie-probl. (Vrede mei '88) - vruchtennat - levenslucht; 3. Scherp geformuleerd - tegen; 4. Bitter vocht - witte halfedelsteen - boom; 5. Alleenzang - plant met sterke reuk; 6. Soort godsdienst - naar 'n model vervaardigen - paardekracht; 7. Akker - verdedigingsalliantie; 8. Uitroep

v. pijn - uitstalling - cerium; 9. Stad in Roemenië - beroep; 10. Eiland tus. Athene en Rodos - Amerik. poolreiziger - berg op Kreta; 11. Aanlegplaats - uitgedorste haimen; 12. Bijnaam v. Franse 2-pk - eigen ik - v.e. bep. Europ. eiland; 13. Binnen - Amerik. zanger (Vrede mei '88) - familied.

N.B.: de ij telt voor één letter.

Oplossing: mei-juni '88

O	N	T	W	A	P	E	N	I	N	G	-	O
V	I	S	-	O	-	B	R	I	-	V	-	G
R	S	S	-	T	G	O	O	S	-	R	-	A
W	K	M	-	A	-	Z	I	E	-	S	-	W
I	N	N	-	O	-	Z	I	E	-	S	-	W
N	B	E	-	N	-	T	O	P	-	I	-	E
I	N	G	-	E	-	N	-	T	O	P	-	I
-	A	D	-	O	-	P	-	I	-	E	-	V

In de opgave van onze mei-junipuzzel was spijtig genoeg een storende fout geslopen. Bij het invullen van hor. 3 kikker (vors) kon men onmogelijk een houten kom (nap) bekomen. Bijgevolg moeten we de oplossingen met zowel nap als nar goed rekenen. En ook amine en amide waren beide goed.

De inzending van volgende deelnemers werd als correct geteoerd:

M. Demeyere, Marke (sorry voor het bezorgen van zoveel „kopbrekens”); R. Giesberts, Neerharen; P. Antoine, Deurne; A. Dierick, Kontich; J. Lemey, Tielt; G. Frederix, Gellik; M. Willems, Hasselt; P. Decoster, Deurne; R. Syts, Gent.

Uit de juiste oplossingen werden de volgende winnaars getrokken: M. Demeyere - Marke; J. Lemey - Tielt.

Stuur de oplossing van de huidige puzzel vóór 15 augustus '88 aan Leo Oostvogels, Oude Heirbaan 143, 3760 Lanaken.

1/4 eeuw geleden in Vrede**25 jaar geleden in Vrede**

De speciale vertegenwoordiger van de President van de Verenigde Staten en deze van de eerste minister van het Verenigd Koninkrijk de heer W. Averell Harriman, onderstaatssecretaris voor politieke zaken van de Verenigde Staten, en Lord Hailsham, Lord-voorzitter van de Raad en Minister van Wetenschappen van het Verenigd Koninkrijk hebben zich op 14 juli samen met hun raadgevers naar Moskou begeven. De Heer Harriman en Lord Hailsham werden ontvangen door N.S. Chroetsjov, voorzitter van de Ministeraad van de USSR. ... De discussies verliepen in een zakelijke en hartelijke sfeer. Een akkoord werd afgesloten in

verband met de tekst van een verdrag waarbij de kernproeven in de dampkring, in de cosmische ruimte en onder water werden verboden. ... Het verdrag werd op 25 juli door de Heren A.A. Gromiko en Harriman en Lord Hailsham ondertekend. (Het gemeenschappelijk communiqué: een eerste belangrijke stap voorwaarts naar de vermindering van de internationale spanning)

Het verdrag over de stop van de kernproeven (...) is van groot belang. Zeer zeker vooreerst omdat het een einde stelt aan de bezaedeling van de dampkring en aan de zeer nadelige gevolgen

die deze pollutie vroeg of laat, onmiddellijk of uitgesteld voor de gezondheid en de toekomst van de mensheid moest meebrengen. Maar ook, we durven bijna zeggen vooral, omdat het een verandering aanduidt van de wijze waarop de vraagstukken worden aangepakt. (...) En wanneer die nieuwe geest blijft voortbestaan, dan wordt het gemakkelijker ook andere en meer ingewikkelde vraagstukken ten berde te brengen met de wil de oplossing ervan een goed stuk wegs voorwaarts te brengen. (...) (het daghet)

(Vrede, augustus 1963)

gentse

offsetdrukkerij

Pijndersstraat 28

goff

9000 GENT

- Affiches
- Brochures
- Tijdschriften
- Boeken
- Omslagen, Briefhoofden...

Snelle en verzorgde afwerking !

Tel. (091) 25 02 59

ELECTROS SKOORT 3 MAAL**KWALITEIT**alleen grote merken : PHILIPS - AEG - ACFG -
BAUKNECHT - ELECTROLUX - TOSHIBA**PRIJS**

de laagste prijzen voor elektrische huishoudtoestellen

SERVICEeigen gespecialiseerde technische dienst,
gegarandeerde herstelling van alle merken.Kleuren-TV
HiFi & Stereo
Huishoudtoestellen**Electros**de speciaalzaak
aan het stadhuis
van Oostende
059/50.38.23

„VOOR UW VOLGENDE REIS NAAR HET BUITENLAND”

**TOURAL - SUNAIR - SUNSNACKX - EUROJET -
ALL AIR - enz.**

één adres

Reisagentschap **BELGATOURIST**

Schildknaapstraat 61 - 1000 BRUSSEL - ☎ (02) 513 43 32 / 511 28 98

Vergun. 1106 cat. A

„Van utopie naar optie”

Johan Niezing

Sociale verdediging als logisch alternatief.

Prof. J. Niezing, polemoloog, presenteert in zijn laatste boek een model van sociale verdediging. Onder sociale verdediging verstaat hij een afschrikkingssysteem dat berust op het vermogen van een bevolking zich op geweldloze manier te verzetten tegen aantasting van haar vrijheden. Alleen het uitbouwen van een dergelijke vorm van verdediging kan volgens hem het voortbestaan van de mensheid veilig stellen.

Uitgeverij Epo - 165 blz. - 595 fr.

„De barbaren, migranten en racisme in de Belgische politiek”

verschillende auteurs

Met het doel het fenomeen „racisme” naar buiten én ter discussie te brengen analyseren de auteurs het antwoord van de verschillende politieke families in België op het opkomend racisme de laatste tien jaar. Aan de hand van feiten, verklaringen, publikaties ... tonen de auteurs aan dat het activisme van extreemrechtse groeperingen de Belgische partijen meesleurt op „de gevaarlijke hellingen van de xenofobie”. Zij komen tot de bevinding dat het racisme niet alleen de burgerlijke partijen binnendringt maar ook de linkse beweging dreigt aan te vreten. Ook de bindingen van de pleitbezorgers van een „nieuwe orde” met verschillende politiediensten, de NAVO, de dienstverlening van extreem aan traditioneel rechts enz. worden op een degelijke manier in dit boek behandeld. Een aanrader voor wie zich terecht zorgen maakt over de extreem-rechtse tendenzen in België en hopelijk een bijdrage tot een positiever integratiebeleid.

Uitgeverij Epo/Halt/Celsius - 180 blz.

„10 jaar revolutie in Kongo. De strijd van Patrice Lumumba en Pierre Mulele”

Ludo Martens

Na de moord op Lumumba ontketende Pierre Mulele in 1963 een volksopstand tegen het neokolonialisme dat zich van het pas onafhankelijke Kongo meester had gemaakt. Het boek is een biografie van Pierre Mulele waarin het leven, denken en werken van Mulele gereconstrueerd wordt van zijn geboorte tot zijn geweldadige dood, een laffe en gruwelijke moord gepleegd door het Mobutu-regi-

me. Een degelijk gedocumenteerd relaas over het maquis dat Mulele oprichtte in Kwilu-Kwango in 1963 en dat tot augustus '68 bleef voortbestaan.

Uitgeverij Epo - 412 blz. - 698 fr.

„De Bende”

Paul Ponsaers - Gilbert Dupont

Sinds 1982 voeren de auteurs, respectievelijk dokter in de criminologie - journalist „La Dernière Heure”, een minitieuus onderzoek naar de beruchte „Bende van Nijvel”. Ze volgen de gerechtelijke speurders langs de verschillende sporen: de „filiale boraine”, de bende De Staerke, extreem rechts, misdadigersmilieus, ex-rijkswachters ... Het resultaat is een interessante verzameling nooit eerder gepubliceerde informatie, documenten en foto's.

Uitgeverij Epo - 307 blz. - 598 fr.

„De slag om de mijnen”

Jan Grauwels, Luc Cieters, Hugo Franssen

De slag om de mijnen is een vlot geschreven en interessant relaas van de strijd die de Limburgse mijnwerkers de laatste jaren gevoerd hebben voor het behoud van de mijnen, tegen werkloosheid ...

Een verhelderende compilatie van gesprekken, getuigenissen, onderzoekswerk op een overzichtelijke manier gepresenteerd.

Uitgeverij Epo - 167 blz. - 550 fr.

„Duet Pathétique”

Sophie en Joop Citroen

Meer dan veertig jaar na het einde van WO II besloot Sophie Citroen haar ervaringen als Joodse onderduikster in bezet Nederland op te tekenen. Het wordt een relaas van angsten, vreemde en avontuurlijke gebeurtenissen die zij vijf jaar lang meemaakte, gescheiden van haar man, die in het concentratiekamp zat, en haar kind, dat bij vreemden was ondergebracht. Toen zijn vrouw haar ervaringen begon op te schrijven ontstond bij Joop Citroen de nood om ook „zijn verhaal” over deze episode vast te leggen. Hij beschrijft sober en aangrijpend het kampleven in Vucht en Auschwitz, de samenhangigheid binnen het zogenoemd Philipscommando, de bevrijding door de Russen en hereniging met vrouw en kind. Een meeslepend verhaal dat bij de oorlogsgeneratie wellicht heel veel herinneringen zal oproepen en dat voor jongeren kan bijdragen tot het begrijpen van wat ouders en grootouders hebben meegemaakt.

Veen, uitgevers - 260 blz. - 695 fr.

„In het labrynt”

John David Morley

Een Duitse zakenman, Joseph Pallehner, verdiende tijdens de tweede wereldoorlog geld met de levering van het ijzer voor de rails naar concentratiekampen. Vlak na de oorlog wordt hij opgepakt en naar Dachau gebracht vanwaar hij overgeplaatst wordt naar de Leopoldgevangenis in het oosten van Tsjechoslovakije en veroordeeld tot zes jaar gevangenschap. Morley beschrijft het moreel ontwaken van Pallehner.

Veen, uitgevers - 260 blz. - 695 fr.

„Vreedzaam leren spreken over vrede”

Bert Goedhart

De auteur noemt zijn boek een „werkboek” dat bedoelt mensen weer met elkaar in gesprek te laten komen over vrede.

Prof. Goedhart is hoogleraar praktische theologie en pastorale psychologie in Brussel en wil met zijn boek een bijdrage leveren tot methodes en technieken om mensen te laten dialogeren over vrede, omwille van die vrede.

Uitgeverij Ten Have - 98 blz. - 17,50 fl.

„Kinderen van één vader”

Elias Chacour

De auteur, Palestijn met Israëliësch staatsburgerschap, vertelt hoe zijn leven en dat van zijn familie veranderde toen zij samen met miljoenen andere Palestijnen in 1948 uit hun huizen verdreven werden. Hij leerde op jonge leeftijd het geweld kennen dat velen het leven kostte. Later, onder invloed van zijn diep geloof als priester en de verzoenende houding van zijn vader, blijft hij zoeken naar een vreedzame toekomst voor Joden en Palestijnen. Het kost hem ontzettend veel moeite zijn verontwaardiging te bedwingen maar blijft zijn hoop stellen op een dialoog tussen Palestijnen en Joden.

Uitgeverij BijEEN - 208 blz. - 495 fr.

„Ruimte voor vrouwen”

Marilyn French

Het verhaal in deze roman volgt het leven van Mira Ward op de voet, van haar jeugd waarin zij de beperkingen leert kennen waarmee vrouwen moeten leven en van haar volwassen worden in een kleinburgerlijk milieu in de jaren vijftig tot en met de jaren zeventig wanneer Mira gaat studeren aan de Harvard universiteit. Een verhaal waarin veel vrouwen zichzelf zullen herkennen.

Veen, uitg. - 546 blz. - pocket - 295 fr.

● Het is uiteraard een positief bericht. De V.S. gaat de kerncentrale bij Shoreham in de staat New York sluiten nog voor ze ooit in gebruik genomen werd. De kostprijs van deze centrale van 800 megawatt was tot 5,3 miljard dollar opgelopen en zo de duurste van de V.S. Maar Shoreham ligt slechts op 120 km. van New York en er kwam nooit een exploitatievergunning omdat de overheid weigerde mee te werken aan een evacuatieplan. De staat New York gaat nu de centrale overnemen voor een symbolische dollar. Om het elektriciteitsbedrijf toe te laten zijn gigantische schuldenlast te overbruggen worden haar nu belangrijke belastingverminderingen toegestaan en mag zij de elektriciteitstarieven met vijf procent verhogen. Het wordt dus eens te meer de verbruiker die de gebroken potten betaalt van een kortzichtige politiek.

● Met 1,8 procent werklozen staat Noorwegen, één van de laagste binnen de landen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling er goed voor. Naar onze mening althans. Enkele Noorse ekonomen, o.m. O. Magnussen van de Noorse werkgeversorganisatie en bankanalist T. Varran zijn een andere mening toegedaan. Zij spreken van overtewerkstelling ... Volgens deze heren moet de Noorse werkloosheid toenemen, wil de economie meer flexibel en competitief worden. Zij pleiten dus voor een werkloosheidsgraad van 2,5 tot 3 procent en een excessieve vermindering van de vraag naar arbeid. Diegenen die denken dat de economie in dienst van de mens moet staan zullen hier zeker raar bij opkijken.

● De Algerijnse internationaal Rabah Madjer werd, als derde buitenlandse speler aangekocht door Inter Milaan, met een kontrakt van drie speelseizoenen. Met de transfer is zo maar eventjes een bedrag van circa 144 miljoen Bfr. gemoeid. Wat heeft zulks met sport nog te maken?

● De aanstelling op 11 mei van de socialist Michel Rocard tot eerste minister van President Mitterrand ging gepaard met een vreugdeschot. Het ging hier echter om een nieuwe kernontploffing op het eiland Muroroa. De kost van dergelijke operatie bedraagt ongeveer zeshonderd miljoen Bfr. of ... het jaarlijks

budget van een gemeente van 30.000 inwoners dat in rook opging.

● Begin mei vernam de Italiaanse actrice Monica Vitti via de nochtans gezaghebbende Franse krant „Le Monde“ dat ze overleden was. De redactie had namelijk, zonder de informatie na te trekken, een telefonisch bericht in haar blad opgenomen. Over informatie gesproken.

● Tijdens verkiezingen in het kanton Thurgovie in Oost-Zwitserland veroverde een nieuwe politieke partij tien van de honderddertig zetels. Tijdens de vorig jaar gehouden nationale verkiezingen was deze er ook reeds in gelukt twee zetels van volksvertegenwoordiger te bemachtigen. Het gaat hier om de automobilistenpartij die zich meteen tegen de groenen en burgerlijke partijen wil afzetten. En wij die dachten dat de Zwitsers ernstige mensen waren ...

● De Amerikaanse ambassadeur in Panama Arthur Davis is kwaad omdat zijn Westeuropese bondgenoten onvoldoende steun verlenen bij de V.S.-campagne tegen generaal Noriega. Enkel Japan volgt de V.S. gedwee in de door haar ingezette boycot operaties. Toen de Franse ambassadeur en diplomaten van alle EG-landen deelnamen aan de plechtigheden bij de aanstelling van President Solis Palma was de maat voor Mister Davis vol. Symbolische represailles werden meteen uitgedokterd. De echtgenoten van de hogergenoemde diplomaten werden meteen geschrapt van de lijst van uitgenodigden op de Amerikaanse ambassade.

● De Hondurese kolonel Rigoberte Regalado Lara, gewezen ambassadeur in Panama werd te Miami aangehouden in bezit van een koffer met 11 kg cocaïne. Hij kwam uit Tegucigalpa, de hoofdstad van Honduras, waar hij was teruggeroepen na de afzetting van de Panamense President Delvalle door Noriega. In de VS zal men dan toch moeten geloven dat men het niet van zijn vrienden moet hebben.

● Een ander uit de vele schandalen waarvan er nu en dan een aan de oppervlakte komt is dit van Werner Nachmann die tijdens drieëntwintig jaar voorzitter was van de Centrale Raad van de Duitse Joden. Volgens zijn opvolger Heinz Galins-

ki, die de zaak ontdekte, zouden zo wat zeshonderd miljoen Bfr. verdwenen zijn. Het mechanisme van de afrogtelarij was eenvoudig. Nachmann die beheerder was van de Claims Conference, een organisatie dat na de oorlog gevormd was om met de federale regering te onderhandelen voor de hersteinbetalingen aan de Joden die slachtoffers werden van het nazisme. Tussen 1980 en 1987 werden zo aan de Centrale Raad van de Duitse Joden een bedrag overgemaakt van 400 miljoen mark. Gezien Nachmann alleen over de handtekening beschikte van het fonds was er ook geen controle terzake. De belanghebbenden ontvingen wel de schadevergoeding, 5000 mark per persoon, maar de intresten bleven in de zak van Nachmann steken. Om u te zeggen dat in de beste families zwarte schapen zitten.

● Het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden heeft, na de senaat, zijn fiat gegeven aan een wet die Amerikaanse radio-actief besmette oudstrijders in aanmerking laat komen voor een schadeloosstelling door de overheid. Het gaat hier om veteranen die tussen augustus 1945 en juli 1946 dienden bij de V.S.-bezettingsmacht in de door atombommen gebombardeerde Japanse steden Hiroshima en Nagasaki, of die bij atoomtesten aan straling blootstonden. Het is vanzelfsprekend nooit te laat om goed te doen maar de vraag is hoeveel veteranen hier vandaag nog in aanmerking voor komen?

● „Laat je niet zo doen, je nam dan wel een verkeerde beslissing met nare gevolgen (sic) maar de sterren zijn je dezer dagen absoluut niet gunstig gezind.“ Je herkent ze wel, de dagelijks in je krant opduikende horoscopen. Wel, voor wie het nog niet mocht weten, Nancy Reagan gelooft in die dierenriem-nonsens. Ze raadpleegt veelvuldig een bevriend astrologe en laat regelmatig het reisschema van haar echtgenoot daardoor in grote mate bepalen. Sorry Ronnie, vandaag kan je Michail G. niet ontvangen, Jupiter staat verkeerd, weet je wel. Deze onthulling, die in de VS voor de nodige hilariteit zorgde, is afkomstig van oud Minister van Financiën en oud-stafchef van het Witte Huis Donald Regan.